

BUDGET 2022-2025

Supplerende budgetmateriale

Indhold

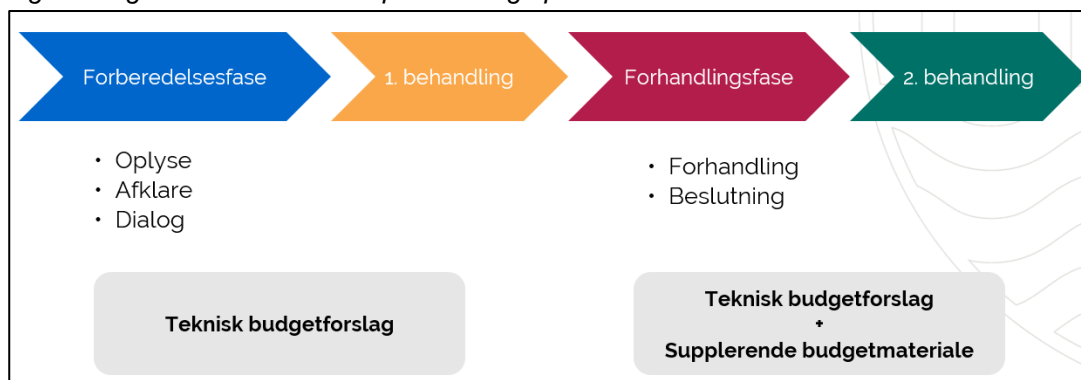
I. Faseopdelt budgetproces	1
II. Det supplerende budgetmateriale	3
1. Økonomiaftale - Økonomisk råderum i Haderslev Kommune	3
2. Finansielle korrektioner	5
3. Demografiberegninger	7
4. Budgetanalyser	9
5. Drift - Udvalgenes budgetudfordringer og øvrige prioriteringer	14
5.1. Socialudvalget	15
5.2. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget.....	17
5.3. Udvalget for Børn og Familier.....	18
5.4. Udvalget for Kultur og Fritid	20
5.5. Udvalget for Plan og Miljø.....	22
5.6. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	26
5.7. Voksenudvalget	28
5.8. Økonomiudvalget.....	31
5.9. Landdistriktsudvalget	32
6. Anlæg - Udvalgenes forslag til anlægsprojekter.....	34
6.1. Administrative justeringer af teknisk anlægsbudget 2022-2025.....	35
6.2. Socialudvalget	39
6.3. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget.....	39
6.4. Udvalget for Børn og Familier	40
6.5. Udvalget for Kultur og Fritid	41
6.6. Udvalget for Plan og Miljø.....	58
6.7. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	82
6.8. Voksenudvalget	86
6.9. Økonomiudvalget.....	92
6.10. Landdistriktsudvalget.....	95
7. Grundkapitalindsud - Landsbyggefonden	100
8. Budgetspørgsmål afledt af gruppeformændene	104
Bilag 1: Lov- og cirkulæreprogrammet	116
Bilag 2: Anlæg – Investeringsoversigt fra teknisk budget inkl. periodiseringer	119
Bilag 3: Anlæg – Oversigt over forslag til anlægsprojekter	121

I. Faseopdelt budgetproces

Et ambitiøst og solidt budget er fundamentet for den fremtidige udvikling af Haderslev Kommune. Vejen dertil skabes med et grundigt og gennemarbejdet budgetmateriale som Byrådet kan træffe kvalificerede beslutninger på baggrund af.

Budgetlægningen for 2022 (overslagsår 2023-25) er inddelt i to faser: Forberedelsesfasen og forhandlingsfasen. Formålet med faseinddelingen er at skabe synlig opdeling mellem det administrative og tekniske budgetgrundlag og den politiske proces. På denne måde skabes der maksimalt politisk råderum, som Byrådet kan prioritere imellem i forhandlingsfasen.

Figur 1: Figuren viser den faseopdelte budgetproces

Forberedelsesfasen – det tekniske budgetmateriale

I forberedelsesfasen afklares de økonomiske forhold på de enkelte serviceområder og fagudvalgene involveres for at få belyst de udvalgsspecifikke udfordringer og prioriteter.

Omdrejningspunktet i denne fase er det tekniske budget, der udgør basen for budgetlægningen. Det tekniske budget indeholder primært de kendte driftsrammer og de vedtagne anlægsprojekter fra budget 2021-2024.

Forhandlingsfasen – det supplerende budgetmateriale

Parallelt med udarbejdelsen af det tekniske budget er der arbejdet med det supplerende budget. Formålet med det supplerende budget er at give Byrådet det bedst mulige forhandlingsgrundlag, så de enkelte elementer er belyst og gennemsigtige i forhold til økonomiske konsekvenser. Materialet er udarbejdet i løbende dialog med Direktionen, Økonomiudvalget og fagudvalgene.

Det supplerende budgetmateriale består af mange forskellige elementer, herunder fagudvalgenes udfordringer og prioriteter, der er belyst ved en administrativ gennemgang af budgetterne og præsenteret på budgetseminaret den 22. juni 2021.

Det supplerende budget består af følgende elementer:

- Økonomaftalens konsekvenser, som ikke er indregnet i tilskud og udligning
- Eventuelle finansielle korrektioner som følge af økonomaftalen
- Lov og cirkulæreprogrammet ud fra en administrativ gennemgang og indstilling
- Demografiberegninger
- Budgetanalyser
- Oversigt over udvalgenes budgetudfordringer på drift
- Oversigt over udvalgenes øvrige prioriteter
- Oversigt over udvalgsfremlagte budgetudfordringer på anlæg
- Budgetemner som gruppeformændene ønsker belyst af forvaltningen

Resultatoppgørelse – Det økonomiske råderum

Resultatoppgørelsen er også vist i det tekniske budget, men der er i nedenstående lavet en række tilføjelser, der er markeret med orange. Det drejer sig om: Lov- og cirkulærepragrammet, flytning af puljer til bloktilskud (som konsekvens af Økonomiaftalen) samt periodiseringer på anlæg og finans.

Dette giver et mere retvisende råderum end angivet i det tekniske budget. Tilføjelserne skal formelt besluttes i forbindelse med 2. behandlingen.

Resultatet bliver, at det samlede økonomiske råderum er på 62 mio. kr. i 2022, 44 mio. kr. i 2023, 16 mio. kr. i 2024 og 19 mio. kr. i 2025.

Tabel 1: Resultatoppgørelse (Beløb i mio. kr. i 2022 pl*)	B2022 I vedtaget budget 2021-2024	B2022 i budget 2022-2025	BO 2023	BO 2024	BO 2025
Personskatter	-2.407	-2.470	-2.510	-2.562	-2.616
Selskabsskatter	-28	-29	-27	-28	-29
Grundskyld	-169	-167	-171	-176	-179
Generelle tilskud	-1.523	-1.489	-1.497	-1.524	-1.547
Indtægter, i alt	-4.126	-4.155	-4.206	-4.288	-4.371
Driftsudgifter	2.527	2.549	2.544	2.542	2.542
Lov og Cirkulære	-	1	1	0	0
Flytning fra puljer til bloktilskud	-	11	13	13	13
Aktivitetsbestemt medfinansiering	244	246	246	246	246
Overførsler	1.030	1.057	1.057	1.057	1.057
Nettodriftsudgifter, i alt	3.802	3.863	3.861	3.859	3.859
Renteudgifter (nettoenter)	2	4	3	3	2
Pris- og lønfremskrivning af drift og anlæg	76	-	77	169	265
Resultat af ordinær drift	-246	-288	-265	-257	-245
Anlægsudgifter, i alt	198	201	182	167	176
Anlægsindtægter, i alt	-9	-11	-6	-4	0
Anlæg – Periodiseringer	-	-32	5	24	0
Nettoanlægsudgifter, i alt	189	157	182	187	176
Resultat af skattefinansieret område, i alt	-57	-130	-83	-69	-69
Låneoptagelse	-23	-23	-48	-28	-30
Ændret låneoptag pga. periodiseringer	-	0	3	0	0
Afdrag på lån	70	73	73	73	73
Grundkapitalindskud	12	12	4	1	1
Ændret Grundkapital + balanceforskydninger	-	0	-1	1	0
Balanceforskydninger	-3	7	7	7	7
Samlet balance på det skattefinansierede område	-1	-62	-44	-16	-19
Resultat af det brugerfinansierede område	-	-	-	-	-
Resultat, I alt	-1	-62	-44	-16	-19

*+ betyder udgifter/mindre indtægter "- betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

*Drift, anlæg i 2022 pris- og lønniveau, samt indtægter, renter, låneoptagelse, afdrag på lån og balanceforskydninger i løbende priser

Tabel 2: Rammeoverholdelse	Beregnet ramme 2022 jf. KL	Indarbejdet i B2022	Forskel
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)			
Service ramme	2.657	2.604	-53
Anlægsramme	199	168	-31

*+ betyder overskridelse af ramme "- betyder luft til ramme

II. Det supplerende budgetmateriale

1. Økonomiaftale - Økonomisk råderum i Haderslev Kommune

Aftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening sætter rammerne for den kommunale økonomi. Økonomiaftalens konsekvenser for Haderslev Kommune gennemgås med henblik på at lave et overblik over det økonomiske råderum. Det økonomiske råderum danner udgangspunktet for mulighederne for at prioritere de budgetudfordringer og budgetforslag som præsenteres senere i det supplerende budgetmateriale.

Den 8. juni 2021 indgik Regeringen en aftale med Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi for 2022. De overordnede linjer i aftalen er:

- Kommunernes servicerramme hæves med 1,4 mia. kr. (svarende til ca. 14 mio. kr. i Haderslev Kommune) til i alt 275,4 mia. kr.
- Anlægsloftet sættes til 19,9 mia. kr. heraf er 1 mia. kr. til grønne investeringer.

1.1. Servicerramme

Servicerrammen afgør, hvor mange midler Haderslev Kommune må anvende på serviceområdet. Overordnet set er der en servicerramme som kommunerne skal holde sig inden for. Servicerrammen for Haderslev Kommune er på 2.657 mio. kr. i 2022.

1.1.1. Håndtering af COVID-19 i 2022

I forbindelse med håndteringen af COVID-19 er der usikkerhed om eventuelle ekstraudgifter i 2022. Det er udgifter, der ikke på nuværende tidspunkt er taget højde for i økonomiaftalen med Regeringen, og som derfor heller ikke er med i det supplerende budgetmateriale.

Regeringens budskab har hidtil været, at håndteringen af COVID-19-relaterede udgifter i 2020 og 2021 ikke har måttet fortrænge velfærden. Der er enighed om, at COVID-19-relaterede udgifter er en usikker og vanskelig størrelse, hvorfor der er aftalt efterregulering i forbindelse med økonomiaftalen for 2023. Eventuelle ekstraudgifter forbundet med Haderslev Kommunes COVID-19 tiltag i 2022 skal således håndteres på et senere tidspunkt.

1.2. Anlægsramme

Anlægsrammen bestemmer, hvor mange midler Haderslev Kommune må anvende på anlægsområdet. Overordnet set er der et anlægsloft, som kommunerne skal holde sig inden for. Anlægsrammen for Haderslev Kommune er på 199 mio. kr. i 2022.

1.3. Pulje til vanskeligt stillede kommuner

Haderslev Kommune har søgt om 4 mio. kr. fra puljen til vanskeligt stillede kommuner, men har fået afslag.

1.4. Lånetilsagn og andre lånemuligheder

Forvaltningen gør opmærksom på, at der i teknisk budget er indarbejdet et forventet låneoptag på 23 mio. kr. i 2022, 48 mio. kr. i 2023, 28 mio. kr. i 2024 og 30 mio. kr. i 2025. Disse låneoptag kan henføres til Jomfrustiprojektet og ældreboliger i Gram. Dette ændres såfremt en ny periodisering indarbejdes, jf. afsnit 2.3.

Kommunernes lånemuligheder er regulerede af lånebekendtgørelsen. Generelt er der meget begrænsede muligheder for at optage lån.

1.5. Statslig medfinansiering af anlægsprojekter

Det supplerende budget indeholder anlægsprojekter, hvor der er forudsat statslig medfinansiering.

Cykelstipulje med statsrefusion er årligt opført med anlægsudgifter og anlægsindtægter fra statsrefusion. Staten har på Investeringsplan 2030 til "Aftale om et sammenhængende Danmark" til bedre cykelinfrastruktur i hele landet afsat 1 mia. kr., som udmøntes løbende. Det betyder, at der fortsat er mulighed for at søge tilskud til cykelprojekter i Cykelpuljen. Når cykelstiplanen foreligger, kan man med fordel prioritere projekter ud fra planen.

Pulje til landsbyfornyelse er årligt opført med anlægsudgifter afholdt af kommunen og anlægsindtægter fra statsrefusion. Staten refunderer 60% af kommunens afholdte udgifter.

Ved opførelse af servicearealer på Højmarken i Gram, vil kommunen kunne modtage servicearealtilskud på 0,6 mio. kr. til de skitserede kvadratmeter.

2. Finansielle korrektioner

I forlængelse af Økonomiaftalen er der følgende finansielle korrektioner som skal håndteres i forhandlingsfasen:

- Indarbejdelse af Lov- og cirkulæreprogrammet
- "Bedre bemanding i ældreplejen" og "Løft af folkeskolen" overgår fra finanslovspuljer til bloktilskud
- Indarbejdelse af foreslåede periodiseringer på anlæg

2.1. Lov- og cirkulæreprogrammet

Lov- og cirkulæreprogrammet består af lovændringer og økonomiske kompensationer fra staten. Folketinget vedtager løbende bindende lovændringer, der betyder flere eller færre opgaver til kommunerne. Staten er forpligtet til at tilpasse bloktilskuddet til den ændrede opgavemængde og i økonomiforhandlingerne aftaler Regeringen og Kommunernes Landsforening den økonomiske kompensation. I nedenstående gennemgås effekterne af aftalen for Haderslev Kommune fordelt på udvalgsniveau.

Lov- og cirkulæreprogrammet indgår i det supplerende budgetmateriale fordi fordelingen på udvalg formelt set skal politisk besluttes af Byrådet.

Fordeling af lov- og cirkulære program (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Socialudvalget	0,6	0,6	0,5	0,5
Beskæftigelses - og Integrationsudvalget	0,4	0,3	0,3	0,3
Udvalget for Børn og Familier	-	-	-	-
Udvalget for Plan og Miljø	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	0,4	-	-	-
Voksenudvalget	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
Økonomiudvalget	-	-0,2	-0,2	-0,2
Total	1,3	0,6	0,3	0,1

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser
Afrundingsdifferencer forekommer i 2022, 2023 og 2024

Tidligere års beslutning om en bagatelgrænse på 50.000 kr. er videreført. Beslutningen gælder hvis alle beløb i årene 2021 til 2025 falder for bagatelgrænsen. Såfremt beløbet i et år er over 50.000 kr. tildeles beløbene ud i alle årene. Alle love og bekendtgørelser der falder for bagatelgrænsen, er ikke medtaget i ovenstående.

Der er samtidig visse punkter i lov- og cirkulæreprogrammet, der ikke er medtaget, da disse håndteres på anden vis. Det gælder eksempelvis overførselsudgifter på Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets område, der er indregnet i budgettet særskilt og derfor ikke er en del af lov- og cirkulæreprogrammet.

Den samlede liste over punkter i lov- og cirkulæreprogrammet ses i Bilag 1.

2.2. Puljer som overgår til bloktilskud

Som en del af økonomiaftalen 2022 omlægges finanslovspuljerne; Bedre bemanning i ældreplejen og Løft af folkeskolen, så de i stedet videreføres som en del af statens årlige bloktilskud til kommunerne.

Det vil sige, at udvalgene ikke længere får midlerne som tilskud, men istedet skal have dem som bevilling for at fastholde serviceniveauet.

Af tabellen fremgår Haderslev Kommunes andel.

Finanslovspuljer (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Bedre bemanning i ældreplejen	5,2	5,2	5,2	5,2
Løft af folkeskolen	5,6	8,2	8,2	8,2
Total	10,8	13,5	13,5	13,5

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Afrundingsforskelle kan forekomme

2.3. Anlægsperiodiseringer og afledt finans

Administrationen har gennemgået anlæg i det tekniske budget 2022-2025 med henblik på, at sikre en fuld anvendelse af de afsatte anlægsbeløb i 2022. Det skal understreges, at administrationen udelukkende har fokuseret på anlægsprojekternes gennemførlighed i 2022. Altså om der er forhold, som foranlediger, at anlægsbevillingerne ikke bliver brugt i 2022. De afledte finansielle konsekvenser er ligeledes rettet til.

Forslag til periodiseringer (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Teknisk budget</i>					
2 daginstitutioner i Haderslev by – inkl. Thrigesvej	U	-0,3	-14,2	14,5	-
Cykelsti Nustrup – Uldal	U	-3,0	3,0	-	-
Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet	U	-0,3	0,3	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – 65 m ²	U	-	14,5	6,1	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram (Teknisk budget)	U	-24,3	-5,0	-	-
Servicearealer på Højmarken i Gram	U	0,5	3,5	2,0	-
Servicearealer på Højmarken i Gram	I	-	-	-0,6	-
Servicearealer på Højmarken i Gram (Teknisk budget)	U	-6,0	-	-	-
Servicearealer på Højmarken i Gram (Teknisk budget)	I	0,6	-	-	-
Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger	U	0,5	3,0	1,6	-
Forslag til periodiseringer, Total		-32,3	5,1	23,6	-
- heraf indtægter		0,6	-	-0,6	

Afledt finans (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Grundkapital (Teknisk budget)	-	-2,9	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Grundkapital	-	2,6	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Låneoptag (Teknisk budget)	-	25,7	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Låneoptag	-	-22,5	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Beboerindskudslån (Teknisk budget)	-	-0,6	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Beboerindskudslån	-	-	0,5	-
Afledt finans, Total	-	2,3	0,5	-

3. Demografiberegninger

Befolkningsudviklingen har på en række områder betydning for budgettet og derfor foretages der i forbindelse med budgetlægningen demografiberegninger med udgangspunkt i Danmarks Statistiks befolkningsprognose. Demografiberegningerne viser, hvordan udgifterne forventes at udvikle sig. Et faldende befolkningstal kan betyde, at der er færre udgifter, mens stigende befolkningstal kan betyde flere udgifter. Der er forskellige beregningsmetoder på de enkelte områder, der hviler på en faglig vurdering af, hvilke faktorer, der har betydning for udgiftsudviklingen på et område. Der kan f.eks. være forskellige priser forbundet med forskellige aldersgrupper eller en historisk baseret udgiftsudvikling, der skal tages højde for. Der tages udgangspunkt i samme beregningsmodel som for budget 2021-2024.

I det tekniske budget er udgangspunktet for budgettet i 2022-2025 niveauet i det vedtagne budget for 2021.

Byrådet skal således aktivt tage stilling til, hvorvidt et områdes midler skal reguleres i forhold til befolkningsudviklingen. Nedenfor ses demografiberegningerne for de enkelte områder og nedenstående tabel viser det samlede overblik over den forventede udgiftsudvikling på de enkelte områder. Et negativt tal betyder, at der forventes færre udgifter til et område end angivet i det tekniske budget, mens et positivt tal betyder, at der forventes flere udgifter end angivet i det tekniske budget.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Dagtilbud	-0,3	-0,6	-2,2	-1,8
Skoler	-5,1	-9,1	-13,5	-18,1
Genoptræningsplaner	0,4	0,8	1,2	1,6
Forebyggende hjemmebesøg	0,1	0,2	0,4	0,5
Senior og rehabilitering	6,6	14,1	25,6	40,1
I alt	1,7	5,4	11,5	22,3

"+" betyder flere beregnede udgifter "-" betyder færre beregnede udgifter

3.1. Udvalget for Børn og Familier

På Udvalget for Børn og Familiers område laves der demografiberegninger på området for dagtilbud og på skoleområdet.

Dagtilbud

I det tekniske budget tildeles området midler svarende til børnetallet i 2021. I nedenstående tabel ses, hvordan det forventede børnetal påvirker udgiftsudviklingen på området.

Demografi (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Dagtilbud	-0,3	-0,6	-2,2	-1,8

Alderssammensætningen har betydning for omfanget af demografireguleringen, da taksten for 0-2 årige er højere end taksten for 3-6 årige. Ved regnskabsafslutningen vil der ske en efterregulering på baggrund af den faktiske aktivitet.

Skoler

I det tekniske budget tildeles området midler svarende til børnetallet i 2021. I nedenstående tabel ses, hvordan den forventede udvikling i antallet af børn i den skolepligtige alder forventes at påvirke udgifterne på området.

Demografi ((Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Skoler	-5,1	-9,1	-13,5	-18,1

3.2. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse

På Udvalget for Sundhed og Forebyggelses område er der udarbejdet to demografiberegninger. En på aktiviteterne inden for genoptræningsplaner og en for forebyggende hjemmebesøg.

Den demografiske udvikling forventes at give nedenstående udgiftsudvikling i forhold til det tekniske budget:

Demografi (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Genoptræningsplaner	0,4	0,8	1,2	1,6
Forebyggende hjemmebesøg	0,1	0,2	0,4	0,5
Demografiudvikling, I alt	0,5	1,0	1,6	2,1

Genoptræning kan være nødvendig på baggrund af mange forskellige diagnoser og det anvendes i dag også som alternativ til operationer. Det stigende antal ældre øger desuden behovet for flere genoptræningsplaner. Demografiberegningen for genoptræning foretages på baggrund af den historiske udvikling i antallet af genoptræningsplaner de seneste 4 år, hvor tallet for 2020 er korrigeret for påvirkninger af Corona-situationen. På baggrund af udviklingen over de seneste 4 år forventes antallet af genoptræningsplaner at stige med 2,3 pct. i de kommende 4 år. Denne forventede udgiftsudvikling er indført i ovenstående tabel.

Demografiberegningen for forebyggende hjemmebesøg tager udgangspunkt i befolkningsfremskrivningen fra Danmarks Statistik, hvor der ses på antallet af 80+ årige i de kommende fire år, da det er den primære målgruppe for indsatsen. Gruppen af 80+ årige er stigende, hvorfor der forventes et større udgiftspres.

3.3. Voksenudvalget

På Voksenudvalgets område er der udarbejdet en demografiberegning, som giver en begrundet vurdering af udgiftspresset som følge af det stigende antal ældre borgere i Haderslev Kommune. Det drejer sig konkret om aktiviteterne i Senior og Rehabilitering.

Der er lavet en demografiberegning, som giver en begrundet vurdering af udgiftspresset som følge af det stigende antal ældre borgere i kommunen. Demografiberegningen tager udgangspunkt i en befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik. Der ses på antallet af 65-79-årige og 80+ årige i de kommende fire år. Der beregnes en udgiftsstigning som følge af et stigende antal borgere i de to aldersgrupper.

I alt forventes et udgiftspres på 6,6 mio. kr. i 2022, 14,1 mio. kr. i 2023, 25,6 mio. kr. i 2024 og 40,1 mio. kr. i 2025.

Tabellen viser den årlige befolkningsudvikling som indgår i demografiberegningen.

Demografi – Befolkningsprognose	2022	2023	2024	2025
<i>Udvikling i %</i>				
65-79 år	1,0%	0,9%	0,7%	0,2%
80+ år	3,5%	3,7%	4,9%	6,0%
<i>Udvikling i antal</i>				
65-79 år	97	91	68	16
80+ år	116	123	162	196

Den demografiske udvikling forventes at give nedenstående udgiftsudvikling i forhold til det tekniske budget.

Demografi (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Voksenudvalget	6,6	14,1	25,6	40,1

4. Budgetanalyser

I forbindelse med vedtagelse af budget 2021-2024 blev der iværksat 10 budgetanalyser med det formål at skabe råderum i de kommende år. Resultatet af analyserne blev fremlagt på gruppeformandsmødet den 19. august 2021.

Af nedenstående tabel fremgår afkastet af analyserne:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
4.1. Momsanalyse	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
4.2. Statsrefusion	-	-	-	-
4.3. Automatisering/Digitalisering/digital infrastruktur	-	-	-	-
4.4. Konsulentforbrug	-	-	-	-
4.5. Overholdelse af indkøbsaftaler	-	-	-	-
4.6. Forsikring	-	-	-	-
4.7. Digitalt ansættelsesflow	-	-	-	-
4.8. Reduktion af print	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
4.9. Fuld gevinst af monopolbrud	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
4.10. Opfølgning på uberettigede udbetalinger	0,6	0,6	0,6	0,6
I alt	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4

Det økonomiske råderum vil således kunne forøges med 1,4 mio. kr.

Analyserne uddybes hver især nedenfor.

4.1. Momsanalyse

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Momsanalyse	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3

På baggrund af, at der tidligere er konstateret manglende momsafregning, har kommunens revisionsfirma (EY) gennemført en analyse af kommunens hjemtagelse af moms efter positivlisten i momsrefusionsbekendtgørelsen. Formålet har været at lokalisere eventuelle merindtægter i forbindelse med kommunens hjemtagning af momsrefusion.

Analysen har bestået af en gennemgang af kommunens bogføring i indkomstårene 2015-2019 for at se, om der er hjemtaget den moms efter positivlisten, som kommunen er berettiget til.

Revisionsfirmaet har gennemgået bogføringen og har konstateret, at der er foretaget flere konteringsfejl som har betydet, at Haderslev Kommune på nogle områder ikke har hjemtaget den berettigede momsrefusion.

For årene 2015-2019 kan der i år 2021 opnås en engangsindtægt på 6,1 mio. kr. Fremadrettet kan der årligt hentes 1,3 mio. kr. ved korrekt kontering.

Analysen skal suppleres af en intern gennemgang og opfølgning, så der fremadrettet foretages korrekt kontering.

4.2. Statsrefusion

Med henblik på at lokalisere eventuelle merindtægter i forbindelse med hjemtagning af statsrefusion er der gennemført en ekstern analyse.

Analysen har haft et to-delt fokus. Første del har haft til formål at berigtige hjemtagen statsrefusion i perioden 2017-2019, mens anden del har haft fokus på kommunens anvendelse af fagsystemer, registreringer og kontering af data således kommunens praksis fremover fordrer hjemtagning af al statsrefusion, som kommunen er berettiget til.

Den eksterne konsulent har anlagt et helhedsorienteret perspektiv, hvor der fokuseres på alle forhold. Dermed indgår identificerede mindre indtægter også, således hjemtagelsen af statsrefusion sker i overensstemmelse med tilsynsmyndighedernes forventning. Følgende områder er gennemgået: Social, Integration og Særligt dyre enkeltsager.

For årene 2017-2019 kan der i år 2021 opnås en engangsindtægt på 0,1 mio. kr. Analysen skal suppleres af en intern gennemgang og opfølgning på resultattilskud.

4.3. Automatisering/Digitalisering/digital infrastruktur

Det har ikke været muligt at gennemføre analysen i løbet af efteråret 2020 og foråret 2021. Det har vist sig at analysens omfang var større end først antaget. Det må dog forventes, at IT-området er et forretningskritisk og fremtidigt vækstområde.

Derfor vurderes det, at det ikke vil være muligt at foretage reduktioner på dette område, men at der skal foretages yderligere investeringer i fremtiden.

4.4. Konsulentforbrug

Regeringen og KL har i økonomiaftalen for 2021 aftalt, at der skal være en reduktion af kommunernes brug af eksterne konsulenter, for at frigøre ressourcer til velfærd.

Analysens hovedkonklusion er, at der ikke er store konsulentudgifter, som kan omprioriteres til velfærd, sådan som økonomiaftalen lægger op til. Følgende tre konkrete forslag har været undersøgt:

- Ansættelse af egen bygherrerådgiver (0,25 mio. kr.)
- Coach/ HR medarbejder på Voksenområdet (0,25 mio. kr.)
- Færre rekrutteringer med ekstern bistand (0,1 mio. kr.)

Vurderingen er, at ulemperne ved at fastansætte egne medarbejdere er større end brugen af eksterne konsulenter.

Resultatet af en landsdækkende benchmarking undersøgelse indikerer, at Haderslev Kommune er blandt de 20 % af kommunerne som bruger mindst på konsulenter. Der er i begrænset omfang plads til, at Haderslev Kommune fastansætter konsulenter til at løse tilbagevendende opgaver, for derved at opbygge kompetencer, nedsætte de samlede omkostninger og sikre opgaveløsningens kvalitet.

Der vil sandsynligvis altid være opgaver, hvor det er nødvendigt at anvende eksterne konsulenter i den offentlige sektor, men der er stor forskel på, hvilke opgaver der kræver ekstern bistand, alt efter kommunens størrelse, rekrutteringsmuligheder og opgaveløsning.

I oversigtsform kan der være følgende fordele og ulemper ved anvendelse af eksterne konsulenter:

Fordelene ved eksterne konsulenter kan være:

- Fleksibel arbejdskraft til f.eks. opgaver af kortere varighed
- Billigere løsning end permanent ansættelse ved opgaver af kortere varighed
- Tilførsel af ny viden og inspiration
- Løsning af opgaver hvor der ikke kan tiltrækkes specialiserede kompetencer
- Mulighed for uafhængig rådgivning
- Mulighed for at teste pris og kvalitet ved opgaveløsning ved konkurrenceudsættelse

Ulemperne ved eksterne konsulenter kan være:

- Manglende udvikling og anvendelse af egne konsulenter
- Opbyggede erfaringer forsvinder ved endt opgaveløsning
- Typisk højere timeløn end interne medarbejdere
- Transaktionsomkostninger i form af udbud, kontraktindgåelse og fyldestgørende opgavebeskrivelse
- Manglende forhåndskendskab til organisation og særlige forhold
- Vanskelig løsningsimplementering på grund af manglende ejerskab og viden om foreslået løsning

I den langsigtede planlægning og rekruttering bør enhver kommune overveje de ovenstående fordele og ulemper, for dermed at sikre bedst mulig opgaveløsning og den optimale udnyttelse af ressourcerne.

Udover de generelle fordele og ulemper har Haderslev Kommune helt konkret haft gavn af de større konsulentfirmaers bredde, hvilket ikke vil være muligt at erstatte med en fastansættelse. Der kan tillige være vanskeligheder ved at rekruttere en konsulent, som har de samme kvalifikationer som konsulenterne.

4.5. Overholdelse af indkøbsaftaler

For at optimere kommunens compliance (indkøb i overensstemmelse med kommunens indkøbsaftaler) er der foretaget en analyse af indkøb.

Der ses generelt høje grader af aftaleoverholdelse. I 2020 er alle fem forvaltninger over 95 % på aftaleoverholdelse, og organisationen følger således de kommunale indkøbsaftaler i meget høj grad. Der kan dermed ikke siges at være væsentlige potentialer ved yderligere forbedring af aftaleoverholdelsen.

4.6. Forsikring

For at nedbringe kommunens forsikringsudgifter er der iværksat en analyse af forsikringsporteføljen, herunder om der kan iværksættes tiltag, der kan nedsætte forsikringsudgifterne.

Analysen viser, at det ikke er muligt at identificere særlige mønstre eller særlige udfordringer for Haderslev Kommune på forsikringsområdet, sammenlignet med nabokommunerne. Overordnet set er udgiftsniveauet lavt med udsving fra år til år og en generelt stigende tendens.

Haderslev Kommune arbejder allerede i dag på at sikre kommunen et godt udgangspunkt for det næste udbud af forsikringer. Kommunen kan dog i højere grad udnytte mulighederne for at samarbejde omkring risikostyring og løbende forebyggelse. Det kan være udarbejdelsen af faste rammer omkring dokumentation af risikostyringen, og en fast tidsplan for opfølgning på f.eks. bygninger. Dette vil muliggøre den bedst mulige prissætning ved næste udbud af forsikringsområdet.

4.7. Digitalt ansættelsesflow

I 2018 blev IT-systemet DitmerFlex anskaffet for bl.a. at understøtte, strukturere og lette det administrative arbejde i forbindelse med ansættelse, afsked og afdelingsskift.

Analysen viser, at DitmerFlex kun blev anvendt i ca. 10 % af alle ansættelser, afskedigelser og afdelingskift i 2020. Alle øvrige forløb var manuelle og forskellige fra afdeling til afdeling. Manuelle forløb indebærer kommunikation (mails frem og tilbage), uklarhed om rollefordeling (hvem har ansvaret for hvad) og manglende rettidighed (tildele/fjerne IT-retigheder).

Det anbefales på denne baggrund at DitmerFlex reimplementeres og at DitmerFlex udvikles med snitflader til øvrige administrative IT-systemer, så alle aktører oplever en markant lettelse i deres arbejde.

Den primære gevinst vil være bedre styring af data og licenser. Der vil være en mindre samlede administrative lettelse på ca. 0,2 årsværk i hele organisationen.

4.8. Reduktion af print

Haderslev kommune laver godt 3 mio. print om året. Det er derfor blevet undersøgt, om udgiften til print kan nedbringes.

Analysen viser, at udgifterne til print har været lige under 2 mio. kr. de seneste to år. Ved at se på de forskellige typer udgifter til print kan det konstateres, at der er en tendens til generelle fald i udgifterne i den undersøgte periode. Faldet i udgifterne forekommer især på de direkte omkostninger ved forbrug, nemlig papir og toner.

Der er en generel faldende tendens over de seneste fem år med en enkelt undtagelse i 2020 formentlig pga. Corona. Især de administrativt tunge afdelinger Beskæftigelse og Integration, Stabene og Teknik, Miljø og Borgerservice har haft faldende udgifter til print. De mere borgernære afdelinger i Voksen og Sundhed og Børn og Kultur står for langt størstedelen af udgifterne til print i Haderslev Kommune. På skoleområdet er der stor forskel skolerne imellem på forbruget. Chrome books har samtidig skulle bidrage med at nedbringe forbruget, og kan derfor identificeres, som en mulig fremtidig besparelse på 0,1 mio. kr. om året.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Distrikt Syd (skolerne)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

4.9. Fuld gevinst af monopolbrud

Monopolbruddet, som blev påbegyndt i 2014, nærmer sig sin afslutning. I alt 17 KMD-systemer har været i udbud og er erstattet af nye systemer. Baggrunden for monopolbruddet var et ønske om mere konkurrence på IT-området og dermed potentielle besparelser.

Analysen viser, at Haderslev Kommune opnår software besparelser på omkring 1,1 mio. kr. fra og med 2022, hvor monopolbruddet i realiteten er helt gennemført.

Med monopolbruddet overtages imidlertid opgaver som hidtil har ligget som en del af KMD-kontrakterne. Haderslev Kommune skal fremover stå for at håndtere den fælleskommunale infrastruktur, data, snitflader og leverandører. KL og KOMBIT opfordrer derfor til øget fokus på disse opgaver. På den baggrund tilføres IT én ekstra stilling á 0,5 mio. kr. Nettobesparelsen bliver hermed 0,6 mio. kr. fra og med 2022.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Software	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
IT-medarbejder	0,5	0,5	0,5	0,5
Gevinst i alt	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

4.10. Opfølgning på uberettigede udbetalinger

Kontrolindsatsen har til formål at reducere uberettiget udbetaling af sociale ydelser.

Det er afgørende, at kontrolindsatsen foregår med respekt for borgernes retssikkerhed.

Kontrolarbejdet foregår på fire kontroltrin lige fra borgeroplysning på trin 0 til bl.a. registersamkøring foretaget af kontrolgruppen på kontroltrin 3. Kontrolgruppen har pt. en bemanding på 0,75 årsværk og i 2020 fandt Kontrolgruppen uberettigede betalinger for 3,05 mio. kr.

På baggrund af benchmarking med landsresultatet og andre kommuner, samt intern efterspørgsel efter ressourcer til opfølgning på faglige undringer, vurderes det, at omfanget af uberettigede udbetalinger er større end hvad der findes på nuværende tidspunkt.

Det anbefales derfor at styrke indsatsen og opnormere kontrolgruppen til 2 årsværk. Denne anbefaling suppleres af en række forslag til initiativer på de fire kontroltrin bl.a. øget information til borgerne, fokus på erfaringsudveksling, opkvalificering af medarbejdere i fagforvaltningerne og styrket samarbejde mellem kontrolgruppen og fagforvaltningerne. Det foreslås ydermere at vedtage et politisk kodeks, der kan sætte rammerne for kommunens kontrolindsats.

Det anbefales, at der ikke indarbejdes et budgetresultatkrav, da dette kan skabe usikkerhed om hensynet til borgernes retssikkerhed. I stedet for vil indsatsen kunne aflæses i faldende overførselsudgifter.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Opfølgning på uberettigede udbetalinger	0,6	0,6	0,6	0,6

5. Drift - Udvalgenes budgetudfordringer og øvrige prioriteringer

Nedenfor følger beskrivelser af udvalgenes politisk fremførte udfordringer og øvrige prioriteringer som også er blevet forelagt for Byrådet på budgetseminaret den 22. juni 2021 og igen på udvalgsmøder i august 2021 såfremt der var nye forhold i forlængelse af eksempelvis regeringsaftalen.

Nedenfor ses først en oversigt over de politisk fremførte udfordringer fordelt på udvalg.

Nettodriftsudgifter (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Socialudvalget	4,2	4,0	3,6	3,6
- Udfordringer	-	-	-	-
- Øvrige prioriteter	4,2	4,0	3,6	3,6
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0,5	0,5	0,5	0,5
- Øvrige prioriteter	0,5	0,5	0,5	0,5
Udvalget for Børn og Familier	19,8	22,4	28,4	28,4
- Udfordringer	19,1	21,7	27,7	27,7
- Øvrige prioriteter	0,7	0,7	0,7	0,7
Udvalget for Kultur og Fritid	2,3	3,2	3,1	5,8
- Udfordringer	2,1	2,6	2,5	2,5
- Afledt drift på anlæg	0,2	0,6	0,6	3,3
Udvalget for Plan og Miljø	5,7	5,4	3,5	2,3
- Udfordringer	2,1	0,9	0,5	-
- Øvrige prioriteter	3,6	4,4	3,3	2,4
- Afledt drift på anlæg	-	0,1	-0,3	-0,1
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	4,1	4,3	4,3	4,3
- Udfordringer	0,6	0,6	0,6	0,6
- Øvrige prioriteter	3,5	3,5	3,5	3,5
- Afledt drift på anlæg	-	0,2	0,2	0,2
Voksenudvalget	26,4	35,4	35,8	38,6
- Udfordringer	17,2	26,3	26,7	29,5
- Øvrige prioriteter	9,2	8,5	8,5	8,5
- Afledt drift på anlæg	-	0,6	0,6	0,6
Økonomiudvalget	1,7	1,7	1,7	1,7
- Udfordringer	1,7	1,7	1,7	1,7
Landdistriktsudvalget	2,1	2,2	2,2	2,2
- Øvrige prioriteter	2,1	2,1	2,1	2,1
- Afledt drift på anlæg	-	0,1	0,1	0,1
Nettodriftsudgifter, I alt	66,9	79,2	83,2	87,5
- heraf serviceudgifter	64,9	77,2	81,2	85,5

5.1. Socialudvalget

Det tekniske budget for Socialudvalget er opgjort til 223,3 mio. kr. i 2022.

Socialudvalget har fremført nedenstående prioritet:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets udfordringer:</i>				
- Mulighed for overførsel af budgetværn mellem årene	-	-	-	-
Udvalget udfordringer, I alt	-	-	-	-
<i>Udvalgets øvrige prioriteringer</i>				
- Etablering af opgangsfællesskab	3,0	3,0	3,0	3,0
- Udvikling af STU-tilbud	0,2	-	-	-
- Permanentgørelse af fremskudt funktion	0,4	0,4	0,4	0,4
- Støtte til pårørende til unge med angst og spiseforstyrrelser	0,2	0,2	0,2	0,2
- Frivillighedsprojekt Forældrehuset	0,4	0,4	-	-
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	4,2	4,0	3,6	3,6
Udgifter, I alt	4,2	4,0	3,6	3,6

5.1.1. Udvalgets udfordringer

Udvidelse af fagudvalgenes overførselsmuligheder mellem budgetår

Udvalget ønsker budgetværnet undtaget for reglerne om overførsel mellem årene. Socialudvalget finder det hensigtsmæssigt at opretholde et budgetværn på 6 millioner kroner på dette vanskeligt styrbare område. Et budgetværn i den størrelsesorden vil være et fornuftigt værn mod behovet for ekstraordinære tillægsbevillinger. Imidlertid vil et sådant budgetværn også udgøre en meget stor del af udvalgets overførselsadgang, og dermed reelt fratage udvalget muligheden for opsparing i investeringsøjemed.

5.1.2. Udvalgets øvrige prioriteter

Etablering af opgangsfællesskab

Flere unge står i en situation hvor det at bo hjemme kan være vanskeligt samtidigt med, at ungdomsuddannelsen eller lignende skal passes. Formålet med etablering af et opgangsfællesskab er at unge, der er i en udsat position, kan få muligheden for at bo i opgangsfællesskabet for en tid, indtil de er klar til at bo alene. Opgangsfællesskabet vil være bemandet i det omfang som den aktuelle ungegruppe kræver det. Haderslev kommune har ikke et tilbud i eget regi til denne gruppe, men ved fra andre kommuner, at det er hjælpsomt for, at de unge kan bevare tilknytningen til lokalmiljøet, deres netværk, uddannelse og fritidsjob. Aldersgruppen for unge i dette tilbud vil være 16-22 år.

Udvikling af STU-tilbud

STU, Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse for unge med fysisk og eller psykisk handicap. I Haderslev kommune har vi et STU til unge i denne målgruppe. Der købes hvert år tilbud i andre kommuner for unge der ikke passer inden i kommunens eget tilbud. Køb ved eksterne beløber sig op på 1.8 mio kr. tallet er dog varierende år fra år. Igennem en længere proces imellem socialudvalget og STU og øvrige forvaltningsområder tegner der sig et billede af, at der skal laves en undersøgelse af, hvad behovet er i Haderslev kommune. Derfor afsættes der kr. 0,2 mio kr. til en undersøgelse af hvad der mangles af tilbud i Haderslev kommune til målgruppen.

Permanentgøre Fremskudt Funktion

Fremskudt Funktion er et forebyggelsesprojekt mellem Psykiatrien i Region Syddanmark og de syddanske kommunerne, som skal sikre, at børn og unge i mistrivsel får den rette hjælp i nærmiljøet. Projektet forløber i perioden 2019-2021, og er hidtil projektfianseret udefra. Blandt andet ved et halvt årsværk til koordineringsopgaver. Det er estimeret, at der fortsat er behov for 20-25 timer pr. kommune pr. uge til en koordinerende rolle. Den regionale del af aktiviteterne udgør 4,5 mio. kr. og er en del af den kommende psykiatriplan. Regionerne er indstillet på fortsat at finansiere denne del. Fremskudt Funktion giver borgerne en oplevelse

af sammenhæng og en hurtigere sagsbehandling. Forventet årlig merudgift: 0,4 mio. kr.

Støtte til pårørende til unge med angst og spiseforstyrrelser

Forældre til unge med spiseforstyrrelser og unge der selvskader har i særlig grad brug for dels at få tilbud om netværk og dels have adgang til råd- og vejledningstilbud. Det kunne eksempelvis være et antal aftener hver måned i tilknytning til Vejviseren, der kan give forældre mulighed for at indgå i et fællesskab / netværk med andre og mulighed for holdundervisning, vejledning og rådgivning af psykologer og andre professionelle, i forhold til de svære dilemmaer, som de står med. Denne indsats vil også have fokus på, at de pårørende skal fungere i forhold til deres eget liv - både socialt og arbejdsmæssigt. Forventet årlig merudgift 0,2 mio. Kr.

Frivillighedsprojekt Forældrehuset

Kirkens Korshær ønsker at lave indsatser målrettet børn, unge og familier i en udsat position. Der er tale om et Forældrehus, hvor borgerne kan henvende sig. Kirkens Korshær ved, at også frivillige skal ledes, ligesom der er behov for koordinering med kommunale medarbejdere. Kirkens Korshær betinger opstart af projektet af kommunal medfinansiering og Socialudvalget medtager derfor et budgetønske på 0,4 mio. kr. I to år, hvorefter projektet skal evalueres.

5.2. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Det tekniske budget for Beskæftigelses- og Integrationsudvalget er opgjort til 1.048,9 mio. kr. i 2022.

Beskæftigelses- og integrationsudvalget har fremført følgende prioritet:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets øvrige prioriteter</i>				
- Fastholdelsesmentorer til unge	0,5	0,5	0,5	0,5
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	0,5	0,5	0,5	0,5
Udgifter, I alt	0,5	0,5	0,5	0,5

5.2.1. Udvalgets øvrige prioriteter

Fastholdelsesmentorer til unge

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget ønsker at gøre mentorindsatsen på uddannelsesinstitutionerne permanent. Formålet er at yde en ekstra indsats overfor unge, som er frafaldstruede på deres uddannelse. Indsatsen har eksisteret siden 2017, og erfaringer viser, at indsatsen bidrager til at fastholde de unge på uddannelsen. Indsatsen består af forebyggende samtaler med udfaldstruede unge direkte på uddannelsesinstitutionerne. Indsatsen er i tråd med udvalgets vision om "Flest mulig i selvforsørgelse". Derudover bidrager indsatsen til Haderslev Kommunes overordnede målsætning om, at 90 % af Haderslev Kommunes unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

5.3. Udvalget for Børn og Familier

Det tekniske budget for Børn og Familier er opgjort til 790,9 mio. kr. i 2022.

Udvalget for Børn og Familier har fremført følgende udfordringer og prioritet:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets udfordringer</i>				
- Tilbagebetaling af investeringsindsatsen	8,4	8,4	8,4	8,4
- Minimumsnormeringer i dagtilbud	-	-	6,0	6,0
- Segregering	5,1	5,1	5,1	5,1
- Tomgangsdrift Fjelstrup Børnehus	0,03	0,03	0,03	0,03
- Løft af folkeskolen	5,6	8,2	8,2	8,2
Udvalgets udfordringer, I alt	19,1	21,7	27,7	27,7
<i>Udvalgets øvrige prioriteter</i>				
- Styrket normering i Dagplejen	0,7	0,7	0,7	0,7
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	0,7	0,7	0,7	0,7
Udgifter I alt	19,8	22,4	28,4	28,4

5.3.1. Udvalgets udfordringer

Tilbagebetaling af investeringsindsatsen

For at styrke almenområdet blev der investeret 5 mio. kr. årligt i årene 2019, 2020 og 2021 til almenområdet. Efter 2021 bortfalder investeringen på 5 mio. kr. årligt

Tilbagebetalingen af investeringen påbegyndes i 2021 (6 mio. kr.), hvorefter tilbagebetalingen stiger til 12 mio. kr. pr. år fra 2022 og frem. Den samlede gennemførte tilbagebetaling opgøres til 4 mio. kr. pr. år fra 2022-2024. I alt resterer der en tilbagebetaling på ca. 8 mio. kr. pr. år fra 2022 og frem.

Minimumsnormering i dagtilbud

Den forventede ikke-finansierede udgift ved fuld indfasning af kravet om minimumsnormeringer pr. 1. januar 2024 forventes for Haderslev Kommune at beløbe sig til ca. 6 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Hvis der ikke beregnes øget forældrebetaling ved fuld indfasning i 2024, vil den manglende ikke-finansierede merudgift beløbe sig til cirka 9,5 mio. kr. årligt fra 2024.

Årene 2022-2023 er ikke omfattet af lovkrav. Vælger Byrådet i den periode ikke at tage forældrebetaling af puljemidlerne fra staten, betyder det blot, at der er færre midler at dele ud af til institutionerne i de år til øgede normeringer.

Segregering

Udviklingen i visiterede elever med behov for et specialiseret skoletilbud er opadgående.

Der vil i det kommende skoleår 2021/2022 være 33 flere elever end i skoleåret 2020/2021, der har behov for et specialiseret skoletilbud. Heraf er der 15 elever, der skal indgå i kommunens specialklasser, hvilket betyder det en forøgelse af udgifter til området med 1 mio. kr. i 2022, som vil gå fra de almene skolars budgetter, hvis området ikke tilføres flere midler.

Med baggrund i beregning af budget pr. elev for elever på Louiseskolen, fås en budgetændring på 3,6 mio. kr. årligt samt kørselsudgifter til eleverne, som beløber sig til ca. 0,5 mio. kr. årligt. Det giver en forventet samlet merudgift på 4,1 mio. kr. årligt til at håndtere de 18 nye elever på Louiseskolen.

Samlet vil den øgede segregering beløbe sig til en merudgift på 5,1 mio. kr. årligt. Louiseskolen har som udgangspunkt et fast rammebudget uanset elevtal.

Tomgangsdrift Fjelstrup Børnehus

I forbindelse med fraflytningen fra Fjelstrup Børnehus er der ikke budgetlagt midler til tomgangsdrift, da de eksisterende driftsbudgetter er overflyttet til den nye matrikel. Hvis bygningerne på sigt overdrages til Økonomiudvalget skal tomgangsudgifter ligeledes på daværende tidspunkt flyttes fra Udvalget for Børn og Familier til Økonomiudvalget. Samlet beløber udgiften sig på 30.000 kr. årligt.

Løft af folkeskolen

I forbindelse med økonomaftalen for 2022 mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening er det aftalt at Puljen til generelt løft af folkeskolen omlægges fra en puljefinansiering til bloktilskudsfinansiering. Det betyder, at hvis aktiviteten skal opretholdes, skal midlerne tilføres Udvalget for Børn og Familie i forbindelse med budgetlægningen. Puljen udgør i 2022 5,6 mio. kr. og fra 2023 og frem 8,2 mio. kr.

5.3.2. Udvalgets øvrige prioriteter

Styrket normering i Dagplejen

Når dagplejer er fraværende, bliver børnene tilbudt gæstepleje hos anden dagplejer. For børnene kan det betyde en del gæsteplaceringer i løbet af et år, fordi dagplejere ofte har svært ved at få tid hos læger mm. udenfor deres arbejdstid, da dagplejere har åbent 48 timer i ugen. Med ansættelse af flyvervikarer vil der blive mulighed for, at flyvervikaren kan træde til i dagplejerens eget hjem.

Der foreslås en model med rekruttering af to flyvervikarer. En til dagplejerne i distrikt Nord og Syd, og en til dagplejerne i distrikt Vest. Flyvervikarerne refererer til leder af dagplejen og ansættes på en måde, hvor deres arbejdssted er fleksibelt.

Det samlede anslåede finansieringsbehov ved etablering af model med to flyvervikarer er cirka 0,7 mio. kr. pr. år., når der tages højde for forældrebetaling.

5.4. Udvalget for Kultur og Fritid

Det tekniske budget for Udvalget for Kultur og Fritid er opgjort til 95,3 mio. kr. i 2022.

Udvalget for Kultur og Fritid har fremført følgende udfordringer:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Udvalgets udfordringer				
- Starup Idræts- og Kulturcenter	0,2	0,5	0,5	0,5
- Talentforløb for børn og unge på kulturområdet	0,5	0,5	0,5	0,5
- Kunstgræsbane HIC - 2 stk.	0,1	0,3	0,3	0,3
- Lokaletilskud forhøjes fra 65% til 70%	0,2	0,2	0,2	0,2
- Videreførelse af Slesvigske Vognsamling	1,1	1,1	1,0	1,0
Udvalgets udfordringer, I alt	2,1	2,6	2,5	2,5
Afledt drift på anlæg*	0,2	0,6	0,6	3,3
Udgifter, I alt	2,3	3,2	3,1	5,8

* Se punkt 6.5 for en beskrivelse af afledte driftsudgifter.

5.4.1. Udvalgets udfordringer

Starup Idræts- og Kulturcenter

Ved budgetvedtagelsen 2021-2024, blev der under anlæg afsat 6 mio. kr. i 2021 og 4 mio. kr. i 2022 til bygning af en hal i sammenhæng med skolen. Der blev ikke afsat årlige driftsmidler til projektet.

I samarbejde med Anlæg og Ejendomme er der beregnet en gennemsnitlig m2 pris på ca. 372 kr. til de samlede driftsudgifter (varme, el, vand, renovation, rengøring, vedligeholdelse, forsikring og serviceassistance). Der tilbygges i alt 1.280 m2, hvilket gør, at de årlige driftsudgifter beløber sig til ca. 0,476 mio. kr. I 2022 forventes udgiften at beløbe sig til 0,238 mio. kr.

Talentforløb for børn og unge

Indenfor kulturområdet har tiltag som optagelse af sang og musikelever i talentklasser og opstart af Performance Akademiet skabt et fundament for fremtidens talentudvikling i Haderslev Kommune. En række af de områder, der danner grundlaget for talentfremføringen indenfor musik og sang i Haderslev Kommune, bygger på en række tiltag, som er helt eller delvist projektfinsieret. En del projektmidler udløber med udgangen af 2021, hvilket bl.a. vil betyde, at Performance Akademiet lukkes og dermed vil der ikke været et talenttilbud indenfor kulturområdet efter 9. klasse. En videreførelse af projektet beløber sig til 0,470 mio. kr. årligt.

Kunstgræsbane HIC – 2 stk.

Ved budgetvedtagelsen 2021-2024 blev der under anlæg afsat 3,6 mio. kr. i 2022 til etablering af en kunstgræsbane ved Haderslev Idrætscenter. Der blev ikke afsat årlige driftsmidler til projektet.

Forvaltningen vurderer, at den årlige drift af en kunstgræsbane beløber sig til ca. 0,125 mio. kr. pr. bane. HFK etablerer 1 bane og kommunen drifter 2 baner = 0,250 mio. kr. I 2022 forventes der kun en udgift på ca. 0,125 mio. kr.

Lokaletilskud forhøjes fra 65% til 70%

Drifts- og lokaletilskud jævner Folkeoplysningsloven opfylder lovens mindstekrav på mindst 65% i tilskud til egne eller lejede lokaler. For at sikre den fremtidige drift og vedligehold af disse lokaler og kompensere for prisstigninger, ønsker samvirkerne, at tilskudsbrøken tilbageføres til de 70%, hvilket svarer til ca. 0,2 mio. kr. årligt for Idræts-, Kultur- og Fritidssamvirket.

Videreførelse af Slesvigske Vognsamling

Ved budgetvedtagelsen i 2019, blev det besluttet at nedlægge Slesvigske Vognsamling fra 2022, hvilket medførte en reduktion i budgettet på 900.000 kr. Der resterer herefter 300.000 kr. i budgettet fra 2022 til bygningsdriften.

Slesvigske Vognsamling er et videns- og formidlingshus. Slesvigske Vognsamling er det naturlige sted at henvende sig, hvis man mangler viden om hestekøretøjer og den tilhørende kulturhistorie.

Slesvigske Vognsamling er også det naturlige sted at henvende sig, hvis man har brug for den håndværksmæssige erfaring og kunnen, når man bygger og vedligeholder hestekøretøjer. Den Kongelige Stald bruger Slesvigske Vognsamling, når de skal have deres kørevogne synet.

Samlingen fortæller den vigtige historie om infrastrukturens udvikling og væksten i samfundet.

Fra 2022 og frem vil Slesvigske Vognsamling være et dynamisk udstillingshus, der laver formidlingstilbud til alle aldersgrupper. En del af Slesvigske Vognsamling er det nye Træværksted, som er kommet godt i gang og har stor søgning. Der er to ugentlige åbningsdage og en lørdag i måneden. Åbningsstiderne tænkes udvidet i 2022. Vognsamlingen har cirka 800 besøgende om året.

Derudover er der samarbejde med følgende aktører/institutioner:

- Veterankoordinatoren om veteraners brug af værkstederne.
- Museum Sønderjylland. Produktion af genstande til deres formidling.
- Gram Slot.
- FGU om elevers besøg på bevaringsværkstedet.
- Den kommunale servicefunktion ift. borgerne.
- Vojens-Haderslev Veteranbane om bl.a. udlejning af skinnecykler til turister.

Der fremsættes forslag til driftsbudget for Slesvigske Vognsamling for årene 2022 og frem, hæves med ca 1,050 million kr. fra nuværende 0,428 mio. kr. til 1,522 mio. kr.

I dette forslag indgår en udviklingspulje til igangsættelse af nye tiltag og modernisering af samlingen, der skal ske over en periode på fire år. I takt med udviklingen forventes det, at den øgede aktivitet vil give øgede indtægter.

Budgetønske: (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Ønske til ny budgetramme fra 2022	1,522	1,522	1,522	1,522
Eksisterende budgetramme	-0,428	-0,428	-0,428	-0,428
Indtægter	-0,027	-0,040	-0,050	-0,060
Manglende finansiering	1,067	1,054	1,044	1,034

5.4.2. Afledt drift på anlæg

Såfremt der under udvalgets område vedtages anlægsprojekter med beregnede afledte udgifter, skal der tages stilling til, hvorvidt der også skal tilføres nye midler til den afledte drift.

Se anlægsprojektbeskrivelserne under punkt 6.5.

5.5. Udvalget for Plan og Miljø

Det tekniske budget for Udvalget for Plan og Miljø er opgjort til 160,9 mio. kr. i 2022.

Udvalget for Plan og Miljø har fremført følgende udfordringer og prioriteter:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets udfordringer</i>				
Kloge m2 pulje, forventet manglende udmøntning	1,3	0,9	0,5	-
Gadelys, udskillelse af drift til private fællesveje	0,8	-	-	-
Udvalgets udfordringer, I alt	2,1	0,9	0,5	0,0
<i>Udvalgets øvrige prioriteter</i>				
<u>Vækst og velfærd</u>				
Strategiske udviklingsplaner for Vojens og Gram	0,8	0,8	-	-
Stadsarkitekt	0,7	0,7	0,7	0,7
Bevaringsplan Gram	-	0,6	0,6	-
Køreplanændringer, skolebusser og ringetider	0,4	0,7	0,7	0,7
<u>Klima, miljø og rekreative områder</u>				
Vedligehold af stier i det åbne land	0,2	0,5	0,5	0,5
Øget biodiversitet	0,5	0,5	0,2	0,2
Deltagelse i fælles sekretariat for Lillebælt	0,1	0,1	0,1	0,1
Kvalificering af registrering af diger	0,3	0,3	0,3	0,0
Drift af dyrehaven, ny samarbejdsaftale	0,2	0,2	0,2	0,2
<u>Sikre værdien af kapitalapparatet</u>				
Tilstandsregistrering af kajkonstruktioner	0,4	-	-	-
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	3,6	4,4	3,3	2,4
Afledt drift på anlæg*		0,1	-0,3	-0,1
Udgifter, I alt	5,7	5,4	3,5	2,3

* Se punkt 6.6 for en beskrivelse af afledte driftsudgifter.

5.5.1. Udvalgets udfordringer

Kloge m2 puljen

I forbindelse med budgetvedtagelse 2020 blev der afsat en negativ pulje på 2,0 mio. kr. årligt fra 2021. Puljen blev placeret i Udvalget for Plan og Miljø, men vedrører hovedsageligt bygninger under andre udvalg. Kløge m2 puljen er afhængig af, at der træffes beslutning om sammenlægning af lokalemæssige ressourcer, som betyder færre matrikler og færre driftsudgifter eller færre huslejeudgifter. Det er i løbet af de sidste par år kun lykkedes at reducere driftsudgifter med 0,5 mio. kr. på solgte ejendomme. Der er sket sammenlægninger, men ikke med færre driftsudgifter til følge.

Der arbejdes fortsat på forslag til nedbringelse af puljen. Hvis forslag godkendes politisk, kan puljen være fuldt udmøntet i 2025. Udmøntes der mere eller mindre end afsat pulje i de enkelte år, kan dette tilgå/fragå kassen ved regnskabsafslutning.

Gadelys, udskillelse af drift til private fællesveje

Haderslev Byråd har i forbindelse med budgetvedtagelse 2020 besluttet, at kommunen ikke længere vil betale for drift (udskiftning af defekte lyskilder) og strøm til gadelys på private fællesveje fra den 1. januar 2022. På grund af uforudsete juridiske forskelligheder i grundejerforeningernes vedtægter, kan tidsplanen for udskillelsen af gadelyset på private fællesveje ikke overholdes, og dermed kan de økonomiske forudsætninger ligeledes ikke overholdes. Realisering af driftsbesparelse på 1 mio. kr. årligt fra 2022 forventes først at ske med fuld virkning i 2023. Der forventes 0,2 mio. kr. udmøntet i 2022.

5.5.2. Udvalgets øvrige prioriteter

Vækst og velfærd

Strategiske udviklingsplaner for Vojens og Gram

De to centerbyer Vojens og Gram skal styrkes, så der er grobund for fornyet vækst og udvikling. Med udgangspunkt i byernes særlige kendetegn, DNA og potentiale udvikles der strategiske planer, der kan skabe rammerne for den udvikling, som skal stimulere byernes vækst, attraktivitet, bosætning og arbejdspladser.

De strategiske udviklingsplaner udarbejdes i et samarbejde med henholdsvis byernes borgere samt Forum Vojens og Vision Gram med kommunen som tovholder og facilitator. Der tilknyttes ekstern konsulent på udarbejdelsen og der kan arbejdes med fysiske afprøvninger i afklaringsfasen.

Opgaven vil kunne løses med ansættelse af en projektmedarbejder (1 årsværk) i et år plus rådgiver samlet anslået 1 mio. kr. Dertil kommer omkostninger til eventuelle afprøvninger anslået 0,6 mio. kr.

Det forventes, at disse udviklingsplaner kan understøtte udmøntningen af de afsatte midler i Forum Vojens og Vision Gram.

Stadsarkitekt

En stadsarkitekt vil kunne rådgive politikere, forvaltning, investorer og bygherrer om byens arkitektoniske kvalitet både indenfor bygningskunst, byens rum, bygningskulturarv og kulturmiljøer. Stadsarkitekten vil med sit indblik støtte op om en stilsikker og attraktiv udvikling af byerne i Haderslev Kommune. Med en stadsarkitekt vil der være en faglig og arkitektonisk vinkel til sparring og udtalelser i æstetiske og skalamæssige sammenhænge med henblik på at sikre attraktive byrum, der kan leves i, og som ikke blot er til pynt eller udelukkende drevet af økonomi. Forventet årlig udgift på 0,7 mio. kr.

Bevaringsplan Gram

Området i og omkring Gram rummer en meget fin kulturarv, som med en bevaringsplan (SAVE-registreringer) vil kunne blive sikret fremadrettet og blive væsentlige aktiver i den fremtidige udvikling af byen. Attraktive rammer skaber grobund for vækst og fastholdelse og forskning viser, at en velbevaret bygningsarv direkte fremmer blandt andet bosætning og boligpriser. Derudover er bygningskulturen i Gram vigtig for udvikling af det turismepotentiale byen har i sammenhæng med de aktiviteter der allerede forgår i og omkring Gram Slot.

Kommunerne skal i henhold til bygningsfredningsloven og Slots- og Kulturstyrelsen vejledninger vurdere beboelses- og produktionsbygningers bevaringsværdighed, såfremt at de er opført inden 1970. Planen vil blive udarbejdet som et tillæg til kommuneplanen hvor alle bevaringsværdige bygninger registreres og kategoriseres. Dette arbejde skal ses i sammenhæng med forslaget om den strategiske udviklingsplan for Gram. Forventet samlet udgift: 1,2 mio. kr. fordelt i henholdsvis 2023 og 2024.

Køreplanændringer, skolebus og skoleringetider

Haderslev Byråd fremlagde på Byrådets møde den 24. november 2020 et ønske om at se fremtidige ønsker til køreplanændringer tidligt nok til, at de kunne komme med i budgetforhandlingerne, og at sagen skal tages op i dialog med Udvalget for Børn og Familier. Det anbefales derfor, at der fremadrettet afsættes beløb til at imødekomme eventuelle ønsker om udvidelse af skolekørslen. Beløbet er baseret på tidligere års ønsker fra skolerne.

Klima, miljø og rekreative områder

Vedligehold af stier i det åbne land

Den skønne natur i Haderslev Kommune skal gøres tilgængelig for borgere og turister, så de kan få oplevelsesrige vandre- og cykelture og dermed mulighed for at leve et aktivt liv. Ved at forøge antallet af årlige slåninger på de stier kommunen allerede vedligeholder, kan man forbedre tilgængeligheden på stier i det åbne land. Derudover vil man forbedre oplevelsen for de vandrende ved at foretage reparationer/udskiftning af stier og udstyr (f.eks. udbedring af våde områder på stien ved Slivsø).

På de 3 nationale cykelruter, som går gennem kommunen, er skiltningen gennemgået og nyskiltet via en bevilling fra Vejdirektoratet. Der er i dag ikke midler til løbende gennemsyn og evt. udskiftning af skilte langs de nationale, regionale og lokale cykelruter og Hærvejsvandreruten.

Der afsættes en pulje til kommunal vedligeholdelse af nye stier og løbende udskiftning og vedligeholdelse af skilte. Forventet årlig udgift: 0,2 mio. kr. i 2022 og 0,5 mio. kr. fra 2023.

Det bemærkes at Landdistriktsudvalget som en del af handleplaner for attraktiv natur i landdistrikterne har besluttet af igangsætte kortlægning af stier og ruter i landdistrikterne. Formålet er, at der bliver kortlagt så mange stier som muligt, så det giver et overblik over vandreture, korte som lange, i Haderslev Kommune.

Øget biodiversitet

I takt med, at vi bliver bedre til at bruge naturen aktivt til bl.a. erhverv og rekreative formål, stiger behovet også for at understøtte øget biodiversitet, herunder sikre mere vild natur. Formålet med mere vild natur er at opretholde et varieret og bæredygtigt plante- og dyreliv ved at sikre levesteder og overvintringssteder for larver, voksne insekter og mindre pattedyr.

Øget biodiversitet skal bl.a. sikres ved at undlade at slå rabatter, hvor det er hensigtsmæssigt og hvor trafikikkerheden tillader det (denne indsats har driftsafdelingen påbegyndt inden for det nuværende budget). Det vil bidrage til en øget insektbestand fordi fødegrundlaget øges væsentligt ved at blomsterne får lov at blomstre, og insekterne herved kan søge nektar fra planterne.

Udvalget for Plan og Miljø har i marts 2021 prioriteret nedenstående scenarier for den fremtidige indsats:

- Øget fokus på insektvenlig beplantning i byzone: Etablering af små bede rundt om vejtræer samt omlægning af pur (lav/bred hælbeplantning) og buskads, der ikke er anlagt som færdselsregulering til staudebede eller insektvenlige buske. Årlig merudgift 150.000 kr.
- Formidlingsarealer: I centerbyerne startende i Damparken, etableres formidlingsarealer med bl.a. sommerfuglehave, insekthoteller, fuglekasser og informationsmaterialer omkring kommunens tiltag vedrørende øget biodiversitet. Engangsudgift 80.000 kr. til anlæg og informationsmateriale per centerby (Haderslev, Vojens og Gram). Disse arealer skal også inspirere borgerne til selv at skabe mere biodiversitet i deres egne haver.

Der vil være et behov for ½ årsværk i 2 år til opgaven omkring formidling. Skøn på samlet udgift i 2022 og 2023 0,5 mio. kr., herefter 0,2 mio. kr.

Deltagelse i fælles sekretariat for Lillebælt

Initiativet er igangsat af borgmesteren sammen med de øvrige borgmestere rundt om Lillebælt. Midlerne anvendes til politisk betjening samt fundraising med henblik på at skaffe væsentlige eksterne midler fra henholdsvis staten, EU og private fonde. Deltagelse forventes at beløbe sig til 0,1 mio. kr.

Kvalificering af registrering af diger

Udvalget ønsker, at der afsættes midler til at gennemføre en proces omkring kvalificering af registrering af diger. Formålet med registreringen er at give en digital oversigt over, hvor der er beskyttede diger i kommunen, som grundejer nemt vil kunne søge oplysninger i og derved kunne undgå at komme til at sløjfe et dige fordi grundejeren ikke ved, at det er beskyttet.

Som det er i dag, kan grundejer ikke vide om de diger, der er på grundejerens jord, er beskyttede eller ej. Beskyttede diger skal bevares jf. museumsloven. Grundejer skal selv rette henvendelse til kommunen og spørge om et dige er beskyttet. Derefter foretager Teknik og Miljø sammen med Museum Sønderjylland en konkret vurdering.

Der vil skulle ansættes administrative ressourcer hertil i en periode på 2-3 år. Opgaven vil kunne løses med en deltidsansættelse (ca. ½ årsværk) i 2-3 år kombineret med rådgivningsydelse fra Museum Sønderjylland. Skøn udgift 0,3 mio. kr. pr. år i 3 år.

Drift af Haderslev Dyrehave, samarbejdsaftale

Udvalget for Plan og Miljø besluttede på møde den 17. maj 2021 at indstille til Byrådet, at kommunen bakker op om udvidelse af Dyrehaven. Det er under forudsætning af, at publikums adgang fastholdes på det nuværende niveau, herunder også muligheden for at der kan afholdes events som f.eks. MTB Challenge.

Derudover indstillede udvalget til Byrådet, at kommunen bidrager med årligt 0,15 mio. kr. stigende til 0,2 mio. kr. til drift efter udvidelsen til vedligeholdelse af stier mm., idet Naturstyrelsen varetager vedligeholdelsen.

Sikre værdien af kapitalapparatet

Tilstandsregistrering af kajkonstruktioner

Det er nu mere end 10 år siden, at der er foretaget en systematisk registrering af og foretaget eftersyn af kajkonstruktioner på Haderslev Havn, Aarø sund havn og Aarø havn. Dele af kajkonstruktionerne er fornyet i perioden og dele er forsynet med katodisk beskyttelse.

Med henblik på at sikre et bedre overblik over det optimale tidspunkt for fornyelse af ældre konstruktioner samt sikre en optimal vedligeholdelse af nyere og ældre konstruktioner, er der behov for en opdatering af registreringen. Registrering foregår ved, at der er dykkere i vandet.

Der sker en informationsindsamling, registrering og eftersyn, hvor der skabes overblik over kaj-tilstande, udbedringsbehov og tidspunkt for udbedring. De medtagne strækninger er Kulkajen ca. 230 m, Godskajen ca. 455 m (inkl. bassin), Honnørkajen 215 m, Pakhuskajen 495 m, v, samt Aarø sund havn 510 m og Aarø havn 632 m.

5.5.3. Afledt drift på anlæg

Såfremt der under udvalgets område vedtages anlægsprojekter med beregnede afledte udgifter, skal der tages stilling til, hvorvidt der også skal tilføres nye midler til den afledte drift.

Se anlægsprojektbeskrivelserne under punkt 6.6.

5.6. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse

Det tekniske budget for Udvalget for Sundhed og Forebyggelse er opgjort til 324,8 mio. kr.

Udvalget for Sundhed og Forebyggelse har fremført følgende udfordringer og prioriteter:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets udfordringer</i>				
- Forløbsprogram for mennesker med depression	0,6	0,6	0,6	0,6
Udvalgets udfordringer, I alt	0,6	0,6	0,6	0,6
<i>Udvalgets øvrige prioriteter</i>				
- Fritidspas til børn og unge	2,0	2,0	2,0	2,0
- Støtte til pårørende til mennesker med kroniske sygdomme	0,9	0,9	0,9	0,9
- Mænds sundhed	0,6	0,6	0,6	0,6
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	3,5	3,5	3,5	3,5
Afledt drift på anlæg*	-	0,2	0,2	0,2
Udgifter, I alt	4,1	4,3	4,3	4,3

* Se punkt 6.7 for en beskrivelse af afledte driftsudgifter.

5.6.1. Udvalgets udfordringer

Forløbsprogram for mennesker med depression

Et forløbsprogram beskriver den samlede tværfaglige og koordinerede sundhedsfaglige indsats. I Haderslev Kommune er der omkring 120-140 nye tilfælde af depressionsramte borgere årligt. Depressioner påvirker tilknytningen til arbejdsmarkedet, familieliv med mere og er en ikke ubetydelig udfordring for samfundsökonomien. Andre kommuner har lignende udfordringer og derfor blev det sidste år besluttet at implementere et fælles forløbsprogram for mennesker med depression i alle 22 syddanske kommuner og sygehuse.

For at sikre borgeren opnår et sammenhængende liv og kan forsætte/vende tilbage til arbejde eller uddannelse, med balance i hverdagen, foreslås det at der bliver oprettet et kommunalt rehabiliteringstilbud. Det udgør også en samfundsmæssig gevinst, da det bidrager til at fastholde flere i job og uddannelse, samt mindsker presset på den regionale psykiatri.

Dette er ikke muligt uden at forringe andre igangværende sundhedsindsatser. Rehabiliteringstilbuddet vil medføre en varig merudgift på 0,6 mio. kr.

5.6.2. Udvalgets øvrige prioriteter

Fritidspas til børn og unge og kompetenceudvikling af trænere

Børn og unge fra socialt udsatte familier har ofte ikke tradition og eller økonomi til at deltage i foreningslivet. Med inspiration fra Island udvikles en indsats, hvor børn og unge fra udsatte familier kan få tilskud til deltagelse i en foreningsbaseret fritidsaktivitet. Erfaringerne fra Island viser, at unge der går til sport, eller har et ungdomsjob, har mindre risiko for at begynde at drikke eller ryge og at havne i et misbrug. Endvidere viser dansk forskning at deltagelse i positive fællesskaber hæver selvværd og mental trivsel.

Midlerne skal først og fremmest anvendes til at give socialt udsatte børn mulighed for at deltage i foreningsaktiviteter til reduceret pris. Desuden skal de anvendes til at sikre kompetenceudvikling for ledere og trænere i foreningen. For at foreningerne kan blive rustet til at kunne tage godt imod ikke foreningsvante børn og unge udvikles og iværksættes kompetenceudvikling af ledere og trænere i foreningerne. Årlig udgift 2,0 mio. kr.

Støtte til pårørende til mennesker med kroniske sygdomme

Pårørende kan ofte stå i en udsat og sårbar situation, når en af deres nære får en varig kronisk sygdom. Nogle pårørende føler sig alene, savner kontakt til mennesker i samme situation og har svært ved selv at navigere i det offentlige system. I værste fald kan man som pårørende ende med at blive så overbelastet, at man selv ender med at blive syg eller få alvorlige problemer.

Det foreslås at etablere en pårørendeindsats. Indsatsen skal sikres at den pårørende hjælpes ind i fællesskaber og får hjælp til at navigere i det kommunale og regionale system. Den pårørende vil med indsatsen kunne få opbakning til at kunne bevare sine egne ressourcer og forsat kunne støtte og hjælpe den person der har fået en kronisk og varig sygdom. Indsatsen medfører en årlig udgift på 0,9 mio. kr.

Mænds Sundhed

Danske mænd lever markant kortere end danske kvinder, og de er mere ramt af alvorlige sygdomme herunder livsstilssygdomme. Kun halvdelen af de mænd, der har depression, er i behandling for det og de begår selvmord tre gange så hyppigt som kvinder. Sundhedsområdet bør derfor udvikles ift. at finde og understøtte relevante tilbud og fællesskaber til mænd med psykiske problemer og ensomhedsproblematik.

Der ønskes etableret et forebyggelsestilbud målrettet mænd, hvor fokus er sundhedsfremme og forebyggelse herunder fokus på netværket omkring borgeren samt etablering af konkrete netværkstilbud for mænd i form af f.eks. Mænds Mødesteder bredt i Haderslev Kommune. Samarbejdspartner er frivillige og foreninger, Naturstyrelsen, Frivilligcenter Haderslev samt opsporende medarbejdere på tværs af forvaltninger i kommunen særligt i Voksen og Sundhed. Den samlede årlige merudgift forventes at være 0,6 mio. Kr.

5.6.3. Afledt drift på anlæg

Såfremt der under udvalgets område vedtages anlægsprojekter med beregnede afledte udgifter, skal der tages stilling til, hvorvidt der også skal tilføres nye midler til den afledte drift.

Se anlægsprojektbeskrivelserne under punkt 6.7.

5.7. Voksenudvalget

Det tekniske budget for Voksenudvalget er opgjort til 872,3 mio. kr.

Voksenudvalget har fremført følgende udfordringer og prioriteter:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Udvalgets udfordringer				
- Forventet tilgang af borgere med handicap	10,0	19,1	19,5	22,3
- Statslig medfinansiering af særlig dyre borgere	2,0	2,0	2,0	2,0
- Fastholdelse af bedre bemanning	5,2	5,2	5,2	5,2
Udvalgets udfordringer, I alt	17,2	26,3	26,7	29,5
Udvalgets øvrige prioriteter				
Investeringer				
- Udvidelse af åbningstid og aftentilbud til psykisk sårbare unge	0,9	0,9	0,9	0,9
- Flere psykisk sårbare unge i uddannelse og beskæftigelse	0,9	0,9	0,9	0,9
- Støtte til pårørende til mennesker med demens	0,4	0,4	0,4	0,4
- Støtte til pårørende til unge med spiseforstyrrelser	0,2	0,2	0,2	0,2
- Etablering af seniorbofællesskaber	0,5	-	-	-
Øvrige				
- Tilbud om værested for flere socialt udsatte i Haderslev by	0,2	0,2	0,2	0,2
- Nattevagt på plejecentre	5,4	5,4	5,4	5,4
- Fjernsyn på aflastnings- og rehabiliteringspladser	0,2	-	-	-
- Flere halvdagspladser til borgere på dagcentre	0,5	0,5	0,5	0,5
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	9,2	8,5	8,5	8,5
Afledt drift på anlæg*	-	0,6	0,6	0,6
Udgifter, I alt	26,4	35,4	35,8	38,6

* Se punkt 6.8 for en beskrivelse af afledte driftsudgifter.

5.7.1. Udvalgets udfordringer

Forventet tilgang af borgere med handicap

Der vil være en tilgang af 10 borgere med handicap i 2022 og yderligere 5 borgere i 2023 og 1 ekstra i 2024 og 2 ekstra i 2025. Der er tale om mennesker som er betydeligt udviklingshæmmede og som i dag får et tilbud under Børn og Familie. På baggrund af denne tilgang af borgere stiger udgifterne med 10,0 mio. i 2022, 19,1 mio. kr. i 2023, 19,5 mio. kr. i 2024 og 22,3 mio. kr. i 2025, statsrefusionen er indregnet. Hvis midlerne ikke tildeles, skal de findes indenfor den eksisterende ramme, hvilket må forventes at medføre betydeligt ændret serviceniveau. Øvrige til- og afgang af borgere håndteres af budgetværnet afsat under Økonomiudvalget.

Statslig medfinansiering af særligt dyre borgere

På baggrund af en ny refusionsmodel, der trådte i kraft pr. 1. januar 2021, forventes Haderslev Kommune at få en varig merudgift på 2 mio. kr. Der kan i forbindelse med lov-og cirkulæreprogrammet i juni/juli ske en regulering af dette beløb.

Fastholdelse af bedre bemanning

I finanslovsaftalen for 2018 blev der afsat 500 mio. kr. årligt til kommunerne til at understøtte en værdig ældrepleje gennem bedre bemanning i hjemmeplejen og på plejecentre. Fra 2022 omlægges tilskuddet bedre bemanning fra pulje til bloktilskudsfinansiering. Det betyder, at kommunen får et forhøjet tilskud fra staten på indtægtsiden i budgettet, og hvis aktiviteten skal opretholdes, skal midlerne tilføres Voksenudvalget i forbindelse med budgetlægningen.

5.7.2. Udvalgets Investeringer

Udvidelse af åbningstid og aftentilbud til psykisk sårbare unge

Færre unge skal opleve at føle angst og opleve ensomhed. Kurven med antal unge, der har behov for tilknytning til socialpsykiatrien skal knækkes. Derfor skal tilbud og aktiviteter, der giver de unge mulighed for at være en del af et fællesskab, i højere grad tilpasses de unges behov. Konkret ønskes der flere tilbud og aktiviteter om aftenen fx fælles madlavning og fællesspisning, så de unge kan danne nye relationer.

Der er brug for midler til at integrere gruppen af psykisk sårbare unge i alderen 18-30 år i allerede eksisterende tilbud i Brugerhuset. Derudover er der brug for at udvide åbningstiderne for at imødekomme de unges ønske om aftentilbud. Det foreslås at der ansættes to medarbejdere som skal arbejde målrette med denne gruppe. Årlig merudgift 0,9 mio.

Denne indsats er en grundlæggende forudsætning for, at man på et senere tidspunkt kan arbejde videre med de unge, så de kommer i uddannelse eller får et arbejde.

Flere psykisk sårbare unge i uddannelse og beskæftigelse

Mange unge kæmper med lavt selvværd, social angst og andre problemer, der gør det svært at finde fodfæste på arbejdsmarkedet eller på uddannelsesstilbud. Denne gruppe skal hjælpes med en tidlig indsats, så de finder vejen til uddannelse og job. Andre kommuner har gode resultater med en tidlig indsats, bl.a. i Fredericia, hvor godt tre ud af fire efterfølgende kan klare sig selv og dermed ikke har behov for tilbud fra kommunen. Det foreslås at udbygge Vejviserens tilbud til denne målgruppe med gruppestøtte og med individuel rådgivning. Gruppestøtte vil bl.a. kunne bidrage til, at de unge kan dele gode erfaringer, få konkrete redskaber med sig og få vendt tidligere nederlag til succes.

For denne gruppe af unge vil det tilbud, som Headspace tilbyder, ikke være tilstrækkelig, bl.a. fordi der vil være behov for at tilbyde individuel rådgivning.

Det foreslås at der under Vejviseren ansættes to medarbejdere som skal arbejde målrettet med denne gruppe. Det er forventningen, at tilbuddet kan bidrage til at flere unge kommer tættere på uddannelse og arbejdsmarkedet, idet erfaringen viser at dette tilbud kan bevæge borgerne i denne retning. Årlig merudgift 0,9 mio.

Støtte til pårørende til mennesker med demens

De pårørende spiller en central rolle i forhold til at give mennesker med demens en tryk og omsorgsfuld pleje. At være pårørende kan dog være opslidende, og der er brug for opbakning, så de kan bevare overskuddet til at være støtteperson til ægtefæller og forældre og bidrage, fx når ønsket er at blive i eget hjem. Haderslev Kommune ønsker som noget nyt at oprette et specifikt tilbud til de pårørende, der kan give dem støtte og vejledning i en svær situation. Den demografiske udvikling betyder, at der vil være flere demensramte i fremtiden (alene i 2025 forventes der 140 flere borgere med demens end i 2020) hvilket naturligvis også betyder, at der vil være flere pårørende, der får brug for opbakning. Forventet årlig merudgift: 0,4 mio. kr.

Støtte til pårørende til unge med spiseforstyrrelser

Forældre til unge med spiseforstyrrelser og unge der selvskader, har i særlig grad brug for dels at få tilbud om netværk og have adgang til råd- og vejledningstilbud. Det kunne eksempelvis være tilbud et antal aftener hver måned i tilknytning til Vejviseren, der kan give forældre mulighed for at indgå i et fællesskab / netværk med andre og på hold få undervisning, vejledning og rådgivning af psykologer og andre professionelle, i forhold til de svære dilemmaer de står med. Denne indsats vil også have fokus på, at de pårørende skal fungere i forhold til deres eget liv - både socialt og arbejdsmæssigt. Forventet årlig merudgift 0,2 mio. kr.

Etablering af seniorbofællesskaber

Haderslev Kommune skal også i fremtiden kunne tilbyde attraktive boliger til seniorer. Tendensen på nationalt plan går mod en stigende interesse for seniorbofællesskaber som boform. En Realdania-analyse viser, at 80.000 overvejer at flytte i seniorbofællesskab inden for de næste fem år. Der er pt. ca. 5.600 boliger. Analysen påpeger, at seniorbofællesskaber kan modvirke ufrivillig ensomhed, styrke fællesskaber og livskvalitet hos de ældre. Derudover kan seniorbofællesskaber være en fordel for kommunernes driftsbudgetter fordi flere ældre er samlet ét sted og fordi boligerne fra starten kan indrettes på en måde, der gør det muligt at anvende velfærdsteknologi når det bliver nødvendigt. Ydermere hjælper beboerne også hinanden og samlet set betyder det, at de ældre kan blive længere tid i eget hjem.

Der er behov for en involverende og undersøgende proces, der sætter fokus på behov og muligheder med henblik på at skabe et egentligt beslutningsgrundlag for at etablere seniorbofællesskaber i Haderslev Kommune. Herunder skal mulige partnerskaber undersøges. Til dette indledende arbejde foreslås et engangsbeløb på 0,5 mio. kr.

5.7.3. Udvalgets øvrige prioriteter

Tilbud om værested for flere socialt udsatte i Haderslev by

Borgercafeen er et tilbud til socialt udsatte, som gør det muligt for en meget sårbar gruppe mennesker at deltage i aktiviteter og være en del af et fællesskab. Cafeen bidrager dermed til at forebygge ensomhed og isolation for de socialt udsatte i byen. Borgercafeen har en stor brugerkreds og har bl.a. i kraft af den lette tilgængelighed og centrale placering i midtbyen kontakt med mere end 160 socialt udsatte mennesker i to mindre lokaler i Haderslev Midtby, og heraf kommer ca. 100 af dem dagligt for at få et måltid mad, deltage i aktiviteter eller være en del af fællesskabet. På baggrund af stigende antal brugere og stigende udgifter, er der behov for at tilføre ressourcer til at støtte flere brugere. Alternativt skal antallet af brugere reduceres. Forventet årlig merudgift: 0,2 mio. Kr.

Nattevagt på plejecentre

På Bregnbjerglund plejecenter og Frederik det 9. plejecenter er der 2-3 i nattevagt hvert sted. På Kildebakken Plejecenter er der også 2 i nattevagt. Kildebakken Plejecenter modtager dog ofte hjælp af Humletoftens nattevagt. Alle plejecentre modtager hjælp fra udekørende sygeplejersker ved akutte problemstillinger. Der er én nattevagt på følgende 6 plejecentre: Humletoftens, Engparken, Højmarken, Østby, Sommersted og Sillerup. En ekstra nattevagt koster 0,9 mio. kr. pr. plejecenter. Den totale årlige udgift vil således blive 5,4 mio. kr.

Fjernsyn på aflastnings- og rehabiliteringspladser.

Når borgerne får behov for en aflastnings- og rehabiliteringsplads, har de som oftest ikke haft mulighed for at medbringe personlige ejendele, og de er væk fra deres sociale relationer og deres hjemlige miljø. Der er fx tale om borgere, der er udskrevet fra sygehuset og som modtager intensiv genoptræning. Flere af borgerne er sengeliggende. For at give mulighed for adspredelse under det midlertidige ophold er der et ønske om at installere et TV på hver stue. Udgiften forventes at være 0,2 mio. kr. i 2022 (engangsbeløb).

Flere halvdagspladser til borgere i dagcentre.

For nogle ældre borgere kan det være en udfordring at stå tidligt op og nå at blive klar til at tage af sted til et dagcenter. Flere oplever også, at dagen på dagcentret bliver for lang og svær at rumme. Borgere på dagcentre og deres pårørende efterspørger derfor muligheden for halvdagspladser i kommunens 2 dagcentre. Flere halvdagspladser vil derudover gøre planlægningen mere fleksibel. Etablering af flere halvdagspladser medfører en højere kørselsudgift svarende til 0,5 mio. kr. (ved 100 halvdagspladser pr. uge).

5.7.4. Afledt drift på anlæg

Såfremt der under udvalgets område vedtages anlægsprojekter med beregnede afledte udgifter, skal der tages stilling til, hvorvidt der også skal tilføres nye midler til den afledte drift.

Se anlægsprojektbeskrivelserne under punkt 6.8.

5.8. Økonomiudvalget

Det tekniske driftsbudget for Økonomiudvalget er opgjort til 333,0 mio. kr. i 2022.

Økonomiudvalget har fremført følgende prioriteter:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets øvrige prioriteter</i>				
- Digitalisering – styrket servicekultur	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Vækst og velfærd</i>				
- Flere ressourcer til planlægning for at understøtte vækstindsats	1,0	1,0	1,0	1,0
- Udvikling Hærvejen – turisme	0,2	0,2	0,2	0,2
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	1,7	1,7	1,7	1,7
Udgifter, I alt	1,7	1,7	1,7	1,7

5.8.1. Udvalgets øvrige prioriteter

Digitalisering – styrket servicekultur

Der køres 3 spor for den digitaliserede fremtid: Styrkelse af sikkerhed/governance, styrket servicekultur og udvikling af fremtidige løsninger. For at fremme servicekulturen afsættes 0,5 mio. kr. årligt til ét årsværk. Den styrkede servicekultur skal forbedre opgaveløsningen i snitfladen mellem IT og Digitalisering og forvaltningerne, således at effekten af forvaltningernes IT-investeringer bliver større.

Vækst og velfærd

Flere ressourcer til planlægning for at understøtte vækstindsats

For at understøtte vækstdagsordenen i Haderslev Kommune er der behov for at tilføre flere ressourcer til planarbejdet. Det er en forudsætning for at være attraktiv for investorer og erhvervsdrivende, at kommunen kan imødekomme efterspørgsler og igangsætte udarbejdelse af plangrundlaget inden for en rimelig periode. Alternativt vil vækstskabende initiativer og projekter gå i stå eller søge andre steder hen.

For at sikre et hensigtsmæssigt serviceniveau og for at kunne håndtere øget behov for lokalplanlægning foreslås det, at der afsættes 1,0 mio. kr. årligt til 1,5 årsværk.

Udvikling Hærvejen - turisme

Deltagelse i tværkommunalt samarbejde om udvikling af Hærvejen. Hærvejen snor sig i en cykelrute samt vandrerute fra grænsen til Frederikshavn. Hærvejsoplevelser er populære – dette er kun forstærket under corona-nedlukningen. Derfor er det et godt tidspunkt at udvikle Hærvejen. Kommunens medlemskab til foreningen vil være en årlig udgift på 0,2 mio. kr. Ansøgningen blev behandlet på Økonomiudvalgets møde den 22. marts 2021, pkt. 28.

5.9. Landdistriktsudvalget

Det tekniske budget for Landdistriktsudvalget er opgjort til 1,7 mio. kr. i 2022.

Landdistriktsudvalget har fremført følgende prioriteter:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
<i>Udvalgets øvrige prioriteringer:</i>				
- Stier og ruter	0,1	0,1	0,1	0,1
- Område- og landsbyfornyelse – medarbejder	0,7	0,7	0,7	0,7
- Landsbypedelordning	1,3	1,3	1,3	1,3
Udvalgets øvrige prioriteter, I alt	2,1	2,1	2,1	2,1
Afledt drift på anlæg*	-	0,1	0,1	0,1
Udgifter, i alt	2,1	2,2	2,2	2,2

* Se punkt 6.10 for en beskrivelse af afledte driftsudgifter.

5.9.1. Udvalgets øvrige prioriteter

Stier og ruter

Landdistriktsudvalget har som en del af handleplaner for attraktiv natur i landdistrikterne besluttet af igangsætte kortlægning af stier og ruter i landdistrikterne.

Formålet er at der bliver kortlagt så mange stier som muligt, så det giver et overblik over vandreture, korte som lange, i Haderslev Kommune.

Der er indledt samarbejde på tværs af forvaltningen mellem Teknik og Miljø og Kultur og Fritid. Der er også et samarbejde med Haderslev Erhvervsråd. I den forbindelse, skal der indtænkes fremtidige promoveringsarrangementer og lignende samt generel opdatering af de forskellige stier og ruter til et samlet beløb på ca. 60.000 kr. årligt fra 2022 og frem.

Område- og landsbyfornyelse - medarbejder

Teknik og Miljø har udarbejdet et notat, som beskriver hvordan kommunerne Randers, Viborg, Tønder og Thisted arbejder med områdefornyelse. Notatet omhandler blandt andet hvordan puljen bruges, hvilke anlægsmidler der er afsat, hvor mange medarbejdere der arbejder med områdefornyelse og hvilke kompetencer medarbejderne har.

Af notatet fremgår det, at de fire kommuner hvert år afsætter kommunale anlægsmidler til områdefornyelse. F.eks. afsætter Randers Kommune 3,9 mio. kr. pr. år ligesom de øvrige kommuner selv finansierer ca. 2/3 af de iværksatte områdefornyelser. Kommunerne afsætter ikke efterfølgende drift.

Til at arbejde med områdefornyelse, sammentænkning af de politiske strategier for landdistrikterne og visionerne for området, koble områdefornyelse med renovering og nedrivning, samt anden understøttelse af og sagsproduktion til landdistriktsområdet ansættes en akademisk medarbejder fra 2022, f.eks. en arkitekt. I 2022 vil der derfor kunne udvikles nye projekter for områdefornyelse. Der afsættes 0,7 mio. kr. fra 2022-2025.

Landsbypedelordning

Haderslev Kommune har i dag en landsbypedelordning, der ledes og administreres af Servicefunktionen under Beskæftigelse og Integration. Landsbypedelordningen løser forskellige opgaver i landdistrikterne. Opgaverne stilles af foreninger og organiseringer i landdistrikter. Der afholdes løbende koordinerende møder mellem landdistriktskoordinatoren og landsbypedelordningen.

- A) Som supplement til den nuværende ordning tilføres midler til skolepedellerne, hvor landsbyerne så ville have en klippekortsordning. Der vil som udgangspunkt ikke skulle indkøbes og vedligeholdes ekstra materiel. Opgaverne løses i nærområdet, hvorfor der ikke vil skulle bruges meget tid til transport. Forvaltningen har været i dialog med bl.a. Fællesskolen Bevtøft Over Jerstal og Starup-Øsby Skole og Børnehus. Skolerne tager i forvejen et stort socialt ansvar i forhold til at ansætte praktikanter, i løn med jobtilskud m.m. I forvejen har flere skoler en klippekortsordning med dagtilbud. I praksis kontaktes pedellen direkte og skolens sekretær følger løbende op på forbruget. Skolelederne på de to skoler har vurderer den gennemsnitlige timepris for en skolepedel til at ville være ca. 325 kr. incl. kørsel og mindre maskiner (boremaskine, hækklipper m.m.). Samlet pris vil være ca. 1,1 mio. kr. for ca. 115 arbejdstimer pr. landdistrikt om året. (Model A). Ved brug af specialmaskiner vil prisen være højere. Skolelederne vurderer, at det i praksis vil kunne lade sig gøre.
- B) Som et alternativ kunne Driftsafdelingen, Haderslev Kommune, tilføres midler til en klippekortsordning som med skolepedellerne. Opgaverne vil kunne udføres når Driftsafdelingen alligevel er i området. Prisen er 372 kr. incl. kørsel og mindre maskiner. Driftsafdelingen udfører ikke håndværksopgaver. Samlet pris vil være ca. 1,3 mio. kr. for ca. 115 arbejdstimer pr. landdistrikt om året.

For begge modeller bør der udpeges en ansvarlig forening, borgerråd eller anden konstruktion for hver af de 10 besøgs-klynger, der koordinerer og prioriterer klippekortsordningen.

Der vil i både version A og B være udfordringer omkring kommunikations om de to parallelle ordninger (eksisterende ordning under Servicefunktionen og ny ordning) og koordinationen imellem dem. Uanset model skal der løbende være dialog mellem Servicefunktionen og Driftsafdelingen, så der ikke udføres dobbelte opgaver.

5.9.2. Afledt drift på anlæg

Såfremt der under udvalgets område vedtages anlægsprojekter med beregnede afledte udgifter, skal der tages stilling til, hvorvidt der også skal tilføres nye midler til den afledte drift.

Se anlægsprojektbeskrivelserne under punkt 6.10.

6. Anlæg - Udvalgenes forslag til anlægsprojekter

Indledningsvis vises et nettooverblik over det supplerende budget og et samlet nettooverblik opdelt på fagudvalg. Bruttoanlæg omfatter de skattefinansierede bruttoanlægsudgifter ekskl. anlægsudgifter til ældreboliger. Herefter vises en investeringsoversigt for hvert fagudvalg og de enkelte investeringer uddybes i projektbeskrivelser.

Netto overblik (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2023	2025
Socialudvalget	-	-	-	-
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-	-	-	-
Udvalget for Børn og Familier	3,0	7,0	5,0	5,0
Udvalget for Kultur og Fritid	16,4	16,5	7,6	1,0
Udvalget for Plan og Miljø	4,8	38,4	17,0	58,8
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	3,4	1,0	41,0	-
Voksenudvalget	3,3	1,7	-	33,0
Økonomiudvalget	0,5	3,0	5,5	9,1
Landdistriktsudvalget	9,2	2,6	2,6	5,9
Nettototal supplerende budget	40,6	70,2	78,7	112,8
Bruttoanlæg supplerende budget	47,8	78,9	86,9	124,4

Udmøntede anlægsmidler (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Udmøntede anlægsmidler - Teknisk budget	-	26,0	45,0	117,1

Afledt drift (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Socialudvalget	-	-	-	-
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-	-	-	-
Udvalget for Børn og Familier	-	-	-	-
Udvalget for Kultur og Fritid	0,2	0,6	0,6	3,3
Udvalget for Plan og Miljø	-	0,1	-0,3	-0,1
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	-	0,2	0,2	0,2
Voksenudvalget	-	0,6	0,6	0,6
Økonomiudvalget	-	-	-	-
Landdistriktsudvalget	-	0,1	0,1	0,1
Total supplerende budget - afledt drift	0,2	1,6	1,2	4,1

6.1. Administrative justeringer af teknisk anlægsbudget 2022-2025

Ved udgangen af juli måned 2021 er der en forbrugsprocent på 21,7% på anlæg i år 2021. Og forventet regnskab 2021 på anlæg forventes at udgøre 84,2% af anlægsbudgettet.

Administrationen har gennemgået anlæg i det tekniske budget 2022-2025 med henblik på, at sikre en fuld anvendelse af de afsatte anlægsbeløb i 2022. Det skal understreges, at administrationen udelukkende har fokuseret på anlægsprojekternes gennemførlighed i 2022. Altså om der er forhold, som foranlediger, at anlægsbevillingerne ikke bliver brugt i 2022.

Denne justering skal gerne give plads til andre anlægsprojekter indenfor den afsatte økonomiske ramme uden bortfald af allerede vedtagne anlæg.

I nedenstående tabel fremgår det, at gennemgangen netto har nedskrevet anlægsbudget med 32,3 mio. kr. i 2022, opskrevet det med 5,1 mio. kr. 2023 og med 23,6 mio. kr. i 2024.

Forslag til periodiseringer (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Teknisk budget</i>					
2 daginstitutioner i Haderslev by – inkl. Thrigesvej	U	-0,3	-14,2	14,5	-
Cykelsti Nustrup – Uldal	U	-3,0	3,0	-	-
Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet	U	-0,3	0,3	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – 65 m ²	U	-	14,5	6,1	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram (Teknisk budget)	U	-24,3	-5,0	-	-
Servicearealer på Højmarken i Gram	U	0,5	3,5	2,0	-
Servicearealer på Højmarken i Gram (Teknisk budget)	U	-6,0	-	-	-
Servicearealer på Højmarken i Gram	I	-	-	-0,6	-
Servicearealer på Højmarken i Gram (Teknisk budget)	I	0,6	-	-	-
Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger	U	0,5	3,0	1,6	-
Forslag til periodiseringer, I alt		-32,3	5,1	23,6	-
- heraf indtægter		0,6	-	-0,6	

Afledt finans (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Grundkapital (Teknisk budget)	-	-2,9	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Grundkapital	-	2,6	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Låneoptag (Teknisk budget)	-	25,7	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Låneoptag	-	-22,5	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Beboerindskudslån (Teknisk budget)	-	-0,6	-	-
Opførelse af 16 ældreboliger i Gram – Beboerindskudslån	-	-	0,5	-
Total supplerende budget - afledt finans	-	2,3	0,5	-

2 daginstitutioner i Haderslev by – Inkl. Thrigesvej

I 2021 og starten af 2022 inddrages brugerne og der afholdes projektkonkurrence. Resten af 2022 bruges på projektering og entrepriseudbud. Mens byggeperioden forventes at strække sig fra ultimo 2022, hele 2023 og ind i 2024, hvorfor der overføres beløb fra 2022 og 2023 til 2024.

Cykelsti Nustrup – Uldal

Der forventes en forskydning fra 2022 til 2023 på cykelstiprojektet Nustrup til Uldal. Det er begrundet i, at selve anlægget af cykelstien skal gøres i sommerhalvåret, så bevillingen kan ikke deles op på 2 år, som den oprindeligt blev fordelt i forbindelse med budgetvedtagelsen 2021. I 2021 udføres projektering og forarbejder til at igangsætte ekspropriation i 2022. I 2022 udføres ekspropriation. I 2023 opstartes anlægsarbejdet.

Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet

Der forventes en forskydning fra 2022-2023. Projektet omfatter dels kommunal bistand, dels landbrugsfaglig rådgivning. En fyldestgørende rådgivning og vejledning øger muligheden for, at der indgås frivillige lokalt forankrede aftaler, der tilgodeser både lodsejer og vandværk. BNBO er defineret som nærområdet til almene vandforsyningsboringer, hvor der er en særlig risiko for forurening af det grundvand, der bruges til drikkevand. Tidsforskydningen skyldes, at BNBO-medarbejder først er ansat medio 2021, så tidsplan forrykker sig.

Opførelse af 16 ældreboliger på Højmarken

Voksenudvalget behandlede projektet på deres møde i juni 2021, og fastlagde en boligstørrelse på 65 m², derudover er tidsplanen skubbet hvorfor størstedelen af midlerne skubbes fra 2022 til 2023 og 2024. Periodeforskydningen på anlæg har afledte konsekvenser på finansdelen af forslaget som ligeledes forskydes.

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		-	14,5	6,1	-
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
<i>Der er ikke meddelt anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>					
Beskrivelse:					
I det tekniske budget for anlæg er den oprindelig beskrivelse af anlægsprojektet. Nedenstående anlægsbeskrivelse indeholder en kvalificering af projektet inkl. forventet opførelsesperiode samt lejlighedsstørrelse på 65 m ² .					
Haderslev Kommune har lavet en plejeboliganalyse, der viser, at der er et behov for flere særlige demenspladser. Voksenudvalget drøftede i december 2019 og i februar 2020 plejeboligkapaciteten i Gram og bad i den forbindelse om et forslag til en udbygning af 8-16 demensvenlige plejeboliger på Højmarken. Byrådet besluttede i Budget2021 at afsætte budget til at bygge 2 * 8 fremtidssikrede demensplejeboliger på Højmarken. Boligerne opføres efter almenboligloven.					
Højmarken består i dag af 3 huse i et plan med i alt 26 boliger. De 2 af husene, med 8 lejligheder i hver, er indrettet til borgere med demens.					
Selve opførelsen af plejeboligerne sker efter almenboliglovens regler og indenfor den økonomiske ramme som ministeriet har udmeldt. Udover mursten er det afgørende at boligerne indeholder velfærdsteknologiske og tryghedsskabende løsninger, så borgeren og pårørende oplever større fleksibilitet, mere tryghed og mere velfærd i hverdagen. En del af løsningen kan fx være døgnrytmelys, sensorgulve, der advarer personalet når borgeren falder eller går fra stuen om natten og en tryk afgrænset erindringshave/sansehave.					
Økonomi					
Rammebeløbene for at bygge almene plejeboliger (boligarealet) er pr. 1. januar 2021 på 24.600 kr. /m ² inkl. moms, hvilket svarer til en forventet husleje på ca. 6.500 kr. om måneden + forbrug – med en lejlighed på 65 m ² . Til sammenligning er gennemsnitsprisen på Frederik den IX ca. på 5.500 kr. om måneden + forbrug. En lejlighed på 65 m ² betyder, at der for mange borgere vil være muligt at få boligydelse.					

Udover boligdelen er der behov for diverse personale- og servicearealer. Der er afsat 5,4 mio. kr. excl. moms til nybyggeri og evt. ombygning i eksisterende servicearealer hvor det måtte give mening i forhold til optimal arealudnyttelse.

Den del af opførelsesudgiften til plejeboligerne på Højmarken, der er velfærdsteknologiske og tryghedsskabende løsninger - og som er en udgift udover almenboliglovens rammebeløb og servicearealer - er en kommunal udgift og budgetteres som velfærdsteknologi med 5,1 mio. kr. på et særskilt anlægsprojekt.

Bygningsspænd: 16 boliger + servicearealer – Mio. kr.		I alt
Boligdel inklusive gangarealer		1.040 m ²
Serviceareal og personalefaciliteter		Ca. 250 m ²
Samlet bygningsareal		1.290 m ²
Forventet pris		
Boligarealer inkl. Grundkøb	1.040 x 24.600 kr.	Inkl. moms 25,584 mio. kr.
Servicearealer	250 m ²	Ex moms 5,4 mio. kr.
Velfærdsteknologisk sikring		Ex moms 5,1 mio. kr.

Grunden, der skal bygges på ejes af Haderslev Kommune, men da byggeriet opføres som alment skal byggeprojektet "købe" grund til nybyggeriet af kommunen. Købsprisen indgår i anlægssummen. Værdien af grunden fastsættes enten forholdsmæssigt på baggrund af den samlede ejendomsværdi eller udmatrikuleres. Ved udmatrikulering skal provenuet ved overdragelsen anvendes til at indfri nogle af "det gamle Højmarkens" lån. Alternativt tilgår købesummen kommunekassen.

Rammebeløbet finansieres med lånoptagelse på 22,514 mio. kr. (88%), grundkapitalindskud 2,558 mio. kr. (10%) og beboerindskud 0,512 mio. kr. (2%).

Afledte poster

Såfremt budgettet opdateres som følge af ovenstående reviderede økonomi, skal der afsættes:

Demensplejeboliger med 25,584 mio. kr. inkl. moms

Serviceareal på Højmarken i Gram med netto 5,4 mio. kr. ex moms

Budget til velfærdsteknologisk sikring af boliger og serviceareal 5,1 mio. kr. ex moms

Finansiering af boliger

Grundkapitalindskud på 2,558 mio. kr.

Optagelse af lån til ældreboligbyggeriet på 22,514 mio. kr.

Budget til beboerindskudslån på 0,5 mio. kr.

Fordeling i overslagsårene

På anlægsprojektet i 2021 er der afsat 5 mio. kr. hvoraf der forventes et forbrug på 1,5 mio. kr. i 2021. Det forventede mindreforbrug i 2021 på 3,5 mio. forventes overført til henholdsvis 2022 og 2023 med 2,0 mio. kr. og 1,5 mio. kr., hvilket der er taget højde for i denne anlægsbeskrivelse.

I det vedtagne budget for 2021 var der afsat 34,3 mio. kr. til boliger (inkl. velfærdsteknologiske løsninger) med låneoptag på 25,7 mio. kr. samt 5,4 mio. kr. til serviceareal.

I dette reviderede forslag afsættes 25,6 mio. kr. til boliger, 5,1 mio. kr. til velfærdsteknologiske løsninger og de 5,4 mio. kr. til serviceareal fastholdes.

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

I budgetforliget er det aftalt at Engparken udfases i forbindelse med etablering af nye pladser. Driftsbudgettet overføres fra Engparken til Højmarken.

Øvrige forhold:

Hvis plejeboligerne i Engparken skal anvendes til andet end ældre og handicapboliger, skal restgælden indfries. I foråret 2020 udgør gælden ca. 7,4 mio. kr.

Projekt: Servicearealer på Højmarken i Gram		Stednr.: 018.511		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,5	3,5	2,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-0,6	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
<i>Der er ikke meddelt anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
Der er fremsat ideforslag om opførelse af 16 demensvenlige boliger med tilhørende servicearealer på Højmarken i Gram.				
Servicearealer og personaleforhold omfatter 260 m2 af det samlede byggeri på 1.460 m2. Rammebeløbet til servicearealer er 22.000 kr. pr. m2, hertil kommer udgiften til grunden på 0,276 mio. kr. svarende til en samlede anlægsudgift på 6,0 mio. kr.				
Servicearealtilskuddet udgør 0,6 mio. kr. I alt en samlet nettoudgift på 5,4 mio. kr.				
Afledt drift:				
De afledte driftsudgifter til servicearealerne forventes dækket fra frigjorte midler på Engparken.				

Projekt: Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger		Stednr.: 527.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,5	3,0	1,6	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
<i>Der er ikke meddelt anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger.				

6.2. Socialudvalget

Under henvisning til budgetseminaret er der ingen anlægsprojekter under Socialudvalgets område.

6.3. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Under henvisning til budgetseminaret er der ingen anlægsprojekter under Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets område.

6.4. Udvalget for Børn og Familier

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Vedligeholdelsespulje - Udvalget for Børn og Familier	U	3,0	7,0	5,0	5,0
Udvalget for Børn og Familier, Total		3,0	7,0	5,0	5,0

Projektbeskrivelser

Projekt: Vedligeholdelsespulje – Udvalget for Børn og Familie		Stednr.: 301.xxx			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	3,0	7,0	5,0	5,0	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Sikre værdien af kapital-apparatet					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>					
Beskrivelse:					
<p>Pulje til vedligeholdelsesarbejder til de mange ejendomme i udvalgets ressortområde. Det er opgaver som falder uden for bygningsvedligeholdelsespuljen, men som vil have en gavnlige effekt for brugerne af skoler og daginstitutioner.</p> <p>Formålet med puljen er at forbedre de fysiske forhold og dermed opnå bedre trivsel og læringsmiljøer i institutionerne.</p> <p>Eftersom der ikke har været afsat en vedligeholdelsespulje siden 2018, er der mange større opgaver som presser sig på. Opgaverne er nødvendige opgaver og ikke "nice-to-have". Der mangler opgradering af toiletter og omklædningsrum, som flere steder står i deres oprindelige form. Der er skolekøkkener, hvor børn skal lære at lave mad som for 50 år siden, fordi skolekøkkener kun har 2 kogeblus, lave bordhøjder, manglede udsugning og slidte/uhygiejniske forhold.</p> <p>En skolekøkken-renovering koster ca. 1,5 mio. kr.</p> <p>Der foreligger ønsker fra institutioner og skoler på ændringer for knap 50 mio. kr. Heraf udgør ønsker med høj prioritet 18 mio. kr., og ud af de 18 mio. kr. udgør 15 mio.kr. ønsker til vurderet udgift over 0,5 mio. kr. pr. ønske.</p> <p>Afledte driftsudgifter og -indtægter: Ingen større ændringer.</p>					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

6.5. Udvalget for Kultur og Fritid

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Renoverings- og facilitetspulje UKF	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Skovbybanen – airfence	U	0,4	-	-	-
Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus	U	-	0,5	-	-
Parkeringspladser	U	1,2	2,0	-	-
StreetDome – loftsisolering/lydregulering	U	0,4	-	-	-
Lysrig på stadion	U	1,0	-	-	-
Stadiongræstæppe – konventionel	U	1,1	-	-	-
Vojens Speedway – mobiltribune	U	2,7	1,1	1,1	-
Udbygning af Vojens Svømmehal med et varmtvandsbassin (20 mio. kr.)	U	-	-	-	-
Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B	U	-	6,0	5,5	-
Sydbank Park som nationalstadion	U	3,3	-	-	-
Vojens Hallerne – tekniske installationer	U	1,2	-	-	-
Udvidelse af regattabane til 2.000 m	U	1,3	-	-	-
Strandsportsanlæg (Beachvolleybaner m.m.)	U	-	1,3	-	-
Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	U	2,8	4,6	-	-
Udvalget for Kultur og Fritid, Total		16,4	16,5	7,6	1,0

Afledt drift (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Lysrig på stadion	U	0,1	0,1	0,1	0,1
Sydbank Park som nationalstadion	U	-	-	-	2,7
Strandsportsanlæg (Beachvolleybaner m.m.)	U	-	0,2	0,2	0,2
Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	U	0,1	0,3	0,3	0,3
Afledt drift, Total		0,2	0,6	0,6	3,3

Projektbeskrivelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		1,0	1,0	1,0	1,0
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
<p>Idrætssamvirket har fremsendt et ønske til Udvalget for Kultur og Fritid om at puljen udvides fra 1,5 mio. kr. til i alt 4,0 mio. kr. inkl. akutpuljen i årene 2022-2025. Idrætssamvirket foreslår, at facilitetspuljen opdeles i 3 kriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alm. renovering, mindre investeringer og forbedringer; 1,5 mio. kr.; 3 x årlige frister • Større investeringer – primært lange investeringer; 1,5 mio. kr.; 1 x årlig frist • Energirenoveringer; 1,0 mio. kr.; 1 x årlig frist <p>I alt 4,0 mio. kr. til vedligehold og forbedringer af faciliteter. Samvirker skal kvalificere og prioritere ansøgningerne internt før de afgøres i Fællesrådet.</p> <p>Idrætssamvirket skal sikre, at alle idrætsforeninger er bekendt med mulighed for at søge Facilitetspuljen.</p> <p>Ved vedtagelse af budget 2021-2024 blev der afsat 2,5 mio. kr. i 2021 og fra 2022 1,5 mio. kr.</p> <p>Udvalget for Kultur og Fritid videresender et ønske om en udvidelse af den eksisterende pulje på 1 mio. kr. fra nuværende 1,5 mio. kr. til 2,5 mio. kr. fra 2022-2025.</p> <p>I 2021 er puljen på 2,5 mio. kr. opdelt på følgende måde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Facilitetspulje inkl. akutpulje på 1,5 mio. kr. • Anlægspulje til Kultur og Fritid på 1 mio. kr. <p>Fællesrådet behandler ansøgninger til Facilitetspuljen, som godkendes af Udvalget for Kultur og Fritid. Opfølgning og disponering af restmidler godkendes af Fællesrådet.</p> <p>Jævnfør kriterier for Facilitetspuljen i 2021, kan puljen søges af alle, godkendte folkeoplysende foreninger, selvejende institutioner på hele kultur- og fritidsområdet, tilsvarende aktører og kommunale institutioner.</p> <p>Akutpuljen håndterer akutte/uopsættelige ansøgninger fra foreninger eller institutioner efter ansøgningsfristen. Akutpuljen disponeres af Kultur og Fritid med afrapportering til Fællesrådet.</p> <p>Anlægspuljen til Udvalget for Kultur og Fritid kan anvendes til udvalgets strategiske arbejde med at disponere og motivere udvalgte projekter i kultur- og fritidsområdet. Der arbejdes desuden med at løse en række udfordringer på udvalgets institutioner og i forhold til foreningsfaciliteter.</p> <p>Projekter afholdt af Anlægspuljen behandles og godkendes af Udvalget for Kultur og Fritid.</p>					
Afledt drift:					
Ingen					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		0,4	-	-	-
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>					
Beskrivelse:					
Haderslev Motorsport har fremsendt et ønske på airfence til Skovbybanen.					
Skovbybanen drives og optimeres løbende af Haderslev Motorsport. I øjeblikket foregår udarbejdelse af lokalplan for området, så der på sigt kan ændres i baneforhold og etableres klubhus, værksted og ryttergård. Aktuelt arbejdes der på at kunne gennemføre godkendte løb, men der mangler et såkaldt air-fence, en sikkerhedsbarriere, til den store bane. Sikkerhedsbarrieren vil medføre at der kan afvikles godkendte løb under motorsportsunionen.					
Den samlede pris for airfence er 0,4 mio. kr.					
Formålet er at sikre faciliteter og sikkerhed for foreningens aktiviteter, så foreningen kan udvikle sig, og medvirke til at udvikle motorsporten i Haderslev kommune.					
Afledt drift:					
Ingen					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus				Stednr.: 318.xxx
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	0,5	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>				
Beskrivelse:				
Øsby IF har fremsendt et ønske om at samle alle aktiviteter i hallen.				
Eksisterende motionshus i den gamle børnehave ønskes flyttet til hallen. Motionshuset har lav loftshøjde og dårlig indretning til formålet, og der er ingen bad/ omlædningsmuligheder.				
For at flytningen kan realiseres skal der bygges et nyt redskabsrum på ca. 180 m2. Foreningen har mulighed for at lave det som selv- eller medbyg, så anlægsprisen holdes nede.				
Formålet er at sikre gode faciliteter for foreningens aktiviteter, så foreningen kan udvikle sig, og medvirke til at bedre "folkesundheden" for en bred brugerskare.				
Den samlede pris er på 0,950 mio. kr.				
Der er mulighed for medfinansiering fra foreningen svarende til max 50%. Foreningen kan finansiere etablering af redskabsrummet i 2022 – under forudsætning af tilskud efterfølgende år. På denne måde kan projektet gennemføres i 2022, hvilket er et stort ønske. Men foreningen ønsker sikkerhed for det kommunale tilskud, enten i 2022 eller i 2023.				
Afledt drift:				
Eksisterende driftsbudget for nuværende motionshus forventes overført til ny facilitet.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Parkeringspladser		Stednr.: 031.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,2	2,0	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
For at nedbringe driftsudgifter og sikre kapaciteten foreslås en renovering af parkeringspladser i Kultur og Fritids regi.				
Rundt om i Børn og Kulturs lokaliteter, findes en række parkeringspladser m.m., der har behov for ny asfalt, anden belægning eller reparation af eksisterende belægnings.				
Det drejer sig om Gram Fritidscenter (0,075 mio. kr.), Vojens Speedwaycenter (0,095 mio. kr.), Haderslev Idrætscenter (0,750 mio. kr.), parkeringspladsen ved Kløvermarkens boldbaner (0,250 mio. kr.) samt parkeringsplads ved Starup Skole, Starup UIF og Starup Hallen (2 mio. kr.).				
Det samlede beløb er på 3,2 mio. kr., som fordeles med 1,2 mio. kr. i 2022 til parkeringspladserne ved Gram Fritidscenter, Vojens Speedwaycenter, Haderslev Idrætscenter, Kløvermarkens boldbaner samt 2 mio. kr. i 2023 til parkeringspladsen ved Starup Skole, Starup UIF og Starup Hallen.				
Formålet er at nedbringe driftsudgifterne på disse parkeringspladser og sikre kapaciteten.				
Afledt drift:				
Ingen				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: StreetDome – loftsisolering/lydregulering		Stednr.: 318.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
StreetDome har fremsendt et ønske om loftsisolering/lydregulering til budget 2022-2025.				
StreetDome er konstrueret sådan, at der ikke er lydabsorberende materiale i loftet i dommen. Dette gør, at det ikke er muligt at have flere aktiviteter på samme tid og visse aktiviteter /sociale ophold er helt udelukket i nogle sammenhænge.				
En lydisolering vil således gøre det muligt at udvikle aktiviteterne, skabe nye events og fremme de sociale fællesskaber i StreetDome. Projekt er anslået til 0,75 mio. kr. – der er p.t. indsamlet 0,385 mio. kr., hvilket gør, at der mangler finansiering på ca. 0,365 mio. kr.				
Formålet er at optimere anvendelsen af StreetDome, idet det i dag er næsten umuligt at lave samtidige aktiviteter i "Domen". På sigt kan der udvikles nye tiltag til gavn for især børn og unge gruppen.				
Afledt drift:				
Ingen				

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		1,0	-	-	-
Afledt drift:		0,1	0,1	0,1	0,1
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
<p>Haderslev Idrætscenter har fremsendt et ønske på en lysrig til stadion. Den samlede investering beløber sig til ca. 1 mio. kr.</p> <p>Et lysrig (kunstigt vækstlys/"sollys") er et 68 meter langt aluminiumsskelet der er på hjul. Dette spænder over hele bredden på banen og på dette skelet er der monteret vækstlamper der oplyser græsset og sikrer væksten gennem vedvarende fotosyntese. Dette er tvingende nødvendigt i skygge-enden (sydenden af Sydbank Park).</p> <p>Hovedformålet er at genskabe fornuftige vækstbetingelser for græsset i skyggeenden af banen. Dette kan vi netop gøre med et lysrig, der spænder over hele bredden af banen.</p> <p>Effekten er, at vi får et ensartet græstæppe, og vi kan bevare en bane kvalitet der lever op til de standarder og krav, der er til den danske superliga.</p> <p>Med lysrigget/vækstlyset kan vi skabe vækst i hele perioden (okt.-mar.), derudover vil det betyde, at det lille væksttelt vi tidligere har investeret i, vil kunne udnyttes på andre sårbare områder på hele banen. Lige nu benyttes det kun i skygge-endens målfelt qua den lille dækningsgrad teltet har.</p> <p>Det langsigtede perspektiv i dette projekt er at vi skaber en bane, der kan bevare den altafgørende tæthed i græsset hele året. Dette bevirker at vi i langt højere grad kan sørge for, at banen er bedre rustet til de udfordringer et efterår/en vinter uværlig vil give, når der eksempelvis spilles fodboldkampe langt ind i december måned.</p> <p>Lysrigget er af stor betydning for stadionbanen, og derfor er anlægsudgiften placeret i 2022 og gerne før, da behovet er stort.</p> <p>Ligeledes er det vigtigt at nævne, at et lysrig og betydningen af denne er den samme hvad enten scenariet er 1) forsætte med nuværende bane 2) omlægning til ny konventionel bane eller 3) anlæg af hybridbane.</p> <p>De 3 nævnte projekter/scenarier er alle dybt afhængige af tilførelsen af lys hurtigst mulig.</p>					
Afledt drift:					
Der er indlagt en afledt drift på 0,1 mio. kr. Dette er et estimat skabt på baggrund af erfaringer øvrige steder med lysrig og indeholder hovedsagelig el-forbruget og vedligeholdelse.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen " - " betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Stadiongræstæppe – konventionel			Stednr.: 031.xxx	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,1	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,1 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Haderslev Idrætscenter har fremsendt et ønske til budget 2022-2025 på et konventionelt græstæppe til stadion. Den samlede investering beløber sig til ca. 1,1 mio. kr.</p> <p>Formålet med en komplet omlægning af stadionbanen er at skabe en bane som er sikret i årene frem, og som bevirker at stabiliteten og standard for en superligabane opretholdes. Der skal fjernes ca. 20 cm jordlag på hele banen svarende til 3-4.000 m³ jord. På den måde kommer vi ned til den såkaldte grundsål, hvorpå en ny bane kan opbygges.</p> <p>Effekten vil være en bane, hvis vækstbetingelser er gode og dermed er tilgangen til baneplejen også forbedret. En tophøvling i årene efter vil derfor være en plejedel og fastholdes af den nyanlagt banens beskaffenhed, og ikke som nu en manøvre der kun løser det på den korte bane.</p> <p>Det langsigtede perspektiv er, at vi får en bane, som er mulig at pleje på en måde, hvor stabilitet og grundpræmisserne for en god bane er til stede, idet hele fundamentet af banen er nyt. Til sammenligning kan vi nu "kun" pleje det øverste lag – vi kan med andre ord ikke komme ned til grundsålen som bogstavelig talt er banens fundament og dermed afgørende for vækstlagene opefter.</p> <p>Ydermere peger den løbende stramning ad diverse krav til danske superligastadions i en retning, at en sikring af grundforholdene for banen er af afgørende betydning for baneplejen fremadrettet. Det skal med andre ord undgås, at en årlig tophøvling bliver en nødløsning men derimod en del af baneplejen fordi niveaulet skal fastholdes hele tiden.</p> <p>Sammenhængen til andre aktiviteter kan henledes til, at vi gerne så, at et stadion må og kan benyttes af flere og andre end Superligaen.</p> <p>Oplevelsen af at spille eksempelvis en finalekamp i en skoleturnering eller lignende på et stadion vil være ønskeligt at kunne tilbyde. Et stabilt, tæt og fast græstæppe er en afgørende faktor for at kunne tilbyde dette fremadrettet.</p>				
Afledt drift:				
Der er en årlig afledt drift i på ca. 0,2 mio. kr. i forbindelse med en årlig nødvendig tophøvling af banen samt bortkørsel af muldjorden. Driftsudgiften er finansieret i forbindelse med omprioriteringer indenfor Udvalget for Kultur og Fritids ramme.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vojens Speedway – mobiltribune			Stednr.: 318.xxx	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,7	1,1	1,1	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 4,9 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Med henvisning til Haderslev Kommunes vækststrategi ønsker Speed1Way en udvidelse af de eksisterende banefaciliteter for at sikre den direkte og indirekte værdi som internationale speedwayløb medfører.</p> <p>Hvis man ønsker at fastholde muligheden for afholdelse af større internationale løb og Gran Prix, er der et krav til den siddende kapacitet på Vojens Speedway Center, at den er betydelig højere end den nuværende.</p> <p>En fremtidssikring af det eksisterende anlæg vil betyde et behov for at udbygge den siddende kapacitet på Vojens Speedway Center med en mobil-tribune, bestående af 3 moduler; hovedtribune med siddepladser, sidetribuner med henholdsvis sidde- og ståpladser.</p> <p>Den nuværende kapacitet er på 1.560 siddende og 14.000 ståpladser. Med en ny tribune jf. ovennævnte vil den fremtidige kapacitet blive 3.232 siddepladser og 14.650 ståpladser.</p> <p>Det vurderes at anlægsomkostningen på tribunen samlet set inkl. opsætning vil beløbe sig til 4,9 mio. kr., når der tages højde for stigende priser på stål. Den endelige omkostning vil afhænge af en offentlig licitation.</p> <p>Tidligere har Speed1Way lejet tribuner til store internationale løb til en pris på ca. 340.000 kr. pr. gang.</p> <p>Alle moduler er mobile og kan nedtages og opstilles til øvrige store arrangementer i Haderslev Kommune. Opsætning/nedtagning beløber sig til ca. 0,3 mio. kr. pr. gang. Speed1Way gør opmærksom på, at udover speedway kan tribunen bruges til koncerter og lignende arrangementer, der ligeledes kan afholdes på speedwaybanen.</p> <p>Den nuværende lejeaftale, som udgør 0,1 mio. kr. ekskl. moms, med Speed1Way udløber den 31. december 2027. Det er et ønske fra Speed1Way om en forlængelse af den nuværende lejeaftale samt en forståelse for, at lejen vil blive reguleret i forhold til udvidelse af den nuværende siddende kapacitet med en mobiltribune.</p> <p>Speed1Way er indforstået med, at projektet deles over 3 år, så hovedtribunen indkøbes og opstilles i 2022 og de to sidetribuner indkøbes og opstilles i henholdsvis 2023 og 2024.</p>				
Afledt drift:				
Der vil som udgangspunkt være en forventet driftsudgift til forsikring og vedligeholdelse af mobiltribunen. Vedligeholdelsesudgiften afholdes af Speed1Way og forsikringsudgiften afholdes inden for Udvalget for Kultur og Fritids ramme.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Udbygning af Vojens Svømmehal med et varmtvands/terapibassin				Stednr.: 318.xxx
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>				
Beskrivelse:				
<p>Forum Vojens har fremsendt forslag om udbygning af Vojens Svømmehal med et varmtvands-/terapibassin, til en samlet projektsum på ca. 20 mio. kr.</p> <p>Udvikling af "svømmefaciliteter i Haderslev kommune" er endnu engang på den politiske dagsorden. I den forbindelse, glæder det naturligvis Forum Vojens at kunne konstatere, at formanden for Kultur og Fritid har udtalt til Jydske Vestkysten, at der skal ske en udbygning også af Vojens Svømmehal. Forum Vojens vil derfor hermed endnu engang fremsætte forslaget om, at Vojens Svømmehal udvides med et terapibassin, hvilket også fortsat er et stærkt ønske fra Vojens Hallernes bestyrelse. Det burde være de fleste bekendt, at der ikke er tale om noget nyt ønske, og i et forsøg på at fremme sagen på en alternativ måde finansierede Forum Vojens i 2018 konsulentbistand til udarbejdelsen af det konkrete forslag om etablering af et terapibassin i forbindelse med Vojens Svømmehal, inkl. økonomioverslag. Dette naturligvis i et tæt samarbejde med Vojens Hallerne. Forslaget blev sendt til Haderslev Kommune og indgik i budgetseminaret (august 2018) forud for vedtagelsen af budget 2020.</p> <p>Forslaget om et terapibassin er udtryk for en skarp prioritering. Således lægger Forum Vojens ikke billet ind på faciliteter til konkurrencesvømning i Vojens. Der er for nuværende så mange patientgrupper, som ønsker at gøre brug af varmt vand i lindringen/behandlingen i Vojens Svømmehal, at der er kapacitetsproblemer ift. det nuværende lille bassin. Problemerne er ikke blevet mindre efter lukning af gigthospitalet i Gråsten. F.eks. er den lokale afdeling af Gigtforeningen nødt til at køre med store hold, til ulempe for de dårligste/svageste. I kraft af central beliggenhed med offentlige transportmuligheder tiltrækker Vojens varmtvandsbrugere fra et stort område.</p> <p>Et varmtvandstilbud gavner alle med diagnoser/sygdomme, der rammer bevægeapparatet. Bevægelse i varmt vand er godt for alle, der har problemer med muskler og led. Det varme vand virker smertelindrende og giver afspænding, velvære og bevægelsesfrihed samt styrker balancen.</p> <p>Varmtvandsbassiner bliver brugt af mennesker med mange forskellige handicap og/eller kroniske sygdomme, som betyder, at de har en funktionsnedsættelse. Det kan f.eks. være på grund af gigt, ulykker, sclerose, Parkinsons sygdom, hjerneskade, muskelsvind, kroniske smertetilstande mv.</p> <p>Varmtvandsbassiner anvendes også af mennesker, som er udviklingshæmmede (både børn og voksne), idet det kan være en stor udfordring for disse grupper at finde egnede motionsformer.</p> <p>Udvalget for Kultur og Fritid har besluttet at forslaget indgår i arbejdet omkring Svømmefaciliteter undersøgelse Vojens/Haderslev.</p> <p>Dette arbejde består i at udarbejde en behovs- og potentialeanalyse, for at skabe overblik over de behov og ønsker brugere og interessenter i Haderslev Kommune har til svømmefaciliteter i Haderslev og Vojens. Behovs- og potentialeanalysen skal udgøre et værktøj til brug for en endelig politisk stillingtagen i forhold til, hvorvidt der skal igangsættes skitsering af eventuelle anlægsprojekter.</p> <p>Udgangspunktet for analysen i Vojens vil være Vojens Svømmehal som en del af en velfungerende samlet idrætsfacilitet.</p> <p>I Haderslev har analysen ikke et præ-defineret fysisk udgangspunkt, idet der eksisterer flere forskellige svømmefaciliteter, ligesom der kan komme helt nye lokationer i spil – afhængig af analysens resultat og politiske ønsker. En stillingtagen til en placering af eventuelle nye svømmefaciliteter i Haderslev afventer resultaterne af behovs- og potentialeanalysen.</p>				
Afledt drift:				
Der forventes afledte driftsomkostninger i form af udgifter til el, vand, varme, forsikring og lovpligtig service.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		-	6,0	5,5	-
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>					
Beskrivelse:					
<p>Historie Haderslev har fremsendt et ønske til budgetlægningen om opførelse af et nyt formidlings- og magasinbyggeri.</p> <p>Med Haderslev Kommunes nye Rådhus og et muligt salg af det gamle rådhus, Gåskærgade 26, er Historie Haderslev udfordret på opbevaring af de over 2 km. Arkivalier, der opbevares i arkivets magasin dette sted. Historie Haderslev opbevarer nu arkivalier på 5 lokaliteter (Rådhuset, Katedralskole, Bispen, Vejle Museerne og Kløvervej). Til det ene sted betaler Historie Haderslev en høj årlig leje. Der bruges ressourcemæssigt mange timer og kørsel mellem de fem lokationer, når arkivalier skal fremfindes til kommunal sagsbehandling og arkivets brugere.</p> <p>En ny formidlings- og magasinbygning vil frigøre mange kvadratmeter på Bispens 2. og 3. sal (gammel Hundevadt del) samt rumme alle arkivalier og samlinger ét sted. Driftsomkostninger nedbringes og service til forvaltningerne forbedres væsentligt. Magasinet vil også rumme de genstande, der på Ehlers Samlingen og Slesvigske Vognsamling tages ud af udstillingerne og samtidig blive sikret ved den rigtige klimastyring og håndtering.</p> <p>En ny formidlings- og magasinbygning vil samtidig åbne mulighed for formidling af samlingerne. Målet er, at der udformes et undervisnings- og formidlingsspor i det nye magasin, hvor arkivalierne og digitaliserede samlinger bringes i spil, og eleverne omsætter dette på nye formidlingsplatforme.</p> <p>Formålet med det nye magasin er at samle henved 7-8 km arkivalier, over 800 malerier og tegninger, 1 mio. fotografier, over 1.000 genstande fra Ehlers Samlingen, genstande og vogne fra Slesvigske Vognsamling samt mange mindre samlinger.</p> <p>Bygningen skal være på over 1.100 m². Der er taget højde for kommende afleveringer af arkivalier og genstande.</p> <p>Det nye magasin vil opfylde de lovkrav, der er på arkiv- og museumsområdet for opbevaring og håndtering af samlingerne. Der vil være tale om en lavenergi magasinbygning.</p> <p>I indretningen tages der hensyn til håndteringen af samlingerne, mulighed for digitalisering, formidling til skoler og andet samt forskningsplads. Der er udviklet et undervisnings- og formidlerspor, hvor hands on og sporets placering midt i samlingerne vil være udgangspunktet.</p> <p>Læsesalen flyttes fra Kulturhuset Bispen til administrationsbygningen på Kløvervej. Læsesalen vil samtidig også kunne fungere som foredragssal. Denne vil være åben for foreninger i Sydbyen.</p> <p>Kølerummet flyttes fra Bispen og placeres i magasin 24A (de har næsten samme størrelse). Dette vil være den mest hensigtsmæssige placering og økonomisk være den billigste.</p> <p>Der er ikke foretaget jordbundsundersøgelser af det område magasinbygningen tænkes placeret.</p> <p>Anlægsbudgettet for den nye formidlings- og magasinbygning og ændringer i administrationsbygningen vil være på i alt 11,5 mio. kr. – heri indgår anlægsarbejde, bygning og inventar til magasin, modtagelse og formidling.</p>					

Projekt: Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B

Stednr.: 364.xxx

Magasinbyggeri	7,000 mio. kr.
Indretning af driftsdele	2,000 mio. kr.
Reoler	1,750 mio. kr.
Alarm	0,120 mio. kr.
Øvrie omkostninger	0,600 mio. kr.
I ALT	11,470 mio. kr.

Afledt drift:

De årlige driftsomkostninger (pedel, rengøring, el, vand, varme, forsikringer, alarm, vedligeholdelse og lovpligtig service) for magasinet vil udgøre ca. 0,3 mio. kr. årligt.

El, varme og vand	0,050 mio. kr.
Forsikringer	0,030 mio. kr.
Alarm	0,030 mio. kr.
Vedligeholdelse	0,050 mio. kr.
Serviceaftaler	0,040 mio. kr.
Øvrige udgifter	0,045 mio. kr.
Personaleudgifter	0,055 mio. kr.
I ALT	0,300 mio. kr.

Historie Haderslev vil indgå en 10-årig lejeaftale med kommunerne under Det sønderjyske Arkivsamarbejde og Sygehus Sønderjylland. Aftalen vil sandsynligvis give 0,3 mio. kr. årligt i indtægt til imødegåelse af den forventede bygningsdrift.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		3,3	-	-	-
Afledt drift:		-	-	-	2,7
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 3,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
I forbindelse med arbejdet omkring opgradering af Sydbank Park har forvaltningen fremsendt følgende ønske til budgetlægningen 2022-2025.					
For at Sydbank Park kan leve op til kravene i forbindelse med at afgive bud som nationalstadion for kvinde A-landsholdet eller U21 herrelandsholdet i fodbold, skal der bl.a. ske en opgradering af antal siddepladser på stadion til 7.000 tilskuere.					
Ved at opgradere med 3.000 ekstra siddepladser, så den totale tilskuerkapacitet på stadion bliver ca. 8.000 siddepladser, er stadion forberedt til et kategori fire stadion, hvilket er et krav, hvis SønderjyskE kommer i Europa League.					
Derudover er der krav om et oversigtskort over hele stadion, hvor placering af de forskellige baner, tilskuerpladser, P-pladser osv. fremgår, ligesom der skal indkøbes ekstra massagebriks og taktiktavle samt etablering af flagsystem.					
Den samlede anlægspris beløber sig til ca. 3,3 mio. kr.					
Næste budrunde forventes i 2024 med kampafvikling i årene 2025-2028.					
Afledt drift:					
Driftsudgifterne til én kamp beløber sig til ca. 0,7 mio. kr. Hvis der afvikles 4 kampe pr. år over en 4-årige periode, vil den samlede udgift beløbe sig til 10,6 mio. kr., svarende til 2,7 mio. kr. pr. år fra 2025 til 2028.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vojens Hallerne – tekniske installationer			Stednr.: 031.xxx	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Vojens Hallerne har fremsendt et ønske om finansiering af nedenstående tekniske installationer.				
Affugter til den gamle skøjtehal , da affugteren arbejder med nedsat kapacitet pga. alder. Hvis affugteren ikke udskiftes, kan konsekvensen være at alle ruder dugger til, således det ikke er muligt at se ud gennem glassene. Samlet pris 0,1 mio. kr.				
Ny kloranlæg til svømmehallen , som er så forældet, at der ikke længere kan købes reservedele til systemet, hvorfor det lever på "lånt" tid. Hvis det går i stykker, vil konsekvensen være, at vi skal forvente lukning af svømmehallen i 3-4 uger, da en ny styring skal programmeres og tilrettes det eksisterende system. Samlet pris 0,5 mio kr.				
Cirkulationspumpe med tilhørende VLT (frekvensomformer) til det store bassin i svømmehallen, da den er slidt op indvendig. Hvis den havarerer, er der omkring 13 ugers leveringstid på en ny, så konsekvensen vil være lukning. Samlet pris 0,1 mio kr.				
Udskiftning af informationskuben , der hænger i Frøs Arena. Der er flere elementer i de 4 digitale skærme som begynder at fejle. Det ser ikke særlig professionelt ud, når der mangler felter i teksten og det er kun et spørgsmål om tid inden vi får en henvendelse fra SE, der trods alt betaler en god husleje. Samlet pris kr. 0,5 mio. kr.				
Ønskerne er prioriteret som anført og beløber sig samlet til 1,2 mio. kr.				
Afledt drift:				
Der er ingen afledte driftsudgifter i forhold til ønskerne, da driftsomkostninger i forvejen er indregnet i Vojens Hallernes budget.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Udvidelse af regattabane til 2.000 m			Stednr.: 318.xxx	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,3	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Som anmodet af Udvalget for Kultur og Fritid er der udarbejdet overslag på udvidelse af Regattabanen til 2.000 m.				
Overslaget er, efter aftale med Regattaforeningens formand, en fremskrivning af budget fra 2019 til dagens forventede priser, i alt 1,3 mio. kr.				
Der er lange traditioner for kaproning i Haderslev. Siden slutningen af 1800-tallet og næsten ubrudt frem til i dag, har der været afholdt officielle kaproninger på Haderslev Dam - de seneste mange år arrangeret af de lokale roklubber, og nu til dags af Sønderjysk Regattaforening.				
Formålet med udvidelsen er at bygge videre på den gode udvikling, der er igangsat med retableringen af 1000 m. regattabane i 2012. Med en 2.000 m. bane kan der samtidigt afvikles danske og internationale kaproninger som DM og NN m.m. så antallet af arrangementer kan udvides. Der har tidligere været afviklet DM i Haderslev – dette er i øjeblikket ikke muligt grundet manglende faciliteter på 2.000 m bane.				
Haderslev bliver som vært for rosporsarrangementer mere attraktiv, og det vil medvirke til at interessen for rosporten øges, og den positive fortælling om Haderslev øges.				
På sigt vil en længere bane styrke interessen, og medvirke til at samle flere frivillige til gennemførelse af større arrangementer.				
Regattaen med såvel 1.000 som 2.000 m bane har en fin sammenhæng med de to roklubber, der begge har base ved Haderslev Dam. Dermed er der allerede en række gode faciliteter, som vil supplere den udvidede regattabane.				
Hvis der bevilges støtte til udvidelsen af banen, står en række frivillige parat til det praktiske arbejde med etableringen, så anlægsprisen kan holdes nede.				
Afledt drift:				
Der er ingen udgifter til ordinærdrift. Ved arrangementer, når de er af en vis størrelse, eksempelvis DM i Rosport arrangement til ca. 0,6-0,7 mio. kr.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		-	1,3	-	-
Afledt drift:		-	0,2	0,2	0,2
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>					
Beskrivelse:					
Team Haderslev Håndbold og Haderslev Volleyballklub ansøger kommunen om at anlægge et strandportsanlæg nær Haderslev havn.					
Det er estimeret at etablering af 5 stk. beachvolley baner og 5 stk. Beach håndbold baner vil koste 400.000 kr. Hertil kommer hegn anslået til 550.000 kr. (ved hegn rundt langs anlægget) eller 900.000 (ved hegn omkring hver enkelt facilitet).					
Formålet er at etablere et fast fælles strandportsanlæg for de to sportsgrene, der kan medvirke til at sætte Haderslev på landkortet, som førende indenfor for strand sport.					
Et strandportsanlæg af ansøgte størrelse og placering, estimeres til at øge antallet af aktive medlemmer med 130-150 spillere i de to klubber.					
Det vurderes at med sådanne faciliteter vil Haderslev kunne være vært for 4-8 events/stævner pr år, hvor der vil komme 50-2.500 gæster pr stævne til Haderslev, afhængig af stævnets art.					
Anlægget vil også kunne tilbyde særligt egnede træningsmuligheder for seniorer, pga. det bløde underlag.					
Anlægget vil ved en sådan placering have fin sammenhæng med Det Blå Foreningshus samt StreetDome.					
Det bemærkes, at placeringen af strandportsanlægget er uafklaret.					
Afledt drift:					
Der må forventes afledt drift til vedligeholdelse anslået til ca. 0,150 mio. kr. årligt. (hegn, låsesystem, sand-opfyld m.m.)					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelse

Projekt: Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter

Stednr.: 031.xxx

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,8	4,6	-	-
Afledt drift:	0,1	0,3	0,3	0,3

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter**Anlægsbevilling:** Der meddeles anlægsbevilling på 7,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.**Beskrivelse:**

Haderslev Fodboldklub, HFK Tribune ApS og SønderjyskE Fodbold A/S har fremsendt et ønske om en helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter.

Helhedsplanen går ud på, at træningsfaciliteterne udvides med 2 kunstgræsbaner, sådan, at der fremover vil være 7 baner, hvoraf de 3 er kunstgræsbaner. Derudover er der en mindre græsbane samt en mini kunstgræsbane.

Ved en realisering af helhedsplanen, skal der ske en omlægning af det nuværende areal. Jordvolden, lysanlæg, en græsbane og den eksisterende kunstgræsbane, som ejes af HFK Tribune ApS, skal fjernes. Derefter skal der etableres 3 nye kunstgræsbaner og en ny konventionel græsbane.

Det samlede projekt beløber sig til ca. 18 mio. kr.

Med ovenstående udvidelse af træningsfaciliteterne, foreslås at

- Haderslev Kommune betaler og ejer 2 kunstgræsbaner
- SønderjyskE Fodbold lejer et areal, hvor de for egen regning etablerer og drifter 1 kunstgræsbane og 1 konventionel græsbane

Derudover forestår Haderslev Kommune omlægningen af det nuværende areal.

Den samlede finansiering for Haderslev Kommune beløber sig til

Etablering af 2 kunstgræsbaner incl. hegn, lys og projektering	8,2 mio. kr.
Fjernelse af jordvolden, lysanlæg, eksisterende kunstgræsbaner og græsbaner	2,8 mio. kr.
I alt	11,0 mio. kr.
Der er i det tekniske budget afsat 3,6 mio. kr. i 2022	-3,6 mio. kr.
Manglende finansiering	7,4 mio. kr.

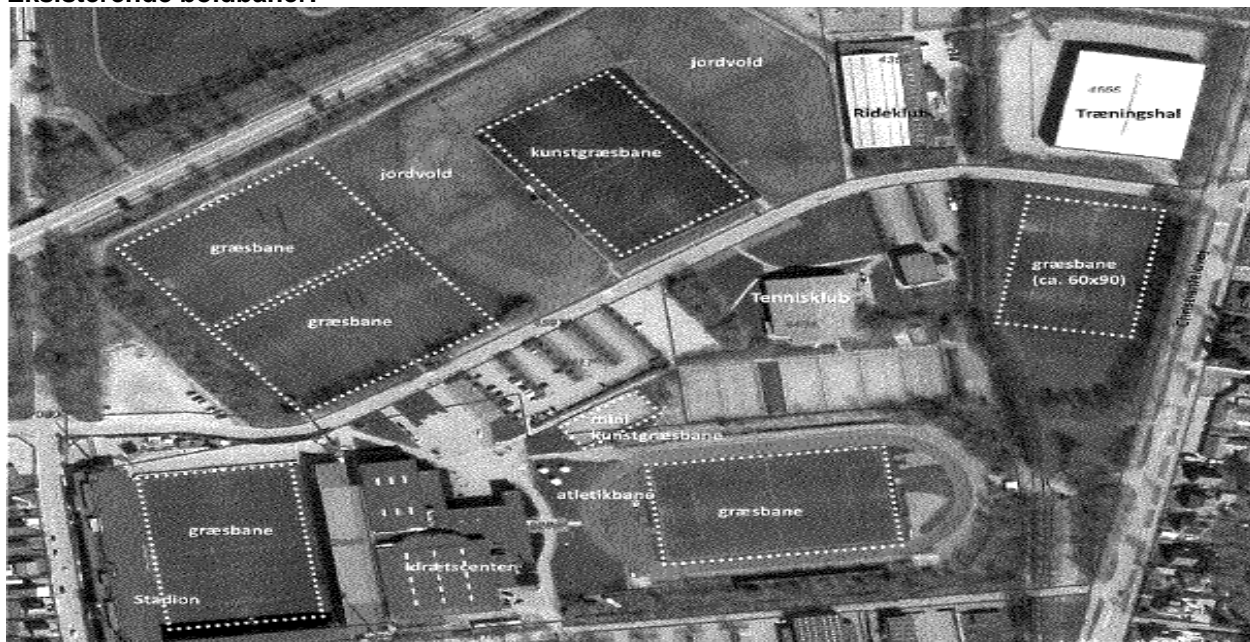
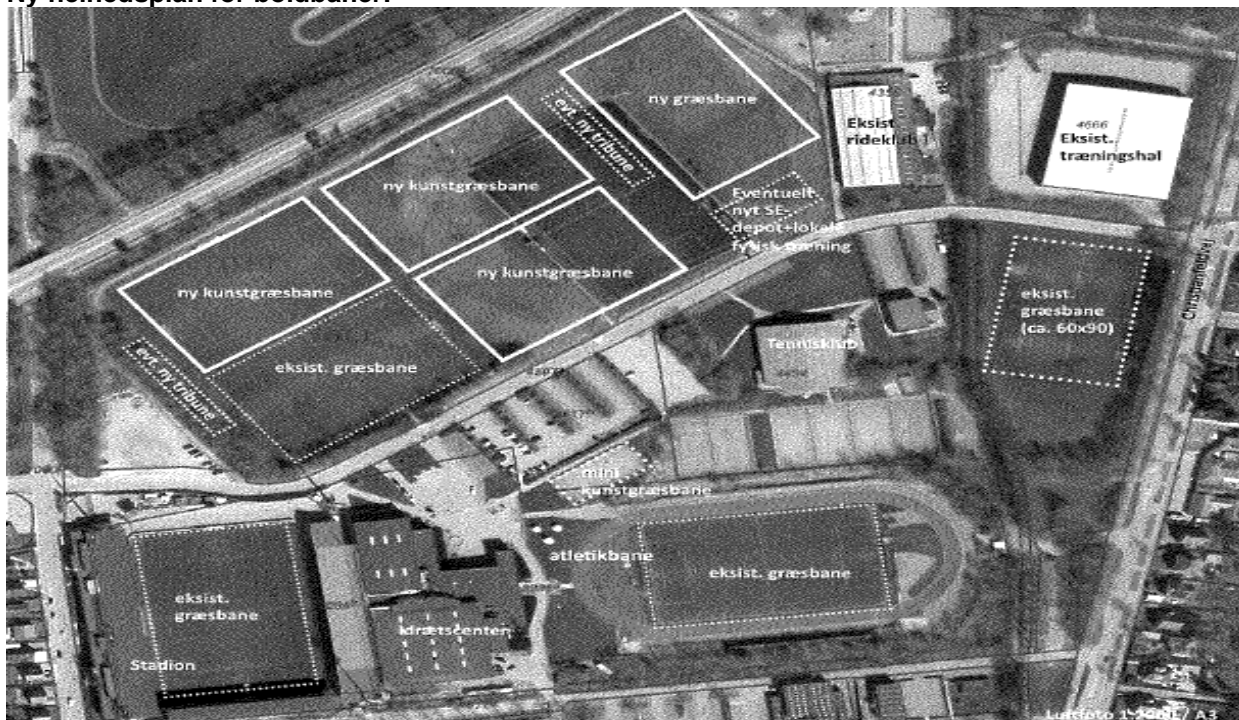
SønderjyskE Fodbold A/S betaler udgifter til etablering af en kunstgræsbane og en græsbane samt en del af de generelle omkostninger omkring projektering og klargøring, i alt ca. 7 mio. kr.

Derudover afholder SønderjyskE Fodbold A/S driftsomkostninger til de baner som SønderjyskE Fodbold A/S råder over samt betaling af arealleje til Haderslev Kommune.

SønderjyskE Fodbold A/S betinger at kunstgræsbane og den konventionelle græsbane, alene er til brug for SønderjyskE Fodbold A/S.

Haderslev Kommune afholder driftsomkostninger til de 2 kunstgræsbaner, ligesom der må påregnes en delvis reetablering af banerne ca. hvert 10. år, alt afhængig af antal spilletimer, samt hvor godt banerne vedligeholdes.

Da der er et krav fra DBU, at der er mulighed for regelmæssig træning året rundt for at kvalificere sig til DBU's licens som talentudviklingsmiljø, er etableringen af kunstgræsbaner et vigtigt omdrejningspunkt i Haderslev Kommunes ønske om at fremme kvaliteten af arbejdet i kommunens mange gode fodboldklubber og dermed styrke talentudviklingen.

Eksisterende boldbaner:**Ny helhedsplan for boldbaner:****Afledt drift:**

Der er ikke afsat særskilt budget til den afledte drift. Forvaltningen vurderer, at den årlige drift af en kunstgræsbane beløber sig til ca. 0,125 mio. kr. pr. bane, hvilket svarer til ca. 0,250 mio. kr.

Grundarealet er tilhørende Haderslev Kommune, hvorfor Sønderjyske Fodbold A/S vil blive opkrævet leje for deres andel af arealforbrug på markedsvilkår.

6.6. Udvalget for Plan og Miljø

Langsigtet anlægsplanlægning

I Udvalget for Plan og Miljø er der fire gennemgående hovedtemaer for udvalgets arbejde med budget 2022-2025: Vækst og Velfærd, Trafiksikkerhed, Klima og bæredygtighed samt sikre værdien af kommunens kapitalapparat.

Den nye dagsorden for Vækst og Velfærd, som er vedtaget af Byrådet berører i høj grad de områder, som Udvalget for Plan og Miljø arbejder med. Med afsætning i bosætning og ambitionen om, at der skal være flere borgere i Haderslev Kommune, skal der investeres i levende og attraktive byer med strategiske udviklingsprojekter og satsninger, der tager udgangspunkt i de enkelte områders DNA.

Det andet hovedtema er trafiksikkerhed. Mål er at gøre det sikkert at færdes i hele kommunen, både for køretøjer og bløde trafikanter. Trafiksikkerhedsindsatsen har fokus på at udpege, ændre eller ombygge uheldsbelastede lokaliteter.

Det tredje hovedtema er klima, miljø og rekreative formål, hvor Haderslev Kommune i en årrække har haft FN's verdensmål på dagsordenen og nu aktivt har valgt at forpligte sig til at udarbejde en ambitiøs klimaplan ved at tilmelde sig DK2020 samarbejdet. I år er kommunen gået ind i konkurrencen om at blive Danmarks vildeste kommune og i budgetforslagene til 2022-2025 er der både fokus på biodiversitet og rekreative formål fx forbedring af stier og udvidelse af dyrehaven.

Der bliver som bekendt arbejdet målrettet med fremtidige visioner for Vækst og Velfærd samt Klima i de nedsatte §17 stk. 4 udvalg, og Udvalget for Plan og Miljø ser frem til inspiration fra dem til det videre arbejde i de kommende år.

Endelig skal værdien af kommunens kapitalapparat sikres. Det kan være veje, broer eller f.eks. fjord og inderhavn, som skal oprensnes med jævne mellemrum. Det er et vigtigt arbejde i forhold til at understøtte vækstambitionerne, så vores infrastruktur kan håndtere og understøtte den udvikling, der er sat i gang.

Udviklings- og Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Vækst og velfærd					
Forum Vojens og Vision Gram	U	-	-	-	1,0
Strategisk udviklingsplan for Haderslev Bymidte, tiltag	U	-	1,5	3,0	5,0
Masterplan Jomfrustien	U	-	-	-	32,0
Flytning af driftsafdelingen	U	2,5	11,8	-	-
Anlægspulje til færdiggørelsesarbejder af boligudstyknings	U	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Trafiksikkerhed					
Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted	U	-	0,3	-	-
Krydsningshelle på Østergade ved Vojens hallerne (Forum Vojens)	U	-	0,5	-	-
Tilgængelighedspulje	U	-	1,0	1,0	1,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	U	5,0	10,0	10,0	12,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Cykelstipulje med statsrefusion (nulstilling af teknisk budget - slås sammen med pulje til udmøntning af stiplan)	U	-5,0	-5,0	-5,0	-
Cykelstipulje med statsrefusion (nulstilling af teknisk budget)	I	2,0	2,0	2,0	-
Pulje til realisering af trafiksikkerhedsplan	U	-	-	-	1,0
Stiforbindelse fra Dyssebakken til Fuglehaven	U	-	1,5	-	-
Stiforbindelse fra Dyssebakken til Fuglehaven	I	-	-0,5	-	-
Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej	U	-	1,4	-	0,8
Forbedret infrastruktur Arnum	U	-	1,1	-	-
Klima, miljø og naturbeskyttelse					
Nedlæggelse af overflødige brandhaner	U	-	-	3,5	3,5
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord	U	-	3,0	3,0	3,0
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord	I	-	-1,0	-1,0	-1,0
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb	U	2,5	2,5	2,5	2,5
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Danmarks vildeste kommune	U	-	1,0	0,5	0,5
DK2020 projekter i ny klimaplan	U	-	2,0	2,0	2,0
Sikre værdien af kapitalapparatet					
Oprensning af sejlrende ved Aarø samt ombygning af hofde	U	2,2	-	-	-
Oprensning af Haderslev Havn	U	-	9,7	-	-
Udvalget for Plan og Miljø, Total	N	4,8	38,4	17,0	58,8
<i>-heraf indtægter</i>	<i>I</i>	<i>-2,0</i>	<i>-3,5</i>	<i>-3,0</i>	<i>-5,0</i>

Afledt drift (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	U	-	0,1	0,2	0,4
Flytning af driftsafdelingen	U	-	-	-0,5	-0,5
Udvalget for Plan og Miljø - Afledt drift Total		-	0,1	-0,3	-0,1

Afrundingsdifferencer kan forekomme

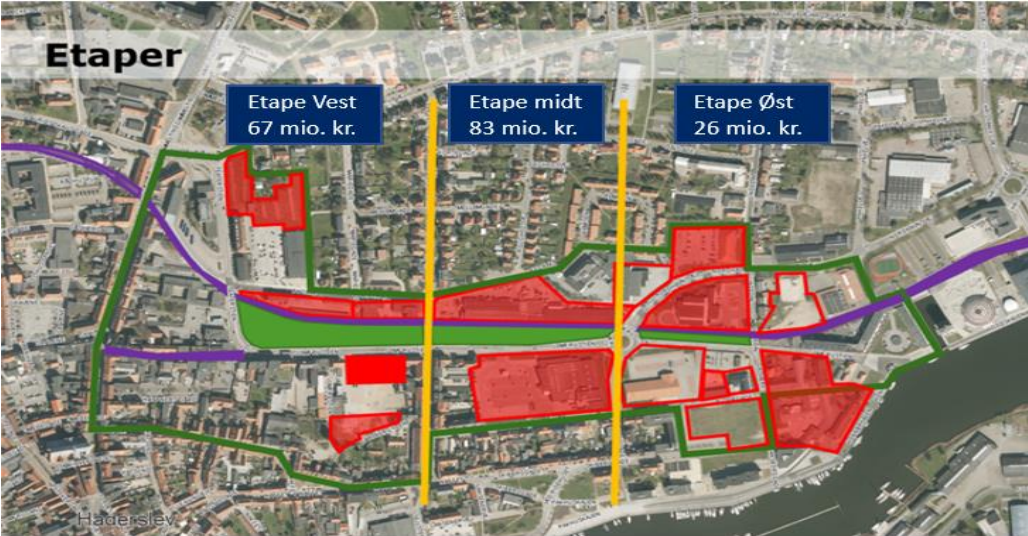
Projektbeskrivelser

Økonomi (i mio.kr.2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		-	-	-	1,0
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>					
Beskrivelse:					
<p>Der er afsat 1 mio. kr. årligt fordelt med 0,6 mio. kr. til Forum Vojens og 0,4 mio. kr. til Vision Gram til og med år 2024. Samme beløb foreslås afsat i 2025. Formålet er at understøtte borgerinitiativer i de 2 centerbyer.</p> <p>Puljerne anvendes bl.a. til rekreative formål, sport, fritid, kultur, julebelysning, infrastruktur og diverse projekter. Tiltag under Forum Vojens og Vision Gram har nytteværdi for langt de fleste borgere i Vojens og Gram. Nogle af de allerede udførte tiltag fx lystunnel og shelters og byinventar i Vojens, Kleinbahn og cykelbane i Gram kommer derudover også turister og andre besøgende til gode.</p> <p>Forum Vojens og Vision Gram behandler normalt projekter, som ønskes gennemført i det indeværende år på deres generalforsamling i marts/april. Fra 2022 og fremadrettet forslår forvaltningen, at Forum Vojens og Vision Gram i foråret 2022 indsender ønsker til udmøntning af puljen i 2023, så udmøntningen kan indgå i budgetlægningen for 2023-26 og realisering af projekterne gennemføres i 2023.</p> <p>I 2021 har Vision Gram 1,2 mio. kr. (inkl. overførsler fra tidligere år). Vision Gram har en del projekter, som der arbejdes på at få gennemført i 2020 og i de kommende par år, f.eks. lys i tunnel på Kleinbahn, broer til Camino-rute, slotsbænke langs rute, slotslamper i midtbyen m.v.</p> <p>I 2021 har Forum Vojens et budget på 2 mio. kr. (inkl. overførsler fra tidligere år). Forum Vojens har udarbejdet en flerårig oversigt over projekter, der ønskes udført i de kommende år. I forslaget er indeholdt medfinansiering til stil stiplanprojekter for 0,5 mio. kr. årligt. Forum Vojens forventer på nuværende tidspunkt, at der overføres opsparede midler mellem årene helt frem til 2025, så Forum Vojens med det nye budget i 2025, har nok midler til en eventuel større medfinansiering af underføring under jernbanen i 2025.</p>					
Afledt drift:					
Ingen.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Strategisk udviklingsplan for Haderslev Bymidte		Stednr.: 222.5xx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,5	3,0	5,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
<p>Visionen er at styrke og udvikle byens forbindelse til landskabet, sammenbinde bymidten på tværs af miljøer gennem et netværk af kulturtilbud og aktører samt styrke bymidten som en mangfoldig destination med unikke oplevelser og nye koblinger. En attraktiv og levende by vil bidrage til, at Haderslev kan tiltrække og fastholde flere borgere, virksomheder og besøgende.</p> <p>Hvis ambitionen om en vækstdagsorden skal lykkes er det vigtigt, at der arbejdes aktivt med at tiltrække investeringer, og at der afsættes kommunale midler til at sikre at udviklingen af byrum og nye forbindelser jf. den Strategiske udviklingsplan for Haderslev Bymidte. Tiltagene i planen er som udgangspunkt inddelt i forskellige tidsperspektiver: Kort sigt (1-5 år), mellem sigt (6-10 år) og på lang sigt (11-15 år).</p> <p>Det foreslås at der indledningsvis afsættes 1,5 mio. kr. i 2023 som gradvis hæves til et årligt rammebeløb på 5 mio. kr. i 2025.</p> <p>Realdania har støttet arbejdet med en midtbyplan og der er mulighed for at søge midler til delvis finansiering af udvalgte tiltag.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Masterplan Jomfrustien (øst til vest)		Stednr.: 015.512		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	-	32,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Visionen for Jomfrustiprojektet er at skabe en levende bydel med en ny identitet samt en bedre sammenhæng mellem Haderslev bykerne og den nye havnebydel. Gennem anvendelse af bæredygtige klimatilpasningstiltag, infrastrukturforbedringer og byfornyelsesindsats, ønskes det at byudvikle Jomfrustien og de tilstødende arealer så de kan danne rammerne om et attraktivt område, der også kan tiltrække borgere og virksomheder.</p> <p>Jomfrustiprojektet er i alt anslået til en anlægsøkonomi på 176 mio. kr. Hvoraf Provas' andel forventes at udgøre 33 mio. kr. I budgetforliget for 2021-2024 blev der prioriteret ekstra midler til projektet, samtidig blev det besluttet at vende rækkefølgen for projektet, så projektet starter fra havnen. Af hensyn til det planlagte projekt på Honnørkajen er det nødvendigt at koordinere den østlige etape med byggeriet. Det forventes derfor, at der opstartes med de første dele af den østlige etape i efteråret 2021, og etapen afsluttes i takt med, at byggeriets fremdrift. Det forventes, at den vestlige etape bliver den næste etape der opstartes, med anlægsopstart medio 2022. Der arbejdes på en dispositionsplan for de konkrete anlægsprojekter.</p> <p>Projektet finansieres gennem låneoptagelse på baggrund af et områdefornyelsesprogram som forventes godkendt i Byrådet primo 2022.</p> <p>I den kommende detailprojektering bliver det afklaret, om der skal ske ændringer til periodiseringen af de afsatte beløb, dette vil indgå i forbindelse med budget 2023-2026. Det sidste overslagsår vil fremover blive indarbejdet i det tekniske budget.</p> <p>Kortbilag ses nedenfor:</p>				
				
Afledt drift og finans:				
Der må forventes øgede driftsomkostninger i forbindelse med nogle af de nye tiltag som kommer som følge af Jomfrusti-projektet.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		2,5	11,8	-	-
Afledt drift:		-	-	-0,5	-0,5
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekt					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 14,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
Som et element i at understøtte arbejdet med Vækst og Velfærd bemyndigede Byrådet den 2. marts 2021 Teknik og Klima til at kvalificere en business case for Driftsafdelingens flytning med henblik på indarbejdelse i budget 2022-2025, herunder afsøgning af placeringer.					
Det primære formål med Driftsafdelingens flytning er dels at frigøre et attraktivt kommunalt areal på Haderslev Havn til projektudvikling og salg, og dels at skabe mulighed for at videreudvikle Driftsafdelings styreform, Helhedsorienteret Drift (HOD), via sammenlægning af enheder i tidssvarende rammer. Driftsafdelingens nuværende placering er midlertidig, idet Masterplanen for Haderslev Havn – og dermed omdannelsen af Haderslev Havn - ikke rummer denne form for aktivitet.					
Der er fundet et egnet grundstykke, som foreslås købt og og indrettet til Driftsafdelingen, jævnfør sag i Økonomiudvalget den 23. august 2021. Der er mulighed for at lave en effektiv indretning af grunden, ligesom der rent trafikalt er gode til- og frakørselsmuligheder.					
Køb af grund samt flytning og etableringsudgifter skønnes at beløbe sig til 14,3 mio. kr.:					
		Størrelse	Pris pr. m2	Prisoverslag i mio. kr.	
Køb af grund				2,5	
Nye faciliteter til administration og mandskab				6,1	
Ny åben stålhal til traktor m.m		60 x 18 meter	1.500 kr.	1,6	
Ny åben stålhal til mandskabsbiler m.m		53 x 18 meter	1.500 kr.	1,4	
Ny salthal		30 x 18 meter	2.000 kr.	1,1	
Overslag på flytning / klargøring / uforudsete udgifter				1,6	
Prisoverslag i alt				14,3	
Afledt drift					
Et eventuelt køb og flytning til den egnede grund vil muliggøre realisering af en mindre ejendomsrokade, hvor Driftsafdelingen går fra 5 til 3 lokationer.					
Den foreslåede ejendomsrokade nedbringer Driftsafdelingens løbende driftsudgifter årligt med 0,5 mio. kr. fra 2024.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Basisbudget					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,45 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>					
Beskrivelse:					
<p>Økonomiudvalget har drøftet en ny model for jordforsyning – Der er derfor et supplerende budgetforslag på under Økonomiudvalget ” Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde”, hvis dette prioriteres, nulstilles denne pulje.</p> <p>Der afsættes beløb til færdiggørelsesarbejder på ikke solgte og regnskabsafsluttede udstykninger fremadrettet.</p> <p>Formålet med puljen er at sikre at boligbyggemodninger, hvor der er aflagt anlægsregnskab, kan afsluttes med etablering af slidlag, overkørsler, ramper samt færdiggørelse af grønne områder.</p> <p>Færdiggørelsen er en forpligtigelse, som kommunen i henhold til købsaftalen har med de enkelte lodsejere. Haderslev Kommune er forpligtiget til at færdiggøre sine byggemodninger.</p> <p>Kommunen etablerer boligbyggemodninger med henblik på at fastholde og tiltrække borgere. Forslaget har nytteværdi for borgere og brugere af nye boligområder.</p>					

Projekt: Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade i Sommersted **Stednr.:** 222.5xx
mersted

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	0,3	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse.

Beskrivelse

Dette forslag har tidligere været bragt op i Udvalget for Plan og Miljø's møde den 12. april 2021 i forbindelse med prioritering af udvalgets budget til mindre fysiske tiltag. Udvalget besluttede ikke at prioritere midler i 2021, men besluttede at medtage ønsket til budgetprocessen 2022-2025.

Der er en lav bro, med en frihøjde på 2,5 meter, på Storegade i Sommersted. Broen bliver påkørt af høje varevogne. Det antages, at problemet opstår primært, fordi chaufføren ikke kender højden på deres køretøjer.

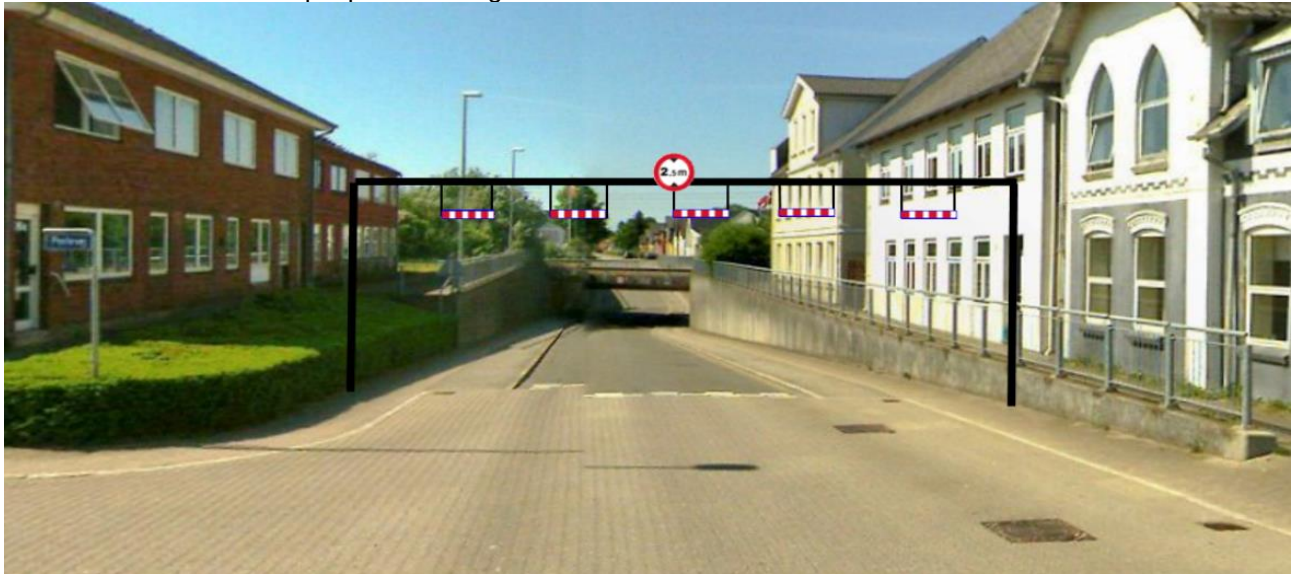
Der er i de senere år gjort flere tiltag for at forvarsle højden af broen, men umiddelbart uden effekt når chaufføren ikke kender højden på deres køretøj. Der er registreret 5 uheld siden januar 2016 med påkørsel af broen, hvilket vil sige at det vil blive udpeget som sortplet i 2021. Det vurderes, at der er flere tilfælde, som ikke er blevet registreret. Ingen personer er kommet til skade i uheldene, idet der kun er registreret materiel skade.

Det foreslås, at der etableres bomme som forvarsling af højdebegrænsning på begge sider af broen. Overslagspris for bomme er 0,3 mio. kr. Teknik og Miljø samt borgere fra Sommersted vurderer, at en bom der markerer højden af broen, kan løse problemet. Bommen vil have kæder, så chaufføren advares, når kæderne rammer køretøjet.

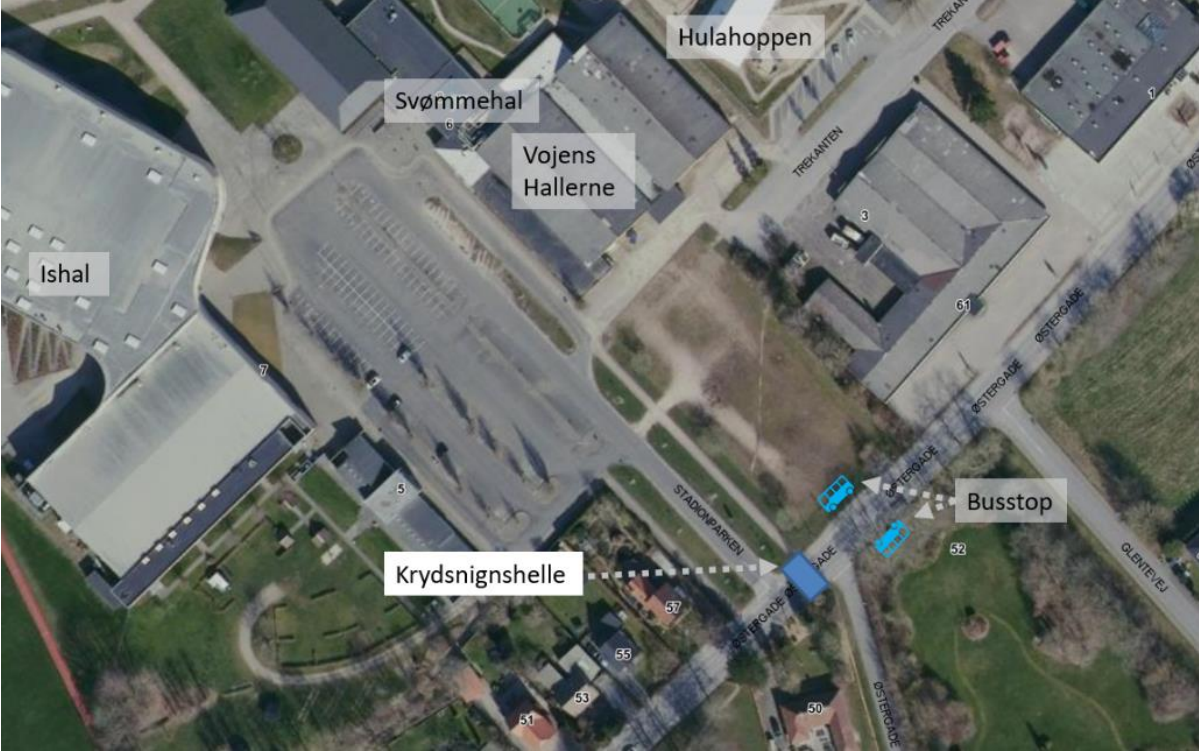
Afledt drift.

Den afledte drift er beregnet til 0,004 mio. kr. årligt og afholdes indenfor driftsrammen.

Nedenfor vist som eksempel på nordøstlig side af broen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Krydsningshelle på Østergade ved Vojens hallerne		Stednr.: 222.5xx		
Økonomi (i mio. kr.2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	0,5	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: 3. Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
<p>Forum Vojens har anmodet om etablering af tiltag, som gør krydsning af Østergade i Vojens mere sikker og tryk. Ønsket begrundes med at der er mange attraktioner på nordlig side af Østergade, herunder svømmehal, Hulahoppen og ishal. Dette meldes at medføre en del krydsninger over disse mod boligområderne syd herfor. Der er også et busstoppested på Østergade ved Stadionparken, som generer krydsninger af fodgængere.</p> <p>Østergade er den primære indfaldsvej til Vojens øst. Der er tidligere registreret et uheld nær krydset med påkørsel af krydsende fodgænger.</p> <p>Det foreslås, at der etableres en krydsningshelle i forlængelse af stien op mod hallerne. Denne vil være den mest naturlige krydsning af Østergade. En sådan placering vil kræve udvidelse af vejens bredde og etablering af hellen.</p> <p>Forslaget kan overvejes medfinansieret af Forum Vojens.</p>				
Afledt drift:				
Den afledte drift er beregnet til 0,008 mio. kr. årligt og afholdes indenfor driftsrammen.				
Kort:				
				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Tilgængelighedspulje		Stednr.: 222.5xx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,0	1,0	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>				
Beskrivelse:				
<p>Formålet med en tilgængelighedspulje er at gøre kommunens byer og naturområder mere tilgængelige for synshandicappede, kørestolsbrugere, gangbesværede og andre borgere med fysiske handicap. Samtidig vil det også støtte op om ambitionen om, at alle skal kunne have mulighed for at leve et aktivt liv og medvirke til at gøre det nemmere at vælge et sundt alternativ til sofaen.</p> <p>Midlerne vil blive anvendt til en opdatering og udvidelse af Tilgængelighedsplan 2018 og til mindre tilgængelighedstiltag i hele kommunen. Der vil desuden blive ansat en tilgængelighedsrevisor der vil kunne arbejde aktivt med planen og som vil kunne yde hjælp til virksomheder og bygherrer om tilgængelighed.</p> <p>Af mindre tilgængelighedstiltag kan blandt andet nævnes gelændere, kørestolsramper, taktilbelægning o.lign. Tiltag, som har den effekt, at det bliver nemmere for borgere med fysiske handicap at komme rundt i byerne/naturen på egne ben eller på el-drevne hjælpemidler.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til udmøntning af cykelstiplan, langsigtet prioritering af større cykelstiprojekter **Stednr.:** 222.5xx

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	5,0	10,0	10,0	12,0
U/I: Anlægsindtægt	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Afledt drift:	-	0,1	0,2	0,4

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Formål med cykelstier er at ud over trafikikkerhedsmæssige årsager at binde centerbyer, landsbyer og landdistrikter i kommunen bedre sammen. Et godt stisystem er en væsentlig faktor til at fremme cyklismen, da det er med til at øge cyklisternes tryghed og sikkerhed. Infrastruktur og attraktive cykelfaciliteter er en væsentlig parameter i forhold til at overflytte trafikanter fra bil til cykel. Der er mange gode grunde til at vælge at cykle eller gå fremfor at tage bilen. Først og fremmest gavner det sundheden og miljøet. Derudover mindskes trængselsproblemerne på vejene samt behovet for flere parkeringspladser.

Der er i teknisk budget afsat en pulje på årligt 2 mio. kr. for årene 2021-2024 til at udmønte cykelstiplanen, som er godkendt af Udvalget for Plan og Miljø den 7. december 2020. Prioriteringsmodel er godkendt af udvalget den 8. marts 2021. Derudover er i teknisk budget afsat en cykelstipulje med statsrefusion på brutto 5 mio. kr./netto 3 mio. kr. for årene 2021-2024. De to projekter foreslås sammenlagt under nærværende projekt fra 2022.

Puljen til udmøntning af cykelstiplan foreslås med dette forslag hævet med 5 mio. kr. fra 2023, så der i alt er afsat 10-12 mio. kr. årligt til at få de større cykelstiprojekter igangsat, afhængigt af om der opnås statstilskud eller ej. På nuværende tidspunkt vides ikke om der kommer nye cykelpuljer i 2022 og frem. Disse puljer afsættes i Finansloven. Hvis der afsættes penge til nye cykelpuljer, så vil ansøgning til puljen ske med afsæt i stiplanens prioriteringsmodel. Vejdirektoratet har gjort gældende, at staten støtter projekter, som ellers ikke er detailplanlagt eller budgetsat hos kommunen.

I cykelstipulje 2021 er tilskudsandelen til anlægsprojekter på op til 50%. I 2021 er der ansøgt om anlæg af fællesstier langs Norgesvej og en del af Louisevej. Et eventuelt tilsagn kan først forventes til efteråret 2021. Hvis der gives tilsagn, vil der blive forelagt en konkret bevillingssag, hvor Norgesvej/Louisevej vil blive finansieret af ovenstående budget 2022/2023.

Den vedtagne cykelstiplan indeholder en lang række projekter, som er af en økonomisk størrelse, så de bør planlægges i lang tid frem for at kunne finansieres. Af eksempler på stiprojekter fra planen kan nævnes:

Projekter 3-10 mio. kr.:

- Gram – Brændstrup, 6,5 - 8,0 mio. kr.
- Vojens vest – Vojens øst 2, 7,0 -10,0 mio. kr.
- Vojens vest – Vojens Øst 1, 3,0 - 5,0 mio. kr.
- Golfkvarteret – Slethusvej, 7,0 - 9,5 mio. kr.

Stiprojekter 10-? mio. kr.:

- Arnum - Tiset, 12-15 mio. kr.
- Haderslev - Sillerup - Fjelstrup, 30 mio. kr.
- Moltrup Landevej til Bestseller, 10,2 mio. kr.
- Starup - Hejsager, 16,5-25 mio. kr.

Enkelte cykelstier kan etapeopdeles, men selve udførelsen af en længere cykelstietape kan ikke fordeles over flere år. Cykelstier anlægges om sommeren.

Afledt drift:

Udgift til drift er 1,5 % af anlægsbudgettet gældende fra året efter projektet er anlagt. Det svarer til 0,1 mio. kr. i 2023, 0,2 mio. kr. i 2024 og 0,4 mio. kr. fra 2025.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Cykelstipulje med statsrefusion		Stednr.: 222.577		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-5,0	-5,0	-5,0	-
U/I: Anlægsindtægt	+2,0	+2,0	+2,0	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Projektet foreslås sammenlagt med Pulje til udmøntning af stiplan, jævnfør særskilt forslag herpå.				
I teknisk budget er afsat 5 mio. kr. årligt i udgift og 2 mio. kr. i indtægt i årene 2022-2024, som foreslås flyttet til Pulje til udmøntning af stiplan.				
Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til, om der kommer nye cykelpuljer i 2022 og frem. Puljer vedtages som regel i forbindelse med Finansloven. Hvis der afsættes penge til nye cykelpuljer, så vil ansøgning til puljen ske med afsæt i stiplanens prioriteringsmodel.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje 2025 til realisering af trafikikkerhedsplan		Stednr.: 222.5xx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	-	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Haderslev Kommune har i 2020 vedtaget en ny trafikikkerhedsplan, som udstikker retningslinjerne for trafikikkerhedsarbejdet frem mod 2025.				
Målsætningen er, at antallet af dræbte og alvorligt tilskadekomne skal halveres, så der højst må være 1 trafikdræbt og 7 alvorligt tilskadekomne på kommunens veje i 2030. Målsætningen er ambitiøs, men fokus på trafikikkerheden har haft positiv effekt på antallet af personskader på kommunens veje. Således er der i perioden 2010-2020 sket et fald på 28 % i antal personskader på kommunens veje.				
Trafikkerhedsindsatsen har fokus på at udpege, ændre eller ombygge uheldsbelastede lokaliteter og på at gøre eksisterende veje mere selvforklarende og sikre. Desuden er der fokus på at forbedre samarbejdet med skoler, større institutioner og virksomheder om trafikikkerhed, ligesom kommunen fortsat vil medvirke i nationale kampagner på trafikikkerhedsområdet og udvikle lokale kampagner i samarbejde med de øvrige sønderjyske kommuner.				
Målsætningen for trafikikkerhedsarbejdet følger færdselssikkerhedskommissionens anbefaling.				
Realiseringen af trafikikkerhedsplanen er afhængig af årlige investeringer i trafikikkerheden. Der foreslås en årlig pulje til gennemførelse af trafikikkerhedsplanens aktiviteter.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		-	1,5	-	-
U/I: Anlægsindtægt		-	-0,5	-	-
Afledt drift:		-	-	-	-

Projekt: Stiforbindelse fra Dyssebakken til Fuglehaven **Stednr.:** 222.5xx

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:
 Projektønsket er fremsendt af Forum Vojens til budgetprocessen 2022-2025. Der ønskes etableret en sti med belysning mellem Dyssebakken og Fuglehaven. Formålet med stien er at forbinde de to eksisterende stier og dermed boligområderne. Stiprojektet vil afkorte cykelafstanden med ca. 800 meter mellem skole, fritidstilbud, butikker og det nyeste boligområde med familieboliger.

Ønsket indgår ligeledes i den stiplan, som udvalget har godkendt prioritering af i mødet den 8. marts 2021. Ud fra prioriteringslisten vil projektet tidligst kunne udføres af nuværende puljebeløb til udmøntning af stiplan i år 2024. Ønsket her kan udgå, hvis stien fortsat ønskes prioriteret af projekt Udmøntning af cykelstiplan.

I stiplanen foreslås det, at stien etableres som dobbeltrettet fællessti med belysning. En del af strækningen, ca. 204 meter er i dag græssti. Resten er mark. Der er belysning på græsstien. Resten af stien er en dobbeltrettet fællesti på 94 m.

Skøn for etablering af hele stien er ca. 1,5 mio. kr. Forum Vojens har tilkendegivet, at de gerne vil støtte projektet med en betydelig del. Forum Vojens har tilkendegivet medfinansiering på 0,5 mio. kr., endda mere til projektet, hvis projektet udføres i 2022 eller 2023.

Afledt drift:
 1,5 % af anlægssummen svarende til 0,023 kr. årligt, som afholdes indenfor driftsrammen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen

"-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej ved Skallebækvej **Stednr.:** 222.5xx

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,4	-	0,8
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Udvalget for Plan og Miljø besluttede den 9. marts 2020 at bevillige midler til udarbejdelse af en analyse af, hvilken krydsløsning, der bedst sikrer bløde trafikanters krydsning af Ribe Landevej og sikrer fremtidig afvikling af trafikken fra Skallebækvej, med og uden øget trafik fra fremtidige udstykninger. Udvalget bliver præsenteret for de forskellige krydsløsninger på mødet den 17. maj 2021.

Baggrunden for analysen er henvendelser fra borgere om, at der er udfordringer ved krydsning af Ribe Landevej ved Skallebækvej (vest). Det beskrives, at det er problematisk for skoleelever bosat på Fredstedvej og Fredstedvænget at krydse Ribe Landevej. Ved færdsel på cykel eller med bus skal Ribe Landevej krydses. Der er også henvendelser om, at den megen trafik på Ribe Landevej vanskeliggør afviklingen af trafikken fra Skallebækvej. Krydset er et T-kryds, hvor der på Skallebækvej er ubetinget vigepligt.

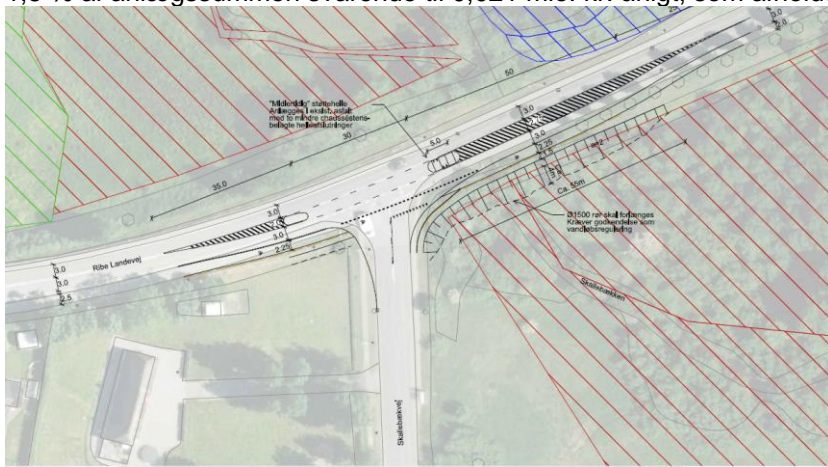
Ribe Landevej er en indfaldsvej til Haderslev. Der kører i gennemsnit 8.500 køretøjer og omkring 100 cyklister pr. døgn på vejen. Skallebækvej er en primær lokalvej. Den seneste trafiktælling fra 2020 viser, at der i gennemsnittet kører 806 køretøjer og 24 cyklister i døgnnet. Der er registreret ét uheld i krydset de sidste fem år, som var bil-bil uheld.

Analysen viser, at den nye udstykning ved Fredstedvej med 60 boliger ikke vil give kapacitetsproblemer i krydset. Ved en udvikling af det tidligere sygehusområde, vil der komme væsentlig mere trafik, og det vil give kapacitetsudfordringer i krydset med lange ventetider til følge. Kapacitetsberegningerne for krydset viser, at kun et signalanlæg kan klare den fremtidige trafik fra udviklingsområdet. Da udviklingen af området endnu ikke er færdigt, og der ikke foreligger en tidsplan for sygehusområdet, kan trafiksikkerheden, trygheden og fremkommeligheden forbedres ved, at der etableres støtteheller på begge sider af Skallebækvej. Når udviklingen af det tidligere sygehusområde har nået en passende størrelse, kan krydset ombygges til et signalanlæg. Det vil koste ekstra 0,8 mio. kr., som indtil videre er afsat i 2025.

Projektets formål er at øge trafiksikkerhed og tryghed for de krydsende bløde trafikanter, samt sikre fremkommeligheden for trafikanterne fra Skallebækvej. Projektet tilgodeser den trafik, der vil komme fra det nye boligområde Lykkeager. Forslaget har nytteværdi for kommunens borgere og turister.

Afledt drift:

1,5 % af anlægssummen svarende til 0,021 mio. kr. årligt, som afholdes indenfor driftsrammen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Forbedret infrastruktur Arnum		Stednr.: 222.559		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,1	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekt				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,1 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Byrådet besluttede den 29. juni 2021 scenarie 2 med en sideudvidelse af Arnum Nørremark. Formålet er at tage hensyn til beboere og trafikikkerheden samt at sikre fremtidig vejadgang for særtransporter til industriområde beliggende ved Stensbækvej.				
Projektet indeholder en sideudvidelse af Arnum Nørremark over en strækning på ca. 160 meter og herunder etablering af en krydsudvidelse i T-krydset Arnum Nørremark – Vestergade. Det samlede vejudlæg vil være 10 meter, heraf 6 meters asfaltbelagt vejbane og 2 gange to meter rabat til afvanding (grøfter). Anlæg af vejen vil kræve erhvervelse af jord.				
Udvalget for Plan og Miljø besluttede den 8. februar 2021 at få undersøgt, hvad der skal til for at Arnum Nørremark kan anvendes til særtransporter. Med baggrund i beslutningen blev der udarbejdet et notat af en ekstern juridisk rådgiver. Notatet beskriver, at kommunen, som vejmyndighed, har lovhjemmel i Vejloven til at ekspropriere, men beskriver samtidig, at de almindelige ekspropriationsretlige bestemmelser også skal være opfyldt.				
Der har været rettet flere henvendelser til ejeren af arealerne omkring Arnum Nørremark med henblik på at finde en forhandlingsløsning.				
Anlægsomkostninger inklusive erstatning for jord, 1,5 mio. kr. Der er afsat 0,4 mio. kr. i 2021.				
				
Kort over Arnum by med indtegnede scenarier for de 4 vejføringer.				

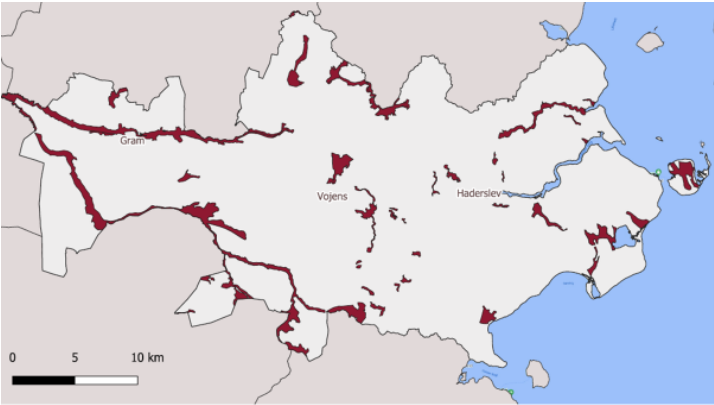
"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Nedlæggelse af overflødige brandhaner		Stednr.: 089.5xx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	3,5	3,5
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p><u>Formål og langsigtet perspektiv:</u> Forøge sikkerheden for rent drikkevand hos forbrugerne, samt reducere risikoen for forurening af grundvandet. Samtidig kan driftsudgiften til brandhaner og ledninger nedbringes.</p> <p><u>Sammenhæng og synergi:</u> Projektet understøtter sikringen af drikkevandet, som pågår som led i de nye indsatsplaner for grundvandet og den igangsatte indsats for beskyttelse af de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO-indsatsen).</p> <p><u>Projektindhold:</u> Anlægsprojektet sikrer nedlæggelse af overflødige brandhaner. Der er et stort efterslæb på dette område, og tilbagemeldinger fra de mindre vandværker, Provas samt Brand & Redning viser, at der er et stort ønske og behov for at opgaven prioriteres. Vandrådet i Haderslev Kommune har lavet en opgørelse, der viser at blot 36 af i alt 467 brandhaner ønskes bevaret. 431 brandhaner bør dermed sløjfes.</p> <p>En brandhane koster mellem 15.-25.000 kr. at nedlægge, afhængig af dens placering. Prisen bygger på erfaringstal fra andre kommuner. Der er udgifter til opgravning af stikledning, afpropning af vandledning, reetablering af asfalt, fortov m.v.</p> <p>Totalomkostning er skønnet til ca. 7 mio. kr. i 2022-priser. Nedlæggelsen af brandhaner kan nedlægges over 2 år, alternativt over endnu flere år.</p> <p><u>Effekt:</u> Gevinsterne ved projektet er større sikkerhed for rent drikkevand hos forbrugerne samt en bedre sikring af grundvandet. Desuden nedbringes Brand og Redning Sønderjyllands omkostninger til vedligeholdelse af hydranterne. Driftstilskud til Brand og Redning henhører under Økonomiudvalget.</p> <p><u>Baggrund:</u> Brand & Redning Sønderjylland har netop fremsendt høringsudkast for plan for vandforsyning til brandslukning til høring. Med planen fastholdes et væsentligt mindre antal brandhaner i de tre ejerkommuner (ca. 275 brandhaner, mod nu ca. 1.800 brandhaner).</p> <p>Der er en række problemer ved de overflødige brandhaner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tapning fra hydranterne giver trykstød i ledningsnettet, som medfører urent vand hos forbrugerne - hydranterne giver anledning til vandtyveri, som kan føre til forurening af drikkevandet, hvis der anvendes snavset udstyr - jo flere hydranter, des større risiko for forurening af grundvandet. <p>Afledt drift:</p> <p>Kontrakten med Brand og Redning indeholder 50.000 kr. til vedligeholdelse og eftersyn på brandhaner i Haderslev Kommune. Inden for den afsatte økonomiske ramme kan Brand & Redning Sønderjylland alene vedligeholde de tilbageværende 36 brandhaner, hvorfor der ikke foreslås en regulering af budgetmidlerne mellem kommunen og Brand & Redning Sønderjylland</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen " - " betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord		Stednr.: 089.5xx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift (brutto)	-	3,0	3,0	3,0
U/I: Anlægsindtægt		-1,0	-1,0	-1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
<u>Formål og langsigtet perspektiv:</u> Forbedre miljø og bæredygtighed i kommunen og samtidig understøtte vækst og livskvalitet.				
<u>Sammenhæng og synergi:</u> Anlægspuljen medvirker til at opnå bedre havmiljø, hvor der i forvejen investeres i bedre spildevandsrensning, omlægning af landbrugsdriften, indsatser vedrørende vådområder og lavbund osv. Samtidig ønsker kommunen at forbedre badevandskvaliteten i fjord- og kystområderne. Projektet udgør den handlingsrettede del af samarbejdet 'Liv i Lillebælt', som borgmestrene omkring Lillebælt har taget initiativ til, og hvor der forventes oprettet et fælleskommunalt sekretariat. Desuden understøttes initiativet 'Danmarks vildeste kommune'.				
<u>Projektindhold:</u> Projektet gennemfører og afprøver forskellige tiltag for at forbedre miljøtilstanden på udvalgte lokaliteter i Lillebælt og Haderslev Fjord. Tiltagene kan omfatte udlægning af stenrev/udvidelse af eksisterende/kommende stenrev, etablering af muslingebanker, udplantering af ålegræs og marine nytteha- ver el.lign. og kan med fordel placeres nær kommunens rekreative hotspots. Budgettet omfatter anlægsar- bejde, formidling og kommunal projektering samt forventede eksterne tilskud. Desuden planlægges samar- bejde med en forskningsinstitution for at opnå de bedste resultater. Projektet forventes at løbe i ca. 5 år med igangsætning 2023.				
<u>Effekt:</u> Gevinsterne ved projektet bliver en bedre miljøtilstand på lokaliteterne, samtidig med at de rekreative værdier øges for badende, lystfiskere og dykkere m.fl. Projektet kan skabe vækst for turisterhvervet og lokale erhvervsdrivende. En generel forbedring af miljøtilstanden i vandområderne kan ikke forventes.				
<u>Baggrund:</u> På foranledning af EU-krav har Folketinget vedtaget en række miljømål for havmiljøet, som op- dateres med nye vandområdeplaner i 2021. En række Lillebælt-kommuner har bedt miljøministeren om en undersøgelse af miljøforholdene i farvandet, bl.a. med baggrund i krav og ønsker fra en lang række lokale interessenter. Også Miljøstyrelsen har fokus på marine virkemidler og har netop udgivet en rapport om dem.				
Afledt finans:				
Hvis der modtages støtte fra fonde, vil der skulle afregnes fondsmoms.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Klimalavbund i synergi med vandløbsprojekter		Stednr.: 050.5xx			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift (brutto)	2,5	2,5	2,5	2,5	
U/I: Anlægsindtægt	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles en anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. i udgifter og -2,0 mio. kr. i indtægter i forbindelse med budgetvedtagelse.					
Beskrivelse:					
<p>Dette forslag anbefales rykket frem til 2022 på grund af øget efterspørgsel fra landmænd og landbrugsorganisationerne.</p> <p>Formål og langsigtet perspektiv: Forbedre klima, miljø og bæredygtighed i kommunen og samtidig understøtte landbruget. Bidrager til kommunens bestræbelser på at blive CO₂-neutral i 2050.</p> <p>Sammenhæng og synergi: Anlægspuljen vil indgå som et handlingsrettet initiativ i den nye klimaplan under DK2020-arbejdet. Projekterne vil styrke samarbejdet med landbruget og hjælpe erhvervet med at nedbringe udslippet af drivhusgasser. Indsatsen medvirker desuden til at skabe et bedre vandmiljø som led i vandområdeplanerne, og betyder at projekterne kan tilføres synergieffekter.</p> <p>Projektindhold: I et klima-lavbundsprojekt kan lodsejerne få engangskompensation for udtagning af lavbundsjord, og parallelt kan Landbrugsstyrelsen gennemføre en multifunktionel jordfordeling uden omkostninger. Budgettet omfatter anlægsarbejde, erstatninger og kommunal projektering samt forventede eksterne tilskud. De kommunale omkostninger anvendes til igangsættelse af projekter og lodsejerdialog, samt nødvendige ikke-tilskudsberettigede udgifter. Med anlægsprojektet skabes desuden mulighed for at gennemføre andre kommunale tiltag, som ikke dækkes indenfor projektrammen, for eksempel inden for turisme og rekreative udfoldelser.</p> <p>Effekt: Gevinsterne ved projekterne er CO₂-reduktion på lavbundsarealerne og et bedre vandmiljø. Samtidig sikres landbruget en indtægt på de dårligste jorder. Lokalt kan de rekreative værdier øges ved at etablere nye stier, opholdspladser mv.</p> <p>Baggrund: For at hjælpe landbruget med at nedsætte drivhusgasudledningen har staten indført Klima-Lavbundsordningen, som er målrettet udtag af kulstofrige lavbundsjord. Staten har opfordret kommunerne til at hjælpe med at gennemføre privat igangsatte klima-lavbundsprojekter. Anlægspuljen understøtter denne indsats ved at skabe handlerum til kommunalt initierede projekter og som støtte til sidegevinster ved private projekter.</p> <p>Kort over lavbunds-områder i kommunen:</p> 					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen

"-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Danmarks Vildeste Kommune		Stednr.: xxx.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,0	0,5	0,5
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings – og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
<p>Byrådet besluttede på møde den 2. marts 2021 at deltage i Miljøministeriets konkurrence "Danmarks Vildeste kommune" og Udvalget for Plan og Miljø besluttede efterfølgende på møde den 8. marts 2021, at udvalget præsenteres for muligheder, således de kan indgå i budgetforhandlingerne.</p> <p>Anlægsprojekterne skal understøtte bestræbelserne på at opnå bedre forhold for den vilde natur i Haderslev Kommune. Indsatserne omfatter de kommunalt ejede arealer hvor der på nuværende tidspunkt er drift og arealer hvor der ønskes optaget drift. Indsatserne omfatter blandt andet rydning, hegning og oplysningskampagner.</p> <p>En fordeling af anlægsudgifter foreslås fordelt på følgende måde: 750.000 kr. bruges på anlægsudgifter til forskellige projekter til fremme af biodiversiteten på Haderslev Kommunes grønne arealer samt kommunikation med videre. 250.000 kr. svarende til et halvt årsværk, til ansættelse af en projektmedarbejder til ledelsen af projektet, hvilket vil sikre at serviceniveauet kan opretholdes.</p> <p>Baggrund: Miljøministeren lancerede den 5. februar 2021 konkurrencen om at blive Danmarks Vildeste Kommune. Formålet med konkurrencen er at give kommunerne et incitament til at forbedre forholdene for biodiversiteten på de offentligt ejede arealer samt at vejlede borgere og virksomheder i naturforbedrende tiltag på privatejede arealer. Konkurrencen er inspireret af de naturprojekter der blev foretaget i Hjørring Kommune. Konkurrencen strækker sig frem til slutning af 2022. Et dommerpanel og et tv-hold vil besøge kommunerne for at bedømme og dokumentere de projekter der er blevet udført. Der ligger vægt på, at projekterne er planlagt med et langsigtet perspektiv og at de skaber værdi for biodiversiteten og borgerne. Vinderen af konkurrencen vil modtage en præmie på 1 mio. kr. til et naturprojekt fra Danmarks Naturfond.</p> <p>Biodiversitetsprojekterne omfatter forskellige tiltag på kommunale arealer, hvor tiltag der øger biodiversiteten afprøves og gennemføres. For at sikre den bedste udnyttelse af de tildelte midler, vil der blive trukket på erfaringer fra de andre deltagende kommuner. Biodiversitetsprojekter kan omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ændring i slåning af arealer, - åbning af landskaber ved rydning af opvækst, - udlægning af stendynger på skrånninger til gavn for smådyr, - hegning og afgræsning. <p>Oplysning i form af skiltning ved arealerne og oplysninger på Haderslev Kommunes hjemmeside, skal hjælpe til at inddrage borgerne og oplyse om effekten af forskellige projekter på baggrund af ændringen af driften på arealerne.</p> <p>Det forventes, at der som følge af deltagelsen i konkurrencen vil indkomme en del henvendelser fra borgere og virksomheder med spørgsmål til arealer.</p> <p>Gevinsterne ved projekterne bliver en øget biodiversitet på de kommunale arealer, samtidig med at de rekreative værdier øges på de kommunale grønne arealer. Projekterne vil desuden kunne føre til en mulighed for at Haderslev Kommune, og de lokale virksomheder, kan opnå en grønnere profil. En øget biodiversitet på de omfattede arealer forventes som følge af projekterne. For at opnå en hurtig og let eksponering af Haderslev Kommunes engagement i deltagelsen i konkurrencen, kan det være en ide at de lavt hængende frugter prioriteres. Ønskes det at borgere kan se en hurtigere udvikling kræver det en investering og større indgreb på visse arealer.</p>				

Der lægges i projektet vægt på, at biodiversitetsprojekterne spredes ud i så mange byer som muligt, så det ikke begrænses til de 3 store byer alene. På den måde vil et større antal borgere kun inddrages i samskabelsesprojekter.

Afledt drift:

Kommunale arealer der inddrages i projektet forventes efter det indledende projekts gennemførelse af kunne indeholdes i det eksisterende driftsbudget.

Afledt finans:

Det er muligt at søge fondsmidler til projekter ved Nordea Fonden, 15. juni Fonden og Danmarks Naturfond med videre. Der kan blive givet fondsmidler op til forholdet 1:1 til de midler kommunen vil afsætte til projekter. Hvis der modtages støtte fra fonde, vil der skulle afregnes 17,5% fondsmoms af indtægt.

Projekt: DK 2020 projekter i ny klimaplan			Stednr.: 650.5xx	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	2,0	2,0	2,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Der er i teknisk budget afsat 1 mio. kr. årligt til DK2020 under Økonomiudvalget, og dette supplerende forslag er et ønske om ekstra midler til det eksisterende budget for at føre klimaplanen ud i livet.				
Formål og langsigtet perspektiv: Bidrage til kommunens bestræbelser på at blive CO2-neutral i 2050, sikre et aktivt samarbejde med eksterne partnere og dermed understøtte vækst, arbejdspladser og bosætning i Haderslev Kommune.				
Sammenhæng og synergi: Anlægspuljen anvendes til de handlingsrettede tiltag og projekter i den nye klimaplan, som udarbejdes som led i DK2020-samarbejdet. Projekterne skal udvikles i nært samarbejde med en lang række virksomheder og klimapartnere i kommunen og understøtte og medfinansiere fælles indsatser og initiativer.				
Projektindhold: Projekterne er endnu ikke defineret, men bliver udviklet som led i DK2020-samarbejdet, og beskrives i den nye klimaplan, som forventes vedtaget af Byrådet i løbet af 2020. Projekterne forventes at ligge indenfor vedvarende energi, transport, landbrug, bygninger og affald. Det kan både være samarbejder med eksterne parter, herunder vejledning og facilitering, samt kommunale initiativer for Haderslev Kommune som foregangsvirksomhed.				
Effekt: Gevinsterne ved projektet bliver gennemførelse af de første konkrete initiativer i den nye klimaplan, og vil nedbringe udslippet af klimagasser fra Haderslev Kommune.				
Baggrund: Haderslev Kommune vedtog i 2020 at tilslutte sig DK2020-samarbejdet med en målsætning om at blive CO2-neutral i 2050 i henhold til Paris-aftalen.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Oprensning af sejlrende ved indsejlingen til Aarø Færgehavn **Stednr.:** 241.5xx
samt ombygning/forlængelse af hofde

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

HØJ PRIORITET

Aarø færgets personale holder løbende øje med vanddybderne i sejlrenden. Personalets vurdering i 2020 var, at det inden for en kort årrække ville være nødvendigt at oprense indsejlingen til færgen for at sikre dennes drift.

På baggrund observationerne blev der på budgettet for 2021 afsat midler til at undersøge vanddybderne i sejlrenden til indsejlingen til Aarø færgehavn.

I marts 2021 er der blevet foretaget målinger af vanddybderne i sejlrenden. Opmålingerne viser, at der mangler dybde. Ved manglende vanddybde er der risiko for, at færgen støder på grund eller blot har berøring med bunden eller sejlrendens skrå sider. Ved en påsejling/berøring skal det meldes til søfartsstyrelsen indenfor 20 minutter, hvorefter der skal tilkaldes dykkere til at inspicere skibets skrog. Ved observerede mærker eller tryk på skibet skal færgen straks tages ud af drift og sejles i dok.

En snarlig oprensning af sejlrenden er nødvendig for at kunne sikre fortsat færgedrift til Aarø. Aarø færgen er en del af beredskabet og skal derfor kunne sejle ambulancer og andet beredskabsmateriel til Aarø. Oprensningen er med baggrund i ovenstående vigtig at få foretaget. Alternativet kan blive, at færgen indenfor en kortere tidshorisont bliver nødt til at ligge i havn ved lavvande. I disse situationer kan færgen ikke være en del af beredskabet.

Problemet med tilsanding i indsejlingen forventes at være forstærket, fordi den naturlige sandtransport mod nord har medført en gradvis fremrykning af stranden syd for den sydlige hofde.

I dag er stranden rykket så langt frem, at sandet transporteres rundt om hofden og aflejres i/nær indsejlingen. For at afhjælpe dette ønskes den sydlige hofde forlænget.

Forud for dette skal der foretages en analyse og opmåling af kystprofilen, for at vurdere stejleheden af kystprofilen helt kystnært og på stranden. I overslagsprisen er det forudsat, at den nærliggende hofde fjernes, og at stenene derfra genanvendes som kernemateriale i forlængelsen af den sydlige hofde. Da

Projekt: Oprensning af sejltrede ved indsejlingen til Aarø Færgehavn **Stednr.:** 241.5xx
samt ombygning/forlængelse af hofde

stenstørrelser inklusiv eventuelt kernematerialer er ukendte på nuværende tidspunkt, vides det ikke hvorvidt disse materialer egner sig til genindbygning.

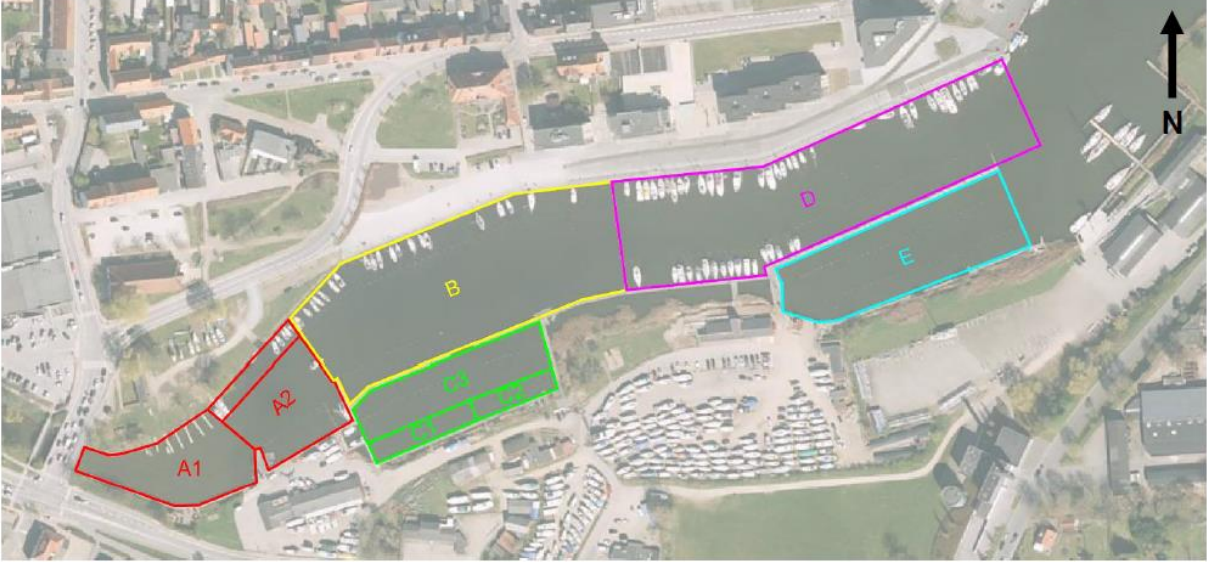

Kommunen sikrer beredskabet til Aarø samt en god og sikker færgeforbindelse med henblik på at fastholde og tiltrække nye borgere og turister til øen. Forslaget har nytteværdi for borgere og brugere af øen.

Anlægsoverslag for oprensningsprojekt i indsejlingen samt forlængelse af den sydlige hofde inklusive rådgiverhonorar er 2,2 mio. kr.

Der er meddelt forhåndstilsagn til låneoptagelse til projektet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Oprensning af Haderslev havn		Stednr.: 241.5xx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	9,7	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 9,7 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>I budget 2021 er afsat midler til undersøgelse af vanddybderne i Haderslev havn. Bevillingen blev givet på baggrund af, at det ved licitationen i 2019 viste sig, at det afsatte budget til oprensning af havnen, var betydelig mindre end tilbuddet på arbejdet. Som konsekvens heraf rakte budgettet ikke til at oprense den nødvendige mængde sediment for at opnå de vanddybder der er angivet på søkortet. Kommunens havnepersonale modtog derfor allerede i 2020 flere klager fra ejere af lystbåde beliggende i Haderslev havn omkring manglende vanddybde og de registrerede at nogle af områderne i havnen begyndte at slemme til igen. For at få klarhed over omfanget er der på budgettet i 2021 afsat midler til at pejle vanddybderne i Haderslev inderhavn.</p> <p>I marts 2021 blev der foretaget målinger af vanddybderne i havnen. Opmålingerne viser, hvor megen vanddybde der i havnen.</p> <p>I 2019 blev delområderne A1, A2, C1, C2, C3 og E delvis oprenset. Delområderne B og D blev ikke en del af oprensningsprojektet. Som følge af den reducerede mængde oprensede sediment i 2019, oplever man i dagligdagen problemer med for lave vanddybder på pladserne i især områderne B og D.</p>				
				
<p>Oprensning af hele inderhavnen område A-E til dybdekrav angivet på søkortet: Pris 9,7 mio. kr. inklusive rådgiverhonorar.</p> <p>Løsningen sikrer, at der oprenses helt i bund, så koter i søkortet overholdes. Oprensning af Haderslev inderhavn skal sandsynligvis foretages hver 10. år.</p> <p>Kommunen sikrer en god aktivitet på havnen og tiltrækker sejlturister til byen.</p> <p>Forslaget har nytteværdi for borgere, fastliggere og turister der bruger havnen. Der er 133 bådpladser plus de store ved kajen. I 2020 er der registreret indtægter fra 510 gæstesejlere.</p> <p>Der er indsendt anmodning om forhåndstilsagn til låneoptagelse. Kommunekredit har endnu ikke besvaret anmodningen</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen " - " betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

6.7. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Fremtidssikring af tandplejen	U	0,2	-	41,0	-
Nytænkning af Sundhedscenter Vojens	U	2,0	-	-	-
Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	U	1,2	-	-	-
Sundhedstilbud i Gram	U	-	1,0	-	-
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse, Total		3,4	1,0	41,0	-

Afledt drift (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Sundhedstilbud i Gram	U	-	0,2	0,2	0,2
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse - Afledt drift Total		-	0,2	0,2	0,2

Projektbeskrivelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		0,2	-	41,0	-
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
<p>Tandplejen udfører forebyggelse, tandbehandling og tandregulering. Der er små klinikker på skolerne på Kløvermarksskolen, Favrdalskolen, ved Lagoniskolens Ungeunivers og på Schaumanns klædefabrik. Tandreguleringsklinikken er placeret i Gåskærgade i Haderslev by. Bygningen er sat til salg og en realistisk forventning er, at den afhændes inden for de næste 2-4 år.</p> <p>Børn og forældre oplever i dag, at de skal til korte behandlinger flere gange, fordi der på de små klinikker ikke er tandlæger til stede i hele åbningstiden. Samling af tandplejen på én klinik vil bidrage til at børn og deres forældre i langt højere grad end i dag vil kunne få samlet behandlingerne, ligesom de kommer til at opleve færre aflysninger på grund af sygdom blandt personalet. Borgerne vil opleve et ensartet tilbud, hvor alle faggruppers kompetencer kan udnyttes. En ny klinik vil ligeledes bygges, så adgangsforhold er handicapvenlig, og der vil blive installeret en lift, så borgere med særlige behov også kan blive behandlet under optimale forhold. I den nye klink hvor medarbejderne er samlet, vil det være muligt at forbedre tilgængelighed for borgeren, ved at udvide åbningstiderne og have telefonbetjening i hele åbningstiden.</p> <p>Børne- og ungdomstandpleje kræver højt specialiseret personale og funktionen kan sammenlignes med en speciallæge. Ligesom der er mangel på speciallæger, er der også mangel på specialtandlæger. Samling af tandplejen på en fælles klinik sikrer, at der er tandlæger nok til at varetage behandlingerne, og at de kan overlade mindre specialiseret arbejde til andet personale. I dag bruges dyrebare tandlægetimer også på klinikledelse af de små klinikker. De timer er bedre brugt på behandlinger.</p>					
Omsorgstandpleje og specialtandpleje					
<p>Det forventes at antallet af patienter, der skal have omsorgstandpleje, stiger som følge af den demografiske udvikling. Endvidere er det muligt at dele af specialtandplejen er rentabel at hjemtage. Der er tale om tandbehandling af voksne mennesker med stor sårbarhed. I dag behandles de i klinikker indrettet til børnetandpleje. Indretning af klinikker, der modsvarer de helt særlige krav, der stilles ved udførelse af den type tandpleje vil også indgå i samling af tandplejen.</p> <p>De omkringliggende kommuner har for flere år siden samlet klinikkerne. Udover sikring af tilstrækkelige tandlæge ressourcer, vil en samling af tandplejen kunne skabe et attraktivt arbejdsmiljø, der forebygger faglig ensomhed. Kommunen vil kunne tilbyde en børne- og unge tandpleje, der er på samme niveau som de omkringliggende kommuner.</p> <p>Tandplejens klinikstole og en del af øvrigt inventar i klinikkerne kan genanvendes og flyttes til en nybygget klinik. Det koster ca. 1 mio. kr. at lave et nyt kliniklokale med 1 stol og med helt nyt inventar og udstyr, så det er vigtigt at genanvende. Inden inventar er på plads, skal der regnes med en pris på ca. 25.000 kr. pr m². Samling af tandplejen vil kræve ca. 1400 - 1600 m².</p> <p>I år 2022 afsættes der 0,2 mio. kr. til at udarbejde en forundersøgelse og beskrivelse af projektet, hvor det fastsættes om det er fordelagtigt at udvide klinikken på Schauman, eller om der er behov for at bygge nyt. Efter forundersøgelsen vil det være muligt at give et realistisk bud på hvad det koster at samle klinikkerne. Det forventes beløbet vil være 27 – 41 mio. kr. plus evt. grund.</p>					
Afledte driftsudgifter og – indtægter:					
<p>Ved at sammenlægge klinikkerne, opnår Tandplejen stordriftsfordele og derved en besparelse på den daglige drift. Det opnås gennem den synergi der vil være ved at have alt relevant fagpersonale samlet på den samme klinik.</p>					

Projekt: Nytænkning af Sundhedscenter Vojens		Stednr.: 488.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,0	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse: Vojens Sundhedscenter er midt i en revitaliseringsproces, hvor det er målet at skabe en nytænkende og innovativ udgave af det nære kommunale sundhedsvæsen - med flere brugere i og omkring centret og med kultur og styrket samspil med de private indlejere og omverdenen i lokalområdet. Det vides allerede nu at processen resulterer i et behov for nyinvesteringer bl.a. i forhold til indgangsområdet og i forhold til mere optimal brug af nogle af lokalerne. Ønsket er at gøre sundhedscentret mere attraktivt for alle aldersklasser. Hele bygningskomplekset tænkes involveret i ét samlet center. Der afsættes en økonomisk ramme for at kunne imødekomme nogle af de afdækkede behov af nytækningsprocessen på 2,0 mio. kr.				
Afledte driftsudgifter og – indtægter: Der forventes på nuværende tidspunkt ikke yderligere afledte udgifter.				

Projekt: Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev		Stednr.: 488.521		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles en forhøjelse af anlægsbevilling med 1,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse: I forbindelse med brandmyndighedernes behandling af byggesager er der stillet krav om en brandtrappe. Udgift hertil 1,2 mio. kr.				
Afledte driftsudgifter og – indtægter: Der forventes på nuværende tidspunkt ikke yderligere afledte udgifter.				

Projekt: Sundhedstilbud i Gram		Stednr.: 488.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,0	-	-
Afledt drift:	-	0,2	0,2	0,2
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der er meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Gram er et af de områder i Haderslev kommune, hvor andelen af borgere over 80 år er højest i forhold til den samlede befolkning. Samtidig forventes det, at der bliver flere ældre, flere borgere lever et langt liv med kroniske sygdomme. I dag ses det allerede, at flere borgere har psykiske lidelser. Et godt og selvstændigt ældre liv stiller krav om, at tilbud om sundhedsfremme og behandling er tættere på. fremtidens sundhedsvæsen skal baseres på det, der giver størst værdi for borgerne, så de oplever nærhed og god tilgængelighed til sundhedsvæsenet.</p> <p>Borgerne i Gram har i dag mulighed for at komme til lokale sundhedstilbud i Gram by, men tilbuddene ligger spredt i forskellige huse og på forskellige dage. Det kan derfor være svært for borgerne at få overblik over, hvilke lokale muligheder, de har.</p> <p>Det foreslås at der etableres et samlet tilbud til borgerne i Gram. Lokationen kan være på Engparken. Her findes i dag genoptræningstilbud, og tomme lokaler. Desuden udfases plejeboligdelen i takt med, at der bygges nye plejeboliger på Højmarken</p> <p>I lokalerne foreslås det at lave undervisningslokaler, så det bliver muligt at tilbyde diabetes, kol- og hjerte-rehabilitering. Dertil kommer en mulighed for at udvikle og tilbyde en mere individuel tilrettet forebyggelse f.eks. i form af samtaler om fysisk og psykisk sundhed herunder kobling til netværk i nærområdet.</p> <p>Renovering for at gøre plads til ovenstående aktiviteter er estimeret til 1 mio. kr.</p> <p>Dette forslag skal ses i sammenhæng med anlægsprojektet: Etablering af sundhedsklinik i Gram, der hører under Voksenudvalget. På den måde samler man alle sundhedsaktiviteterne i Gram.</p> <p>Der iværksættes en forberedende proces som involverer lokalområdet og relevante sundhedsaktører fra for eksempel Vision Gram og netværket Sundhedsfremme i Gram.</p>				
Afledte driftsudgifter og – indtægter:				
Der forventes afledte udgifter til vand, varme, el og vedligehold for 200.000 kr.				
Øvrige forhold				
Hvis en eller flere af plejeboligerne i Engparken skal anvendes til andet end ældre og handicapboliger, skal restgælden indfries. I foråret 2020 udgør gælden ca. 7,4 mio. kr.				

6.8. Voksenudvalget

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården	U	-	0,9	-	-
Rammer for beskyttet beskæftigelse på Værkstedet Hjortebro	U	0,2	-	-	32,0
Etablering af sygeplejeklinik i Gram	U	-	0,8	-	-
Velfærdsteknologiske løsninger	U	-	-	-	1,0
Etablering af sygeplejeklinik i Sundhedscenter Haderslev	U	0,4	-	-	-
Kvalitet i ældreplejen	U	2,7	-	-	-
Voksenudvalget, Total		3,3	1,7	-	33,0

Afledt drift (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Kvalitet i ældreplejen	U	-	0,6	0,6	0,6
Afledt drift – Total		-	0,6	0,6	0,6

Projektbeskrivelser

Projekt: Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården		Stednr.: 018.xxx			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	-	0,9	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,9 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
<p>Beboerne på Odinsgården har mentale og fysiske udfordringer, der begrænser deres mulighed for at komme ud. Der er tale om en gruppe borgere, der ikke selv har mulighed for at søge ud af deres bolig for at få adspredelse i dagligdagen, og derfor er det vigtigt at vedligeholde og udvikle deres funktionsniveau på anden vis. Det skal bl.a. ske ved at stimulere deres sanser, træne de motoriske færdigheder og ved at tilpasse den specifikke træning til den enkelte borger.</p> <p>På Odinsgården er der på nuværende tidspunkt ikke indendørs faciliteter, der gør det muligt at tilbyde beboerne at blive trænet motorisk og sanseligt. Det er problematisk fordi beboerne – ligesom alle andre mennesker – har behov og gavn af at få aktiveret kroppen.</p> <p>Det foreslås derfor at omdanne det tidligere produktionskøkken til et aktivitetsrum, hvor man kan træne og udvikle borgernes funktioner. Et aktivitetsrum vil også kunne give fælles oplevelser og styrke fællesskabet blandt beboerne.</p>					
Afledte driftsudgifter og – indtægter:					
Ingen - Det forventes, at driftsudgifterne såsom el, vand og varme m.m. kan afholdes indenfor den eksisterende ramme på Odinsgården.					

Projekt: Rammer for beskyttet beskæftigelse på Værkstedet Hjortebro		Stednr.: 559.034		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,2	-	-	32,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
<p>Målgruppen for tilbuddet om beskyttet beskæftigelse på Værkstedet Hjortebro har stigende komplekse problemstillinger, der ikke kan håndteres i de nuværende bygninger. For at imødekomme fremtidige behov og undgå store omkostninger til ombygning af en nedslidt og ikke-tidssvarende bygningsmasse foreslås det at etablere et nyt byggeri til formålet.</p> <p>De nuværende rammer på Værkstedet Hjortebro betyder, at man ikke kan give et tilbud om beskyttet beskæftigelse, der kan håndtere borgernes komplekse problemstillinger. Konsekvensen er, at borgere, der fagligt vil kunne rummes og som ville have gavn af et tilbud, er blevet afvist. Der er tale om borgere med varigt nedsat funktionsevne, omfattende psykiatriske lidelser, fysiske handicaps m.m.</p> <p>Med et nyt byggeri, vil man på Hjortebro kunne imødekomme behovene hos den fremtidige målgruppe og skabe rammer, der kan nedbringe stressniveauet, mindske konflikter og give mulighed for at arbejde pædagogfagligt med borgernes mestring af eget liv. Desuden vil der kunne tilbydes flere aktivitetsmuligheder, herunder muligheden for omvendt inklusion fx i form af oprettelse af butik til salg af egne produkter.</p> <p>Byggeriet ville kunne udformes således, at det er muligt at rumme flere borgere på samme m2. evt. med mulighed for at inkludere andre mindre beskæftigelsestilbud og dermed opnå en effektivisering.</p> <p>Værkstedet Hjortebro består i dag af nedslidte bygninger fra 1969 og lever ikke op til fremtidens krav.</p> <p>Nybyggeri vil også på længere sigt betyde en mere effektiv drift i forhold til varmeforbrug, vedligehold, rengøring, bedre indeklima og bedre arbejdsmiljø for både borgere og personale.</p> <p>I 2022 afsættes der 0,2 mio. kr. til at udarbejde en forundersøgelse og beskrivelse af projektet, hvor der undersøges om der skal bygges nyt eller om man kan finde en eksisterende bygning, der skal ombygges.</p> <p>En ny bygning på mellem 1200 og 1300 m2 til et nyt værksted vil formentlig koste ca. 25.000 kr. pr. m2 ekskl. grundkøb og inventar, hvilket svarer til en opførelsespris på ca. 32 mio. kr.</p>				
Afledte driftsudgifter og – indtægter:				
Når der udarbejdes et konkret forslag til et nybyggeri, vil det være muligt at beregne en afledt driftsudgift, som jf. ovenstående må formodes at være en mindredrift.				

Projekt: Etablering af sygeplejeklinik i Gram		Stednr.: 528.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	0,8	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,8 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
<p>Gram er et af de områder i Haderslev Kommune, hvor andelen af borgere over 80 år i forhold til den samlede befolkning er højst. Samtidig ser vi ind i en fremtid, hvor vi bliver flere ældre, hvor flere borgere lever med kroniske sygdomme, og hvor flere borgere har psykiske lidelser. Et godt og selvstændigt ældreliv stiller krav om at tilbud om sundhedsfremme og behandling er tættere på. Fremtidens sundhedsvæsen skal baseres på det, der giver størst værdi for borgerne, så de oplever nærhed og god tilgængelighed til sundhedsvæsenet. Nærhed kan såvel være en fysisk lokation som nærhed i form af online tilbud og teknologi til f.eks. overvåget blodsuktermåling i eget hjem.</p> <p>Borgerne i Gram har i dag mulighed for at komme til lokale sundhedstilbud i Gram by, men tilbuddene ligger spredt i forskellige huse og på forskellige dage. Det kan derfor været svært for borgerne at få overblik over, hvilke lokale muligheder, de har. Derudover har de praktiserende læger igennem en årrække udtrykt behov for et tydeligere lokalt samarbejde, især i forhold til det sygeplejefaglige.</p> <p>Det foreslås at der etableres en ny sygeplejeklinik og at den samtænkes med de tilbud, der allerede findes i Gram. Lokationen kan f.eks. være Engparken. Her er der i dag genoptræningstilbud og der er tomme lokaler. Desuden udfases plejeboligdelen i takt med, at der bygges nye plejeboliger på Højmarken.</p> <p>Etablering af en lokal og tidssvarende sygeplejeklinik øger muligheder for effektiv drift, idet der spares på sygeplejens kørselstid. Dertil er sygeplejeklinikker indrettet således at behandlingen kan gives under optimale arbejdsforhold og hygiejniske forhold der er nødvendigt fx i forbindelse med specialiseret sårpleje. En sygeplejeklinik, som til forskel fra den eksisterende fremadrettet kan modtage mennesker med gangbesvær og som råder over moderne faciliteter, tilstrækkeligt sundhedsfagligt udstyr og et godt venteområde. Etableringen af en ny sygeplejeklinik i Gram er estimeret til 800.000 kr. i 2023</p> <p><i>Dette projekt skal ses i sammenhæng med et forslag om at samle alle sundhedstilbud ét sted i Gram. Et projekt, der hører under Udvalget for Sundhed og Forebyggelse.</i></p>				
Afledte driftsudgifter og – indtægter:				
Det forudsættes at den stigende aktivitet og dermed de afledte driftsudgifter kan afholdes af demografimidlernes.				
Øvrige forhold:				
Hvis plejeboligerne i Engparken skal anvendes til andet end ældre og handicapboliger, skal restgælden indfries. I foråret 2020 udgør gælden ca. 7,4 mio. kr.				

Projekt: Velfærdsteknologiske løsninger		Stednr.: 527.504		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	-	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>				
Beskrivelse:				
<p>De behov, som kan dækkes af digitale løsninger, er meget forskellige. Utryghed i hverdagen kan for nogen reduceres gennem tryghedsopkald via skærm, hvor borgeren kan komme i kontakt med en medarbejder. For mennesker med fx kroniske lunge- og hjertesygdomme kan digitale løsninger hjælpe til, at besøg hos lægen undgås, fordi målingerne løbende kan foretages derhjemme, ligesom medicinrobotter kan bidrage til at sikre korrekt medicinindtagelse.</p> <p>Det er vigtigt at understrege, at digitale løsninger ikke er det rette for alle, og mange også i fremtiden vil have behov for hjemmehjælp, som vi kender det. Digitale løsninger vil dog være et supplement, som har potentiale til at give mange mennesker oplevelse af større frihed og mulighed for at klare mere selv i hverdagen. Ligesom det for nogen vil være det, som kan give større tryghed.</p> <p>I stedet for at skulle tilpasse hverdagen til et besøg fra en social- og sundhedsassistent eller sygeplejerske, som kun kan angive et tidsrum fremfor et tidspunkt, muliggør de digitale besøg, at det koordineres mere præcist, hvilket giver borgeren mere frihed. Tilbagemeldingen fra flere mennesker der i dag modtager hjælp fra hjemmeplejen er, at det har en stor betydning, hvis der er mulighed for i højere grad at være med til at bestemme, hvornår og hvordan hjælpen gives. Dette vil digitale besøg i højere grad kunne bidrage til.</p> <p>Stednummeret der står øverst, vil blive ændret fra år til år i forbindelse med opstart på et nyt år.</p>				
Afledt drift:				
Ingen.				

Projekt: Etablering af sygeplejeklinik på Sundhedscenter Haderslev		Stednr.: xxx.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
I forbindelse med sidste års budget blev der afsat midler til at etablere en sygeplejeklinik i den nye tilbygning på Sundhedscenter Haderslev.				
På baggrund af stigende efterspørgsel og behov for sygepleje vil det være hensigtsmæssigt at etablere en klinik mere. Den stigende efterspørgsel skyldes blandt andet at borgerne søger klinikkerne for at opnå en større fleksibilitet i borgernes hverdag, at man kan lægge besøget i klinikken efter, hvornår det passer den enkelte.				
Klinikkerne er med til at sikre professionelle rammer ift. at kunne rumme mere komplekse og specialiserede sygeplejeopgaver.				
Udgifter til etablering og inventar i en sygeplejeklinik estimeres at være 0,6 mio. kr. heraf blev der afsat et overslagsbeløb på 0,2 mio. kr. til etablering af en sygeplejeklinik på Sundhedscenter Haderslev i forbindelse med budgetforliget for 2021-24.				
Afledt drift:				
Ingen.				

Projekt: Kvalitet i ældreplejen		Stednr.: 528.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,7	-	-	-
Afledt drift:	-	0,6	0,6	0,6
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,7 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Mange mennesker oplever en stor værdi i, at der er sammenhæng i den hjælp og støtte, de får fra kommunen og, at de bliver mødt med samme tilgang, uanset om det er sygeplejen, genoptræning eller hjemmeplejen, som de er i kontakt med. For at styrke sammenhæng og kontinuitet i indsatsen og en fælles tværfaglig tilgang til de mennesker, som er i kontakt med flere medarbejdergrupper, vil en samling af ca. 80 medarbejdere på én lokation i Vojens, være en forbedring for borgerne ift. i dag.</p> <p>I disse fælles lokaler vil det udover at styrke samarbejdet omkring borgerne blive muligt at skabe de nødvendige forbedringer af de arbejdsmæssige rammer for hhv. hjemmepleje og sygepleje, Det vil fx blive muligt at overholde almindelige arbejdsmiljøkrav ift. hygiejne, omklædning og bade- og toiletfaciliteter, elevundervisning mv. Dette er med til at forbedre de nuværende rammer, og vil gøre arbejdspladsen mere attraktiv for medarbejderne. En attraktiv arbejdsplads kan også bruges i rekrutteringssammenhæng, som i dag er en udfordring.</p> <p>Inventar og evt. anlæg af yderligere parkeringspladser finansieres af Senior & Rehabilitering.</p> <p>Afledt drift: 0,6 mio. kr. Heraf ligger der en eksisterende driftsudgift på bygningen på ca. 0,4 mio. kr. som med projekt kloge kvadratmeter overgår til kassen.</p>				

6.9. Økonomiudvalget

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Erhvervsfremme og tiltrækning af virksomheder	U	-	2,5	5,0	5,0
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde, udgifter	U	1,9	1,9	1,9	1,9
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde, indtægter	I	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Model for geninvestering i Byudvikling	U	-	-	-	3,6
Økonomiudvalget, Total		0,5	3,0	5,5	9,1
<i>-heraf indtægter</i>		<i>-1,4</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,4</i>

Projektbeskrivelser

Projekt: Erhvervsfremme og tiltrækning af virksomheder		Stednr.: 003.xxx			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	-	2,5	5,0	5,0	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>					
Beskrivelse:					
Budgetrammen skal sikre understøttelse af erhvervsindsatsen og tiltrække nye virksomheder, samt udbygge eksisterende virksomheder.					
Indsatser og mål omkring udbygning med nye erhvervsarealer og skabelse af arbejdspladser sker i samspil med det arbejde der sker i § 17. stk. 4 udvalget for Vækst og Velfærd. Budgettet kan anvendes til generel erhvervsudvikling gennem:					
<ul style="list-style-type: none"> • Opkøb af allerede byggemodnede privatejede arealer, • Opkøb af landbrugsjord og byggemodning af nye erhvervsarealer, • Infrastrukturudbygning – etablering af nye veje med henblik på bedre tilgængelighed til erhvervsområder – opgradering af eksisterende jernbanespor i Vojens. • Generelle vækst og tiltrækningsinitiativer – etablering af erhvervsklynger. 					
Arealerhvervelse og byggemodning af motorvejsnære arealer i fx Hammelev skal ses som en del af et bredere vækstperspektiv, der har til formål at fastholde eksisterende virksomheder i kommunen, sikre udvidelsesmuligheder til disse – samt tiltrække nye virksomheder. Vækstinitiativet vil forøge antallet af arbejdspladser og fremme bosætningen i kommunen.					
Beliggenheden, udstrækningen og udformningen af det nye motorvejsnære erhvervsareal ved Hammelev Øst/Bredholm til lager, logistik og transportformål vil indgå i det videre arbejde i Udvalget for Vækst og Velfærd, samt eventuelt i forbindelse med revision af kommuneplanens rammer.					
Afledt drift:					
Ingen.					

Projekt: Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde			Stednr.: 002.xxx	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,9	1,9	1,9	1,9
U/I: Anlægsindtægt	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Basisbudget				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,9 mio. kr. i udgifter og -1,4 mio. kr. i indtægter i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Puljen erstatter "Anlægspulje til færdiggørelsesarbejder af boligudstyknings" under UPM, da det afsatte budget flyttes til denne pulje. Puljen bliver en del af Basisbudgettet i anlægsmodellen.				
Der etableres en pulje til færdiggørelsesarbejder på ikke solgte og regnskabsafsluttede udstyknings fremadrettet. Puljen skal ligeledes finansiere forundersøgelser og diverse udgifter i de tidligere stadier på kommende udstyknings.				
Formålet med puljen er at sikre at boligbyggemodninger, hvor der er aflagt anlægsregnskab, kan afsluttes med etablering af slidlag, overkørsler, ramper samt færdiggørelse af grønne områder. Denne færdiggørelse er en forpligtigelse, som kommunen har i henhold til købsaftalen med de enkelte lodsejere.				
De forventede indtægter kommer fra salg af mindre kommunale arealer eller grunde som kommunen har til salg fra regnskabsafsluttede udstyknings.				
Kommunen etablerer boligbyggemodninger med henblik på at fastholde og tiltrække borgere og indgår som en del af vækststrategien.				
Afledt drift:				
Ingen.				

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)			2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift			-	-	-	3,6
Afledt drift:			-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter						
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>						
Beskrivelse:						
Der er blevet arbejdet på en jordforsyningsmodel som skal gøre det nemmere at byggemodne, hvor efterspørgslen er størst.						
I forbindelse med projektet Byudvikling er der afsat midler til at byggemodne til boligformål. Intentionen med modellen er at midlerne under Byudvikling fungerer som startkapital for jordforsyningsstrategien, som herefter finansieres gennem salg af grunde for de besluttede udstykninger. På den måde kommer det til at fungere som et kredsløb, hvor der kun vil være behov for at tilføre midler, hvis liggetiden på de eksisterende grunde bliver for stor.						
Modellen skal være med til at understøtte vækst og fremtidige gode salg, da det er vigtigt at byggemodne på baggrund af efterspørgsel og hvor det giver den største værdi.						
På baggrund af modellen vil indtægterne for salg af byggegrunde i 2020 på 3,6 mio. kr. blive tilføjet budgettet i 2025. I budgetlægning for 2023-2026 vil indtægterne fra salg af byggegrunde i 2021 blive indlagt i sidste overslagsår i forbindelse med det tekniske budget.						
Afledt drift:						
Ingen.						

6.10. Landdistriktsudvalget

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Område- og landsbyfornyelse, Udgifter	U	6,3	6,3	6,3	8,7
Område- og landsbyfornyelse, indtægter	I	-3,8	-3,8	-3,8	-5,2
Borgerbudgettering	U	0,1	0,1	0,1	1,4
Landdistriktpulje	U	-	-	-	1,0
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	U	6,1	-	-	-
Kunstprojekt i landdistrikterne	U	0,5	-	-	-
Landdistriktsudvalget, Total		9,2	2,6	2,6	5,9
<i>-heraf indtægter</i>		<i>-3,8</i>	<i>-3,8</i>	<i>-3,8</i>	<i>-5,2</i>

Afledt drift (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	U	-	0,1	0,1	0,1
Afledt drift, Total		-	0,1	0,1	0,1

Projektbeskrivelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift		6,3	6,3	6,3	8,7
U/I: Anlægsindtægt		-3,8	-3,8	-3,8	-5,2
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>					
Beskrivelse:					
<p>Puljen til Område- og Landsbyfornyelse kan anvendes i byer med under 4.000 indbyggere og i det åbne land. Det er således kun i byerne Haderslev og Vojens, at puljen ikke kan anvendes.</p> <p>Puljen kan anvendes til områdefornyelse, istandsættelse af nedslidte private udlejningsboliger, ejer- og andelsboliger, forsamlingshuse og erhverv beliggende i bygninger, der indeholder både beboelse og erhverv, nedrivning af nedslidte boliger og erhvervsbygninger, fjernelse af skrot og affald på boligejendomme, kommunalt opkøb af nedslidte ejendomme med henblik på istandsættelse eller nedrivning, ombygning af tomme erhvervslokaler og tomme offentligt ejede bygninger til udlejningsboliger, indretning af byrum på tomme grunde, hvor kommunalbestyrelsen giver – eller har givet støtte til nedrivning efter byfornyelsesloven samt genhusning, når dette er nødvendigt på grund af istandsættelse, nedrivning eller kondemnering af sundheds- eller brandfarlige boliger.</p> <p>Der er under anlæg afsat netto 2,5 mio. kr. i 2022 og netto 1,0 mio. kr. til Landsbyfornyelse i 2023 og 2024.</p> <p>Puljen udvides til også at omfatte områdefornyelse, hvorfor der under anlæg afsættes netto 2,5 mio. kr. fra 2022 til 2024 og 3,5 mio. kr. i 2025.</p> <p>Hvert år i februar tildeler staten rammer til landsbyfornyelse. Statens rammer svarer til det kommunen kan få hjem i statsrefusion. Refusionssatsen er på 60%, dog i 2021 var satsen hævet til 80% af afholdte udgifter. Det vurderes på nuværende tidspunkt tvivlsomt om Haderslev Kommune vil kunne indhente den fulde øgede refusionsindtægt til Område og Landsbyfornyelse ud over de beløb der allerede er afsat i det tekniske budget. Det vil i sidste ende afhænge af finanslovsaftalen for 2022 og frem samt størrelsen på den samlede kommunale egenfinansiering. Hvis der ikke kan indhentes yderligere refusion, vil budgettet til områdefornyelse være 100% kommunalt finansieret, og derved udgøre 2,5 mio. kr. i 2022-2024, samt 3,5 mio. kr. i 2025.</p> <p>Der er ingen driftsudgifter, medmindre det er kommunale bygninger, som nedrives.</p> <p>Afledt drift: Ingen.</p>					

+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Borgerbudgettering		Stednr.: 668.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,1	0,1	0,1	1,4
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,1 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
Midlerne ønskes anvendt til udvikling af landdistrikterne.				
I 2021 er midlerne fordelt med 1,247 mio. kr. til Borgerbudgettering, 0,020 mio. kr. til tilskud til LAG Småøerne og de resterende 0,079 mio. kr. er afsat i Landdistriktsudvalgets udviklingspulje.				
I 2021 har hvert landdistrikt, efter anmodning, haft mulighed for at få tildelt et tilskud på 50.000 kr. fra puljen til rådighed for aktiviteter i det enkelte landdistrikt efter eget ønske, f.eks. mindre driftsopgaver, dog ikke løn. Alle borgere i det konkrete lokalsamfund skal have mulighed for at involvere sig, komme med projektforslag, samt indflydelse på hvilke projekter, der skal gennemføres.				
Der er afsat 1,346 mio. kr. i 2022 og 2023. I 2024 er der afsat 1,3 mio. kr. som skyldes afrunding. Derfor ønskes puljen reguleret med 0,1 mio. kr. i 2022 til 2024 og 1,4 mio. kr. i 2025.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Landdistriktspulje		Stednr.: 668.xxx		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	-	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>				
Beskrivelse:				
Fra 2021 til 2024 er der afsat en landdistriktspulje på 1 mio. kr. årligt. Denne ønskes videreført i 2025.				
Puljen er i 2021 fordelt med 0,5 mio. kr. som kan søges af landdistrikterne ud fra de godkendte kriterier som understøtter Landdistriktsudvalgets strategiske arbejde med at disponere og motivere udvalgte projekter i landdistrikterne.				
Der er tale om støtte, der er for store til borgerbudgettering og for små til det generelle anlægsbudget. Initiativerne skal understøtte og styrke levedygtige landsbyer. Initiativerne skal have fokus på udvikling og optimering af faciliteter, nye som gamle. Fokus på aktiviteter, der samler landsbyerne og åbner for nye aktiviteter, målgrupper, foreninger, og som fremmer børn og unges deltagelse i foreningslivet. Initiativet skal understøtte mindst ét af de fire temaer i Haderslev Kommunes Landdistriktspolitik "Forbindelser og Fællesskaber".				
De sidste 0,5 mio. kr. er disponeret til udvalgets senere prioritering til direkte understøttelse af udvalgets indsatsområder og handleplaner.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Skrydstrup Kultur og Fritidscenter				Stednr.: 318.xxx
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	6,1	-	-	-
Afledt drift:	-	0,1	0,1	0,1
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter har fremsendt et ønske til budget 2022-2025.				
Det nye servicehus (omklædning/bad m.m.) i Skrydstrup er nu etableret og taget i brug. Tilbage står nu finansiering og realisering af multihallen, hvor der er gennemført fundraising – uden reelle tilsagn.				
Formålet er at sikre gode faciliteter for foreningens aktiviteter, så foreningen kan udvikle sig – og medvirke til at skabe positiv omtale i et (støjmæssigt) udsat området.				
Den samlede anlægssum beløber sig til ca. 6,1 mio. kr.				
Der er givet landzonetilladelse i 2018 og byggetilladelse samme år. Landzonetilladelse gælder i 5 år mens byggetilladelsen er udløbet.				
Det undersøges om landzonetilladelsen stadig gælder under de nyeste omstændigheder ift. Fighterwing Skrydstrup og de nye fly. Byggetilladelsen er dog udløbet, idet der ikke har været finansiering til projektet.				
Afledt drift:				
Aktivitetstilskuddet til Skrydstrup Kultur og Fritidscenter må forventes øget med ca. 0,1 mio. kr. årligt.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Kunstprojekt i landdistrikterne				Stednr.: 318.xxx
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,5	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
Der ønskes midler til et kunstprojekt til profilering af landdistrikterne.				
Kunstprojektet skal tage udgangspunkt i lokale kvaliteter (fx natur og historie) og sætte fokus på mangfoldigheden i landdistrikterne i Haderslev Kommune.				
Kunstprojektet skal involvere de lokale borgere, sikre ejerskab og skabe stolthed lokalt.				
Kunstprojektet skal skabe oplevelse(-r) og synlighed for borgere og besøgende og bidrage til sammenhængskraften mellem land og by.				
Kunstprojektet er fysisk og skaber en blivende værdi udover projektperioden.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

7. Grundkapitalindskud - Landsbyggefonden

Landsbyggefonden har til formål at støtte og udvikle alment boligbyggeri gennem forskellige tilskuds- og låneordninger.

Det kommunale grundkapitalindskud vil være mellem 8% og 12 % for familieboliger afhængig af den gennemsnitlige boligstørrelse, så kommunerne skal indskyde færrest penge ved byggeri af små boliger og flest penge ved byggeri af store boliger. Det kommunale grundkapitalindskud for ungdomsboliger og ældreboliger er på 10%.

Nedenfor følger beskrivelser af forslag til indskud i Landsbyggefonden.

7.1. Oversigt

Grundkapitalindskud (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
<i>Supplerende budget</i>					
Pulje til grundkapitalindskud	U	-	-	-	-
10 almene boliger på Aarø	U	-	1,7	-	-
Seniorbofællesskab Haderslev Boligselskab	U	-	-	7,9	-
Almene boliger Lejerbo Ny Erlevvej	U	-	-	-	12,7
Grundkapitalindskud Total		-	1,7	7,9	12,7

Projektbeskrivelser

Projekt: Pulje til grundkapitalindskud		Funktion: 08.32.24			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
Finansudgift	-	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Beskrivelse:					
De politiske forhandlinger bør omfatte en dialog af ønsket om at afsætte en årlig pulje til grundkapitalindskud.					
Puljens størrelse må bero på de politiske ambitioner og ønsker.					
For det almene område forventes der over de næste 10 år et behov for en vurdering af, om den allerede eksisterende boligkapacitet svarer til nutidens efterspørgsel af almene boliger. I de seneste år har fx ungdomsboligerne været overrepræsenteret, når det kommer til tomme boliger. I visse afdelinger er søgningen til boligerne så lav, at man bør indlede en dialog om fremtiden for afdelingens boliger.					
I en tilpasningssituation forventes det, at der kommer ekstraordinære kommunale udgifter i forbindelse med ombygninger eller salg, ved kommunal medvirken til kapitaltilførsler eller ved kommunal indfrielse af garantier.					
Derudover kunne den kommunale grundkapital og tilsagn til nybyggeri af almene boliger i højere grad sam-tænkes med kommuneplanens udlæg til boliger. Dette for at det kommunale tilsagn til nybyggeri i højere grad kan være med til at understøtte den ønskede boligudvikling i kommunen/kommuneplanen.					
Tilsagn til almene boliger bør også i højere grad tænkes ind i kommunens vækststrategi under sporet bo-sætning, for at understøtte bosætning og fastholdelse i relevante dele af kommunen. Det kunne fx være ved at afsætte grundkapital til et af kommunen nærmere defineret alment projekt i et område og så derefter indlede dialog med markedets boligselskaber i forhold til, hvem der kan/vil realisere det.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: 10 almene boliger på Aarø		Funktion: 08.32.24		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Finansudgift	-	1,7	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Beskrivelse:				
<p>HAB ønsker at opføre 10 almene boliger på Aarø. Der er i perioden 2021-2026 for at fremme nyopførelsen af almene boliger på de danske øer, mulighed for at søge om tilskud til etableringen af boliger. Aarø er specifikt nævnt som en af øerne.</p> <p>Boligerne skal opføres som tæt-lav eller åben lav bebyggelse og vil indeholde 3 seniorboliger og 7 familieboliger i et område der allerede er lokalplanlagt.</p> <p>Økonomiudvalget tilkendegav den 22. marts 2021, under pkt. 17, at de var positive i forhold til projektet.</p> <p>Projektet er i tråd med Landdistriktpolitikens tema om bolig og bosætning i landdistrikter, hvor der arbejdes for at skabe befolkningsudvikling i landdistrikter fx, ved at der bygges nye boliger i landdistrikterne.</p> <p>Der har siden årsskiftet været stigende tomgang i de almene boliger i kommunen, heraf tegner HAB sig for i gennemsnit 44% af tomgangen. Tomgangen er i andre boligtyper, end de der foreslås opført.</p> <p>Der er ingen almene boliger på Aarø, og derved kan boligerne være med til at fremme eller fastholde bosætningen på Aarø.</p> <p>Det vurderes, at et skema A tilsagn tidligst kan gives i 2023 af hensyn til den proces der skal gennemføres på Aarø, for at afdække ønsker og behov for boligerne.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Ældreboliger Gram		Funktion: 08.32.24		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Finansudgift	-	-	7,9	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Beskrivelse:				
<p>Haderslev Boligselskab ønsker at opføre 40 almene boliger i en del af det gamle sygehus, i tæt forbindelse med friplejehjemmet. Boligerne etableres ved om- og nybyggeri og skal udlejes som seniorboligfællesskab.</p> <p>Ifølge Realdania overvejer 80.000 borgere at flytte i seniorbofællesskaber, og der er kun ca. 7.000 boliger på landsplan. I kommunen er der 41 seniorboliger og 66 på vej. Flyttemønstre viser, at nogen af kommunens borgere på 50+ fraflytter parcelhuse og da efterspørger leje eller etageboliger. Samme flyttemønstre viser, at børnefamilierne typisk flytter til parcelhusene. Derfor formodes boligerne at få en positiv påvirkning på dels tilflytning og dels indirekte på fastholdelsen af fx børnefamilier i kommunen.</p> <p>Realdania mener at seniorbofællesskaber har en omkostningsreducerende effekt på den kommunale hjemmehjælp, da analyser viser, at ældre i seniorbofællesskaber har mindre behov for støtte fra kommunen til praktisk hjælp.</p> <p>Der har siden årsskiftet været stigende tomgang i de almene boliger i kommunen, heraf tegner Haderslev Boligselskab sig for i gennemsnit 40% af tomgangen. Tomgangen er i andre boligtyper end de, der foreslås opført og ikke i det allerede eksisterende seniorbofællesskab.</p> <p>Den estimerede pris for projektet i 2021-priser medfører en kommunal grundkapital på 7,4 mio. kr. Giver der tilsagn til skema A i 2024 forventes grundkapitalen at være 7,9 mio. kr. Haderslev Boligselskab ønsker af hensyn til grundkøb at realisere projektet i 2023. Projektet kræver lokalplan førend det kan realiseres.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Almene boliger Lejerbo Ny Erlevvej		Funktion: 08.32.24		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Finansudgift	-	-	-	12,7
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Beskrivelse:				
<p>Lejerbo ønsker at opføre omkring 60 nye almene boliger på Ny Erlevvej i Haderslev. Boligerne ønskes opført som en blanding af rækkehuse til familier mv. og seniorboliger, ud fra en vision og ønske om at blande generationer i bebyggelsen.</p> <p>Ifølge Realdania overvejer 80.000 borgere at flytte i seniorbofællesskaber, og der er kun ca. 7.000 boliger på landsplan. I kommunen er der 41 seniorboliger og 66 på vej. Flyttemønstre viser, at nogen af kommunens borgere på 50+ fraflytter parcelhuse og da efterspørger leje eller etageboliger. Samme flyttemønstre viser, at børnefamilierne typisk flytter til parcelhusene. Derfor formodes boligerne at få en positiv påvirkning på dels tilflytning og dels indirekte på fastholdelsen af fx børnefamilier i kommunen.</p> <p>Realdania mener at seniorbofællesskaber har en omkostningsreducerende effekt på den kommunale hjemmepæje, da analyser viser, at ældre i seniorbofællesskaber har mindre behov for støtte fra kommunen til praktisk hjælp.</p> <p>I forhold til boligerne tiltænkt til familierne vil bebyggelsen komme til at ligge tæt på Erlev skole.</p> <p>Der har siden årsskiftet været stigende tomgang i de almene boliger i kommunen. Tomgangen er i andre boligtyper end de, der foreslås opført.</p> <p>Den estimerede pris for projektet i 2021-priser medfører en kommunal grundkapital på 11,7 mio. kr. Giver den tilsagn til skema A i 2025 forventes grundkapitalen at være 12,7 mio. kr.</p> <p>Af hensyn til aftale om grundkøb ønsker Lejerbo at projektet realiseres i 2023-2024 og er åbne for yderligere variation i boligtyper samt en mulighed for at etapeopdele projektet. Der skal udarbejdes lokalplan førend projektet kan realiseres.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8. Budgetspørgsmål afledt af gruppeformændene

Gruppeformændene har fremlagt en liste over de spørgsmål de ønsker at få belyst af administrationen. Budgetspørgsmål beskrives i nedenstående og er opdelt på udvalg.

Nedenstående beregninger og beskrivelser er til dels foretaget på baggrund af eksisterende analyser på grund af en komprimeret tidsplan.

8.1. Beskæftigelse og Integrationsudvalget

Kan der foretages nye investeringer på arbejdsmarkedsområdet, som vil have en gavnlig effekt på beskæftigelsen. Hvis ja, hvad vil udgift og effekt være?

Administrationen vurderer, at der kan investeres i tre områder som vil have en gavnlig effekt på beskæftigelsen. Investeringerne er beskrevet nedenfor.

Sygedagpenge

Sygedagpengeteamet i Jobcentret arbejder i dag målrettet på at fastholde sygemeldte medarbejdere på arbejdspladsen. Den sygemeldte og virksomheden vejledes om mulighederne for at vende tilbage og fastholde medarbejderen i job, f.eks. omkring §56-aftale, hjælpemidler og personlig assistance. Ved en yderligere investering på ét årsværk i indsatsen, vil det være muligt at foretage en tidligere og mere differentieret indsats ude på arbejdspladsen sammen med den enkelte sygemeldte borger og virksomheden. Målet er at øge forebyggelsen af langvarige sygeforløb til gavn for borger og virksomhed, og dermed at få færre udgifter til sygedagpenge.

Unge

Unge er et højt prioriteret fokusområde for Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, hvor der er lagt vægt på, at en tidlig indsats for unge starter med samarbejdet i den kommunale ungeindsats (KUI) som omdrejningspunkt, og inden den unge bliver omfattet af indsatsen i Jobcentret.

I Haderslev Kommune er der en del af de 15-17 årige, som ikke er i gang med en uddannelse eller job. En investering på 2 årsværk vil øge og styrke indsatsen for disse 15-17 årige og forbedre de unges mulighed for at lykkes i uddannelsessystemet f.eks. ved at vælge den rigtige uddannelse for den enkelte. Investeringen underbygger Haderslev Kommunes overordnede målsætning om, at 90 % af Haderslev Kommunes unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Det forventes, at der med investeringen vil være færre unge, som ikke er i gang med uddannelse eller job, og flere der lykkes i uddannelsessystemet. Undersøgelser viser, at den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet gennem livet bliver større, når man har en uddannelse, hvilket giver større velfærd både for den enkelte og for samfundet. Det betyder, at effekten af investeringen er langsigtet.

Ledighedsydelse

Jobcentret har tæt dialog og samarbejde med virksomhederne blandt andet omkring rekruttering. En yderligere investering på et årsværk i den opsøgende indsats, med fokus på at finde relevante jobs til ledige fleksjobbere, vil kunne udvikle virksomhedssamarbejdet. Effekten af dette er, at Haderslev Kommune får færre ledige fleksjobbere, og flere bliver en del af et arbejdsfællesskab.

Samlet opgørelse:

Områder (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Sygedagpenge – Serviceudgifter	0,6	0,6	0,6	0,6
Sygedagpenge – Overførsler	-1,1	-1,4	-1,7	-2,1
Sygedagpenge - Netto	-0,5	-0,8	-1,1	-1,5
Unge – Serviceudgifter	1,2	1,2	1,2	1,2
Unge – Overførsler	-	-1,3	-2,2	-2,8
Unge – Netto	1,2	-0,1	-1,0	-1,6
Ledighedsydelse – Serviceudgifter	0,6	0,6	0,6	0,6
Ledighedsydelse – Overførsler	-0,7	-0,9	-1,1	-1,3
Ledighedsydelse – Netto	-0,1	-0,3	-0,5	-0,7

8.2. Udvalget for Børn og Familier

Hvor langt er Haderslev Kommune fra at indfri det kommende krav om minimumsnormering på daginstitutionsområdet, hvad er omkostningsudviklingen og hvad vil udgiften være ved at indføre minimumsmodellen fra næste år?

Hvad er Kommunens omkostningsudvikling som følge af indførelsen af minimumsnormering i daginstitutioner, samt statens bidrag?

Fra 2024 skal kommunerne opfylde kravene til minimumsnormering i daginstitutioner. Haderslev Kommune modtager i årene fra 2020 og frem til 2024 et årligt stigende beløb fra staten i bloktilskud/pulje, så Haderslev Kommunes finansieringsandel til opfyldelse af kravet til minimumsnormeringer bliver mindre fra år til år frem til 2024.

Minimumsnormeringer (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	fuldt indfasat				
	2020	2021	2022	2023	2024
Udgiftsstigning på daginstitutioner	4,2	6,4	19,0	19,0	19,0
Statslig finansiering	-4,2	-6,4	-7,4	-9,9	-12,8
Haderslev Kommunes egenfinansiering	0,0	0,0	11,6	9,1	6,2

Hvis der ønskes fuld indfasning fra 2022 er merudgiften for Haderslev Kommune 11,6 mio. kr. I 2023 vil det falde til ca. 9,1 mio.kr og i 2024 til ca. 6,2 mio. kr. Der er alene regnet på løntildeling.

Det endelige lovforslag med alle delelementer er endnu ikke vedtaget, så den endelige aftale kan påvirke beregningsresultatet. Kommunernes Landsforening forventer, af det samlede lovforslag om minimumsnormeringer fremlægges ultimo 2021.

Ved budgetforliget for budget 2021 blev der tilsvarende afsat 4,6 mio. kr. fra 2021, stigende til 5,2 mio. fra 2023 og frem, til forbedring af voksen/barn ratio på daginstitutioner. Dette beløb har tilsvarende løftet niveauet mod de kommende minimumskrav.

Forældrebetalingstakster – minimumsnormeringer:

Den statslige puljefinansiering vil i 2022 betyde en forventet takststigning pr. måned på ca. 80 kr. pr. 3-6 års barn og det dobbelte, ca. 160 kr., for et 0-2 års barn. Ved indfasning af minimumsnormering vil det medføre en yderligere takststigning pr. måned på ca. 125 kr. pr. 3-6 års barn og det dobbelte, 250 kr., pr. 0-2 års barn.

Såfremt der vælges ikke at tage forældrebetaling, skal der lægges ca. 3,6 mio. kr. oven i udgiften for at kunne realisere institutionernes bruttostigning.

Indregnes ikke forældrebetaling (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024
Mangler finansiering fra Haderslev Kommune	11,6	9,1	6,2
Forældrebetaling/friplads	3,6	3,6	3,6
Samlet nettoudgift for Haderslev Kommune	15,2	12,7	9,8

Hvordan er balancen mellem faglært og ufaglært personale i daginstitutionerne?

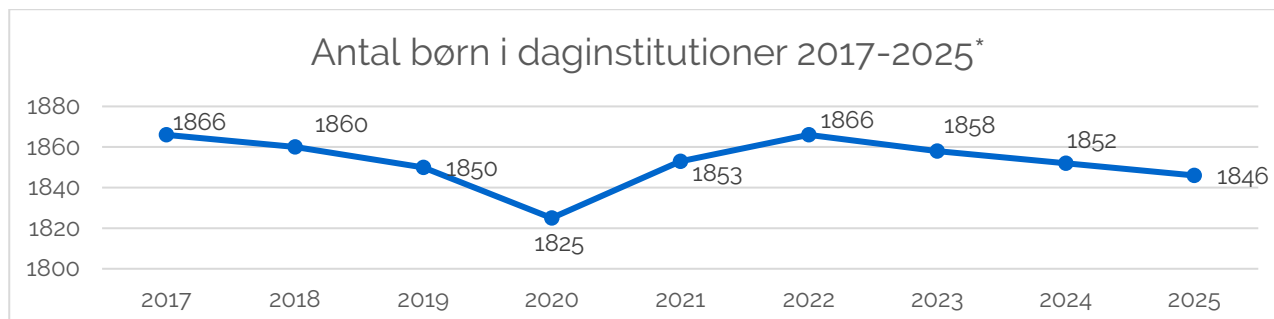
I 2020 udgjorde uddannede pædagoger 63% af personalet i de kommunale og selvejende daginstitutioner, mens 37% var medhjælpere. Der har været en svag stigning i andelen af pædagoguddannet personale de seneste år.

Faglært/ufaglært i daginstitutionerne	2017	2018	2019	2020
Pædagoger	61%	62%	62%	63%
Medhjælpere	39%	38%	38%	37%

Har der været en stigning/fald i antal børn i daginstitutionerne?

Hvad er ændringen i antal børn i daginstitutioner, hvor Haderslev Kommune betaler?

Der har været et fald i børnetallet i daginstitutionerne i perioden fra 2017 til 2020. Ifølge Danmarks Statistiks prognose forventes der en stigning i børnetallet i daginstitutionerne de kommende år, dog efterfulgt af et forventet fald efter 2022.

*Indeholder ikke børnetal fra dagplejen, privatinstitutioner og private tilbud, hvorfor udviklingen ikke kan sammenholdes med den samlede demografiberegning på hele dagtilbudsområdet.

Hvad vil det koste at indføre en to-lærer-ordning i hele indskolingen? - Ud fra en tanke om en solid indsats for 0-10 årige kan forebygge fremtidig eksklusion.

Nedenstående beregninger viser merudgiften ud over den nuværende normering i indskolingen, der er baseret på en gennemsnitlig undervisningstid for lærer nr. 1 på 769 timer pr. år. Nogle skoler gør i et vist omfang allerede brug af to-lærer-ordninger i dag, inden for den nuværende ramme, men i det følgende tages der udgangspunkt i, at den fulde omkostning skal finansieres.

Der tages udgangspunkt i en gennemsnitsløn for henholdsvis lærere og pædagoger. Beregningen baseres på antallet af klasser i skoleåret 2020/2021, da elevtallene for indeværende skoleår endnu ikke er på plads. Der regnes således ud fra 82 klasser i indskolingen.

To-lærer-ordning i alle klasser

I dette afsnit tages der ikke højde for klassestørrelser. Alle 82 klasser i indskolingen regnes altså med, uanset om der er 10 eller 27 elever i klassen.

To-lærer-ordning

Hvis der skal indføres to-lærer-ordning, antages det, at lærer nr. 2 har brug for lige så meget forberedelsestid, som lærer nr. 1. Ved en gennemsnitlig undervisningstid på 769 timer for lærer nr. 2, vil den samlede omkostning ved at have en ekstra lærer i alle indskolingens klasser ligge i niveauet 65 mio. kr. pr. år.

To-voksen-ordning

Hvis man alternativt ønsker at indføre to-voksen-ordninger i alle klasser, laves samme beregning, men med en pædagog som voksen nr. 2 i stedet for en lærer. Igen regnes der med en gennemsnitlig undervisningstid på 769 timer. Den samlede omkostning ved en pædagog som voksen nr. 2 i alle indskolingens klasser, ligger i niveauet 51 mio. kr. pr. år.

To-lærer-ordning i klasser med flere end 15 elever

I dette afsnit laves nøjagtigt samme beregninger som i forrige afsnit, men denne gang estimeres omkostningen kun for klasser med flere end 15 elever – svarende til 62 klasser i skoleåret 2020/2021.

To-lærer-ordning

Hvis der skal indføres to-lærer-ordning i klasser med mere end 15 børn, vil den samlede omkostning ved at have en ekstra lærer ligge i niveauet 49 mio. kr. pr. år.

To-voksen-ordning

Hvis man alternativt ønsker at indføre to-voksen-ordning i klasser med mere end 15 børn, vil den samlede omkostning ved en pædagog, som voksen nr. 2, ligge i niveauet 38 mio. kr. pr. år.

Overblik (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
To-lærer-ordning, alle klasser	65,0	65,0	65,0	65,0
To-voksen-ordning, alle klasser	51,0	51,0	51,0	51,0
To-lærer-ordning, +15 elever	49,0	49,0	49,0	49,0
To-voksen-ordning, +15 elever	38,0	38,0	38,0	38,0

Som alternativ til fuld udrulning af to-voksen-ordning, vil en anden mulighed være, med afsæt i de nye politiske målsætninger, at forbedre skolernes voksen/barn ratio, på linje med de 2,5 mio. kr., der blev afsat til børneuniverserne i budgetforliget for budget 2021. Ved at afsætte yderligere 5 mio. kr. til voksen/barn ratio fra budget 2022, forventes det nuværende antal elever pr. lærerårsværk at falde fra 13,2 til 12,8 ved ansættelse af 9 ekstra lærere. Bemærk at tallene er en gennemsnitsopgørelse. Der er udsving mellem de enkelte skoler.

Skoleår	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018**	2018/ 2019	2019/ 2020
Elever pr. lærerårsværk	13,9	13,1	13,0	13,2	13,2
Elever pr. årsværk	12,1	11,1	11,0	10,9	11,1

* Der eksisterer på nuværende tidspunkt ikke data for skoleåret 2020/2021 eller indeværende skoleår.

** tallene i skoleåret 2022/2023 er beregnet ud fra niveauet i 2019/2020.

Hvor mange børn er ikke foreningsaktive, hvad vil udgiften være ved at etablere og drive et SFO 2 lignende tilbud for de børn?

I Haderslev kommune er der aktuelt 3.675 børn i aldersgruppen 7-12 år. Der er registreret 3.948 børn som er enten idræts- eller fritidsaktive. I dette tal kan samme cpr-nummer godt figurere flere gange såfremt man er medlem af flere foreninger. Det har ikke været muligt at rense foreningstallet til unikke cpr-numre.

Haderslev Kommune har i dag ikke noget SFO-tilbud til børn fra 4.-6. klasse SFO 2. Der er tale om ca. 1.400 elever i de almene grundskoler.

I det følgende antages det, at der på alle skoler, med børn på mellemtrinnet, kan etableres et tilbud i de eksisterende rammer. Dette forventes at kunne lykkes alle steder, hvis undervisningslokalerne inddrages som en del af tilbuddet. Der indregnes en etableringsudgift på 40.000 pr. matrikel til administration, materialer og lignende. Denne engangsudgift beløber sig på ca. 0,6 mio. kr. for de 14 matrikler, som har elever i 4.-6. klasse. Der er ikke foretaget en dybdegående analyse af etableringsomkostningerne.

Baseret på data fra sammenlignelige kommuner med SFO-tilbud til 4.-6. klasse tages der udgangspunkt i en gennemsnitlig omkostning pr. måned på 1.500 kr. pr. barn – svarende til, at det koster 16.500 kr. pr. år pr. barn at gå i SFO dagligt i 11 måneder om året.

Ved en belægning på 50%, svarende til at halvdelen af alle børn i 4.-6. klasse vælger at gå i SFO, vil det give en årlig omkostning på ca. 11,9 mio. kr. til at drive SFO-tilbud til elever på mellemtrinnet på de almene skoler i Haderslev. Elever i specialtilbud er ikke medregnet.

Den kommunale udgift til ovenstående vil afhænge af graden af forældrebetaling, der kan variere fra 0-1.500 kr. Ved en forældrebetaling på f.eks. 600 kr. pr. måned i 11 måneder pr. år og en belægningsprocent på 50%, vil den årlige omkostning for Haderslev Kommune for at tilbyde børn i 4.-6. klasse et SFO-tilbud ligge i niveauet 7,1 mio. kr. Det må forventes, at belægningsgraden vil påvirkes af graden af forældrebetaling.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
SFO-tilbud til børn i 4.-6.klasse	7,1	7,1	7,1	7,1

8.3. Udvalget for Kultur og Fritid

Hvad er udgifterne til at drive foreningshuset i den tidligere Hertug Hans skole?

Fra 2021 til udgangen af 2022 er der genhuset 9 foreninger (Haderslev Bokseklub, Haderslev Bueskyttelaug, Fællesskabet 6100, Haderslev Styrkeløfterklub, Taekwondo Team Haderslev, Haderslev Karate Klub, Wing Thun, Calishenics og Kløften Festival) på Buegade 11 og 11a. Den årlige driftsudgift i den midlertidige genhusning er på 0,7 mio. kr.

Der er i besvarelsen alene taget udgangspunkt i adressen Buegade 11 og 11a.

Ved en permanentliggørelse af den nuværende genhusning og dermed en omdannelse af den tidligere skole til et foreningshus, vil der kunne huses flere foreninger. Umiddelbart vurderes det, at der ikke er andre foreninger, som kommunen i dag yder lokaletilskud til, der kan flyttes til Buegade.

Buegade 11 har et bruttoareal på 5.180 m² og det er vurderet at ca. 3.580 m² er brugbare til foreningsformål. De øvrige m², som er den ældste del af bygningen, kan relativt nemt adskilles og bruges til andet formål. Bygningen skal opgraderes, da den ikke er tidssvarende. Særligt tilgængelighed og brandmæssige forhold skal opgraderes. Herudover skal bygningen tilpasses de forskellige foreninger og sparsomt renoveres.

Anlæg og Ejendomme vurderer at der bør afsættes 5.000 kr./m² til opgraderingen, hvilket giver en samlet anlægssum på ca. 18 mio. kr.

I driftsomkostninger vurderes foreningsdelen at koste 1,1 mio. årligt, vurderet ud fra driftsomkostningerne, da bygningen blev brugt til skole. Herudover bør ansættes en pedel på deltid, hvilket vil koste ca. 0,250 mio. Kr. Endeligt påregnes jf. kommunens vedligeholdelsesplan 0,125 mio. kr. årligt på vedligehold af klimaskærm og installationer. De samlede driftsudgifter anslås samlet årligt til 1,475 mio. Kr.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Anlægssum til opgradering	-	18,0	-	-
Afledt drift	-	1,5	1,5	1,5

8.4. Udvalget for Plan og Miljø

Beregning/forslag på en styrket indsats til vedligeholdelse af bække og åsystemet.

Såfremt fokus lægges på en styrket indsats til vedligeholdelse, vil indsatsen ikke kunne medfinansieres, idet det betragtes som en kommunal kerneopgave. Fokus kunne samtidig lægges på de klimamæssige aspekter, hvor der kan være behov for at styrke vandløbenes robusthed overfor voldsomme regnvejrshændelser. En sådan indsats vil kræve opmålinger og analyser, dialog med lodsejerne, en regulering af vandløbene efter vandløbsloven, samt en efterfølgende revision af det enkelte regulativ. Opgavens omfang er vanskelig at fastsætte, da der ikke er overblik over behovet for klimatilpasning af vandløbene. Det er heller ikke muligt at opgøre udgifter til eventuelle entreprenørmæssige indsatser i vandløbene, da der ikke er truffet beslutning om omfanget.

Beregning af etablering af stenrev og ålegræs i Lillebælt, hvor Haderslev Kommune skal være foregangskommune.

I det supplerende budget for 2022 er der allerede foreslået et anlægsprojekt vedrørende "Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord" med brutto 3 mio. kr./ netto 2 mio. kr. pr. år i 5 år til en samlet udgift på brutto 15 mio. kr. eller netto 10 mio. kr.

Projektet forventes at kunne opnå ekstern medfinansiering, især hvis det udføres i samarbejde med nabokommunerne omkring Lillebælt. Dette samarbejde er ved at blive undersøgt i forbindelse med et initiativ igangsat af borgmestrene ved Lillebælt, og vil senere blive fremlagt til politisk behandling.

Med ekstern medfinansiering og en kommunal finansiering på netto 2 mio. kr. pr. år vil Haderslev Kommune kunne gå i spidsen for et Lillebæltssamarbejde. Der vil også være mulighed for, at Haderslev tilbyder sig som centerby for samarbejdet, som kan forventes finansieret af samarbejdsmidlerne.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Etablering af stenrev og ålegræs i Lillebælt	-	2,0	2,0	2,0

Beløbene er nettobeløb og løber over fem år jf. ovenstående beskrivelse

Er der behov for flere planlæggere til at håndtere vækststrategien, hvis ja, hvad er udgiften?

Det vurderes, at der er behov for flere planlæggere for at kunne håndtere en aktiv vækststrategi. I det supplerende budget er der fremlagt et forslag på 1 mio. kr. årligt til ekstra byplanlæggere (ca. 1½ årsværk) under Økonomiudvalget. Dette forslag vurderes at være tilstrækkeligt til at håndtere vækststrategien.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Flere planlæggere	1,0	1,0	1,0	1,0

Hvad er anlægsudgiften til etablering af cykelstien på Norgesvej?

På baggrund af beslutning i Udvalget for Plan og Miljø den 8. marts 2021, er der søgt midler fra den statslige cykelstipulje 2021 på cykelstier langs Norgesvej og Louisevej for samlet 5,935 mio. kr. inkl. projektering, anlæg, evaluering og egne lønudgifter til projektgennemførelsen.

Projektansøgningen indeholder

- Etablering af 2,25 m bred enkelttrættede fællesstier i begge sider af Norgesvej fra Moltrup Landevej til Louisevej.
- Etablering af 2,25 m bred enkelttrættet fællessti i Louisevejs vestlige side fra Norgesvej til Stadionvej (der er sti i den østlige side).
- Forbedringer i det signalregulerede kryds Norgesvej/Moltrup Landevej i form af cykelshunt, fortov samt fodgængerfelt og ombygning af helle på Norgesvej.

Der kan opnås op til 50% i statsstøtte, hvis staten giver tilsagn til projektet. Hvis kommunen til efteråret får tilsagn om støtte, vil kommunens nettoudgift blive 3 mio. kr. Hvis der opnås støtte, vil projektudgifter og -indtægter kunne afholdes af cykelstipulje med statsrefusion/udmøntning af stiplan 2022/2023 afsat i teknisk budget. (Projektering i 2022, anlæg i 2023, færdiggørelse 2024).

Hvis der ikke opnås støtte, vil hele projektudgiften på 5,9 mio. kr. skulle afholdes indenfor pulje til udmøntning af stiplan og cykelstipulje med statsrefusion, hvor der netto er afsat 5 mio. kr. årligt i teknisk budget fra 2022-2024. Projektet står umiddelbart ikke først for i en prioriteret rækkefølge i en mængde af andre cykelsti-ønsker fra stiplanen. Stiplanen er behandlet i Udvalget for Plan og Miljø den 8. marts 2021. I supplerende budget fremgår desuden et ønske om flere midler til stiplanens udmøntning.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Anlægsudgift - Cykelsti på Norgesvej	-	5,9	-	-

Beregning ren fjord/spildevandsplan – hvad vil udgiften være at implementere spildevandsplanen?

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre de totale anlægs- og driftsudgifter til at implementere den samlede spildevandsplan. Der findes flere forskellige tekniske løsninger for hver enkelt indsats, som løbende bliver undersøgt og derefter besluttet og projekteres. Det besluttet i samarbejde mellem Provas og kommunen som led i spildevandsplanen. Det bemærkes, at alle udgifter til implementering af spildevandsplanen afholdes af Provas og finansieres af brugerne gennem spildevandsafgifterne.

Byrådet kan rette henvendelse til Provas om at igangsætte et analysearbejde med henblik på at forelægge en samlet plan i forbindelse med budgetlægningen for 2023-26.

Beregning på udgift til fjerne overgange i åer m.m., således at man kan sejle fra øst til vest.

Mulighederne for eventuelt at sejle fra Haderslev Fjord til Vadehavet er tidligere blevet undersøgt og beskrevet i notatet "Fra Domkirke til Slot – liste over udfordringer og mulige løsninger i projektet". I notatet findes en opstilling af de umiddelbare muligheder og udfordringer. F.eks. er der sejladsforbud på Tørning Å og Stevning Dam, der er store højdeforskelle i terræn og ingen vandforbindelse fra Stevning dam til Gram eller Gels Å. Notatet blev udarbejdet af Udvalget for Kultur og Fritid, hvor det netop er ved at blive drøftet igen. Konklusionen er, at der ikke er nogen vandveje hen over den jyske højderyg, og at det derfor ikke er teknisk muligt at anlægge en sejladsrute mellem Haderslev Domkirke og Gram Slot.

Der er mulighed for at sejles frem til Tørning Å ovenfor Hindemade. Derfra skal man transporteres over land frem til Slevad Bro i Gram eller Diagonalvejen i Gels Å, hvorfra der kan sejles ned af de to åer frem til Vadehavet. Landtransporten udgør henholdsvis ca. 12 og 13 km.

Beregning på anlægsudgift til etablering af samkørselspladser ved kommunens motorvejsafkørsler

I Haderslev Kommune er der 3 til- og frakørselsanlæg til motorvejen. Anlæggene er beliggende nord, vest og syd for Haderslev. I forbindelse med det vestlige anlæg ved Hammelev er der mulighed for langtidsparkering for biler ved tankstationen.

Anlæg af samkørselspladser ved afkørslerne nord og syd for Haderslev vurderes at koste 2,5 mio. kr. pr. samkørselsanlæg med en kapacitet på hver 25-30 parkeringspladser, samlet pris 5 mio. kr. Dertil årlige driftsudgifter på ca. 50.000 kr. pr. samkørselsplads, samlet 0,1 mio. kr. i årlige driftsudgifter. Etablering af samkørselspladser indebærer køb eller ekspropriation af jord samt anlægsudgifter til etablering af pladserne.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Anlæg af 2 samkørselspladser	-	-	5,0	-
Afledt drift	-	-	0,1	0,1

Haderslev Kommune har tilbage i 2018 været i dialog med Vejdirektoratet omkring anlæg af en samkørselsplads ved Haderslev nord, motorvejsafkørsel 67. Vejdirektoratets tilbagemelding omkring projektet var i 2019, at Vejdirektoratet ikke havde ressourcer til at løfte opgaven, men at de ville vende tilbage senere, når de fik ressourcer frigivet hertil. Vejdirektoratet udtalte endvidere, at deres interesse med at være deltagende omkring finansiering af en samkørselsplads afhænger af linjeføringen for en kommende midtjysk motorvej.

Beregning på drift- og anlægsudgifter ved nedrivning af det gamle rådhus, anlæg af 4 etagers p-hus til 300 biler og mulighed for roof top bar/restaurant på øverste etage.

Der er regnet på 2 alternativer – indeks 2. kvartal 2021:

Grundareal ca. 40 x 80 m = 3.200 m²

En roof top bar/restaurant er ikke et kommunalt formål og vil skulle udføres af en privat investor. Nedenstående viser omkostningerne hhv. med og uden mulighed for roof top.

Parkeringshus med 3 etager og med mulighed for et roof top på 4. etage. En roof top bar/restaurant vil skulle udføres af en privat investor: (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	
Pris for nedrivning	10,0
Pris for etablering af p-hus 3 etager	57,8
I alt	67,8

Parkeringshus med 3 etager (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	
Pris for nedrivning	10,0
Pris for etablering af p-hus 3 etager	41,3
I alt	51,3

Priserne er ekskl. moms

Der er regnet med 3 etager med parkering, og her siger erfaringstallene at det vil kræve ca. 3.200 m² pr. etage til 100 p-pladser. Der er regnet med priser fra Realdania.

Driftsudgiften for parkeringshusets 3 etager vurderes at være 0,4 mio. kr. om året.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Anlægsudgifter - P-hus 3 etager + Roof top	-	-	67,8	-
Anlægsudgifter - P-hus 3 etager uden Roof top	-	-	51,3	-
Afledt drift	-	-	-	0,4

Hvilke effektiviseringsgevinster vil en udlicitering af vandløbsvedligeholdelse give (jf. erfaringerne fra Holbæk Kommune)?

Teknik og Klima har undersøgt erfaringerne med udlicitering i Holbæk Kommune i 2015-2016. Her var målet at effektivisere kommunens driftsopgaver, og der blev udarbejdet en potentialeafklaring. Den viste blandt andet, at der kunne hentes en effektiviseringsgevinst ved at udlicitere området. Herefter blev nedsat en arbejdsgruppe, som udarbejdede et konkret effektiviseringskatalog. Arbejdsgruppen nåede samtidig frem til, at ved at implementere kataloget i kommunens entreprenørafdeling kunne de samme besparelser opnås ved blandt andet ændring af arbejdsprocesser og indkøb af mere effektive maskiner og redskaber. På den baggrund besluttede byrådet i Holbæk ikke at udlicitere vej- og parkområdet alligevel.

I Haderslev Kommune har Teknik og Klima gennem en årrække arbejdet med 'Helheds Orienteret Drift' (HOD) som et samarbejde mellem bestillingen i administrationen og udførelsen hos markfolkene. Arbejdet udføres til kostpris, samtidig med at det udføres med stor fleksibilitet i forhold til udførelse af opgaver. Det betyder løsning af akutte opgaver fra dag til dag samt et godt og nært samarbejde i forhold til planlægning af diverse andre opgaver. Dette vurderes ikke at kunne opnås ved fuld udlicitering til eksterne entreprenører. Samtidig udliciteres dog hvert år en række delopgaver indenfor vandløbsvedligeholdelsen med henblik på at afprøve markedsprisen, således at potentielle besparelser løbende afdækkes.

8.5. Voksenudvalget

Hvilke økonomiske konsekvenser har det, såfremt man øgede visitationen for ældreområdet med hhv. to, fire og seks minutter for den opgave, som de ansatte måtte have ved den enkelte borger?

I nedenstående tabel har beregningen taget udgangspunkt i planlagte timer hos borgerne for både privatleverandørerne og kommunens egen hjemmepleje samt den administrative opgave, der ligger i Visitationen med at få implementeret en ny beslutning om ændringer i minutterne, som bl.a. kræver et nyt indsatskatalog, samt en revisitering af borgerne.

Inden for den givne tidsramme har det ikke været muligt at lave en konkret beregning. Der er i stedet for lavet en beregning på en forøgelse af den samlede planlagte tid.

De planlagte timer hos borgerne er tillagt henholdsvis 2, 4 eller 6 minutter, så fx 60 minutters planlagt hjemmehjælp opskrives med 2 minutter til 62 minutters hjemmehjælp gældende for praktisk hjælp og personlig pleje.

Overblik over hvad henholdsvis 2, 4 eller 6 ekstra minutter pr. planlagt time vil koste kommunen:

Ekstra minutter pr. planlagt time (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
2 minutter ekstra	4,9	4,9	4,9	4,9
4 minutter ekstra	9,6	9,6	9,6	9,6
6 minutter ekstra	14,3	14,3	14,3	14,3

8.6. Økonomiudvalget

Der mangler store mødelokaler i det nye rådhus. Hvad vil det koste at etablere flere større mødelokaler (20+) på bekostning af nogle af de mindre eller stillezonen?

Rådhuset har på nuværende tidspunkt 9 lokaler, som kan rumme 20 personer eller mere:

- Rådhushallen som kan rumme op til 350 personer
- Byrådssalen som kan rumme op til 200 personer
- Indgang B 2. sal Haderslev-lokalet rummer op til 50 personer
- Indgang B st. Årøsund kan rumme op til 20 personer
- 5 x græskar som er fordelt i Indgang A, 1, 2 og 3 sal og kan rumme op til 20 personer.

Ved behov for yderligere store mødelokaler er der følgende muligheder for at etablere mødelokaler til 20 personer:

1. 2 ekstra mødelokaler i Indgang A på 2. og 3. sal (Nustrup og Nørre Vilstrup), hvor der ved tilkøb af 4 stole er mulighed for at opgradere lokalerne til 20 personer – pris kr. 10.000.
2. 2 ekstra mødelokaler i Indgang B 1. sal (Arnum og Halk), hvor der ved en udskiftning af møblelementet med smallere borde og flere stole vil kunne skabes lokaler til 20 personer – pris kr. 102.000
3. Hvis der på sigt er behov for yderligere mødelokaler, som kan rumme min. 20 personer, kan en mulighed være at omstrukturere arbejdspladserne på Rådhuset. Det vil sige at man fjerner et eller flere græskar i Indgang A på 1, 2, 3 sal, hvor medarbejdere fra etagernes lukkede lokaler flyttes ud i det åbne kontorkontorlandskab og efterfølgende etablerer mødelokaler i de lukkede lokaler, hvor der i dag sidder medarbejdere. Dette vil kunne skabe 5 ekstra mødelokaler. Estimat kr. 150.000 pr. mødelokale til etablering af net/strøm til arbejdspladser og indkøb af mødeindretning.

Reetablering af mødelokaler i Indgang A (hvor der blev etableret arbejdspladser i undervisnings-/møderum) – og i stedet flytte disse til nogle af "Græskarområderne" – vil være billigere og lette serviceringen for Gastro.

4. Hvor der i dag er Stillezone (Indgang B, st.) vil der også helt eller delvist kunne etableres 2 store mødelokaler. Dette kræver dog en behovsafklaring, som først vil kunne være retvisende i januar 2022, idet Corona-perioden ikke har medført, at medarbejderne har haft behov for stillezonen.

Der vil være "kvadratmeter" til at etablere to mødelokaler á ca. 40-50 m² i området. Mødelokalerne forventes etableret som "rum i rummet" med en loftshøjde på 270-300 cm.

Anslået pris pr. mødelokale er 5.000 kr. pr. m ²	200.000
Ventilation, IT, indretning	<u>200.000</u>
I alt	400.000 pr. mødelokale.

5. Hvor der i dag er Stillezone (Indgang B, st.) kan rummet benyttes som det er i dag og omdanne det til et stort mødelokale. Her vil der kunne etableres et møderum ala "Haderslev " på 2. sal – og være attraktivt for 50-100 personer. Det vil kræve rydning og retablering af gulv, indkøb af møblement, IT/AV-udstyr, etablering af tilgang til "de mindre mødelokaler" fra gangen.
Anslået beløb ca. 200.000.

Der kan til projektet vise sig at være øgede brand/redningskrav som endnu ikke er undersøgt.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Model 1, Indgang A, 2. og 3. sal	0,0	-	-	-
Model 2, Indgang B, 1. sal	0,1	-	-	-
Model 3, Indgang A, omstrukturering	>0,2	-	-	-
Model 4, Indgang B, st.	0,8	-	-	-
Model 5, Indgang B, st.	0,2	-	-	-

Hvad vil det koste at få håndteret rådhusets udenomsarealer?

Der er modtaget et anlægsoverslag for etablering af vej, fortov og cykelsti mellem ATP og rådhuset, det beløber sig til 2,0 mio. kr. Derudover er der modtaget et overslag på oprettelse af parkeringspladser mellem bygning A og bygning B på 0,6 mio. kr.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Etablering af vej, fortorv og cykelsti mellem rådhus og ATP	-	2,0	-	-
Etablering af P-plads mellem bygning A og B	-	0,6	-	-

Kan der laves indsats for at give medarbejderne et mere grønt fokus bl.a. i forbindelse med nybyggeri og indkøb?

Anlæg og Ejendomme har allerede i dag stort grønt fokus i forbindelse med nybyggeri, herunder brug af bæredygtige materialer samt fremtidigt energiforbrug. Det gælder dels ved nybyggeri, eksempelvis Erlev Skole og Det blå Foreningshus, og dels ved renoveringer, hvor afdelingen også har fokus på bæredygtighed og energiforbrug.

I bygningsreglementet fra 2018 indgår grøn tankegang i form af fokus på energiforbrug. Ved næste revision af kommunens egne byggestyresregler kan eventuel politisk øget fokus på miljø og bæredygtighed indgå som en del af reglerne

Haderslev Kommune har cirka 190 primære decentrale indkøbere fordelt på institutioner og fagområder. De decentrale indkøbere forestår en stor del af kommunens varekøb som eksempelvis papirvarer, plastprodukter og fødevarer. Kommunens indkøbsaftaler indeholder i dag en lang række grønne og bæredygtige alternativer indenfor almindelige forbrugsvarer. Eksempelvis kuglepenne lavet af genbrugsplast, drikkebæger i bionedbrydeligt materiale og økologiske fødevarer.

Haderslev Kommunes nuværende e-handelssystem er forældet, hvilket gør det vanskeligere for kommunens indkøbere at udsøge grønne produkter. Ligeledes er det heller ikke muligt at se produkternes miljømærkning i det nuværende system. Et mere tidssvarende e-handelssystem vil give bedre produktbeskrivelser og dermed muliggøre en betydelig forøgelse af grønne og bæredygtige indkøb på tværs af hele organisationen. Det nuværende system leveres omkostningsfrit som en del af kommunens koncern-IT-løsning. Udgiften til et nyt system vil derfor forventeligt være cirka 0,250 mio. kr. årligt

Ved et skift i e-handelssystem vil Udbud & Indkøb ifm. implementering kunne gennemføre kursus, for decentrale indkøbere i øget opmærksomhed på miljø- og klimamærkninger i forbindelse med indkøb

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Indkøb af nyt e-handelssystem	0,3	0,3	0,3	0,3

Er det lovligt at kræve, at ejerne af nye solcelleparker er lokalt forankret og hvilken betydning vil det have for kommunens selskabsskatteindtægt?

Det er ikke et sagligt formål at stille krav om, at en ejer af en solcellepark skal have hjemsted i Haderslev Kommune for at opnå en skatteindtægt til kommunen.

Et lovligt kommunalt formål kan fx være at tiltrække virksomheder med henblik på at skabe arbejdspladser i en kommune, og det vurderes ikke at være hensynet i denne sag. Desuden formodes det at være begrænset, hvor mange arbejdspladser en solcellepark kan afstedkomme. Endvidere kunne en virksomhed, der skabte arbejdspladser i Haderslev Kommune godt have hjemsted i anden kommune, hvor skatteindtægten ville tilfalde.

Hvad vil det koste at elektrificere kommunens bil vognpark (anlæg og drift)?

Det vil kræve et omfattende analysearbejde at svare på dette spørgsmål. Andre kommuner har igangsat et sådant arbejde, mens nogle kommuner har leaset elbiler. Erfaring fra Sønderborg Kommune er, at merudgiften ved at lease en lille elbil i stedet for at lease VW Up, som Haderslev Kommune har i Senior og Rehabilitering, er ca. 1.000 kr. om måneden. Med ca. 110 biler vil det svare til en årlig merudgift på ca. 1,3 mio. kr. i leasingafgiften. Hertil kommer udgiften til etablering af lade infrastruktur. Omvendt må der forventes at være en besparelse på drivmidler og vedligehold. Det har ikke været muligt at opgøre dette inden for tidsfristen.

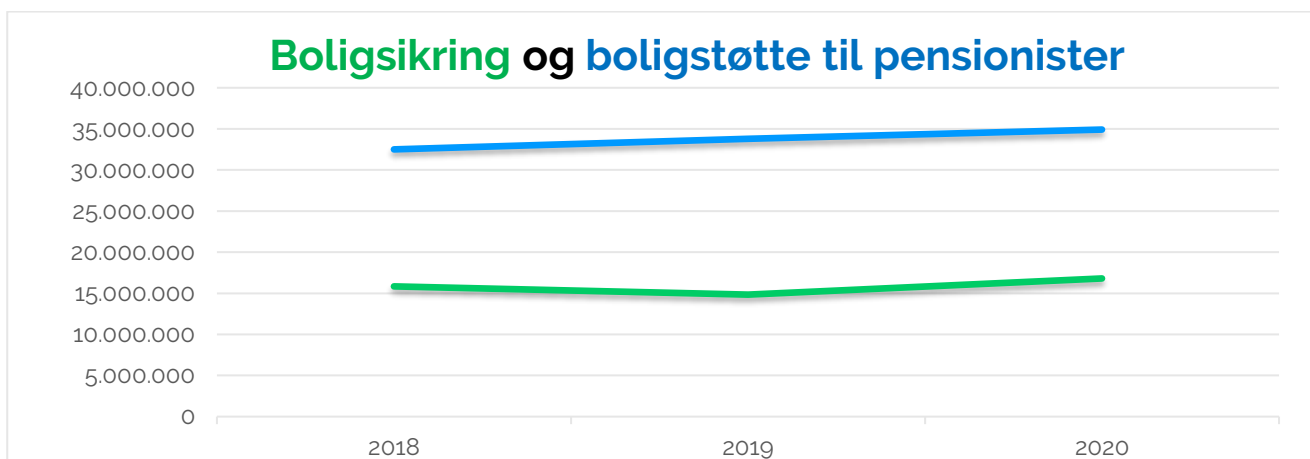
Regeringen har en ambition om, at hele den offentlige køretøjsflåde er emissionsfri i 2030, såfremt der er et ønske om følge denne ambition foreslås det, at der laves en analyse, der for det første kortlægger omfang og betydning af en omstilling til elbiler i Haderslev Kommune. For det andet skal analysen se på, hvordan omstillingen kan foretages på den mest hensigtsmæssige måde. Det skal bemærkes, at den nuværende leasingkontrakt udløber 31/08 2023.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Leasing af elbiler i stedet for nuværende VW Up	-	0,4	1,3	1,3

Hvad er udvikling i boligsikring – økonomi?

Udviklingen i boligsikringen er stabil, mens boligstøtte til pensionister er svagt stigende.. Niveaulet forventes på tilsvarende niveau de næste år.

Administrationen af boligsikring samt boligstøtte ligger hos Udbetaling Danmark.

Den kommunale udgift ved fortsættelse af den boligsociale helhedsplan

I det tekniske budget for budget 2022-25 er der afsat 0,430 mio. kr. i alle årene. Dette svarer til Haderslev Kommunes andel af den nuværende Helhedsplan, som udløber den 31. december 2021. I tilfælde af, at kommunens finansiering af helhedsplanen skal forøges, så skal området tilføres midler.

Hvad skal der til for at Rådhuset kan anvendes af foreninger m.fl. i aftentimer og weekender?

Det er en forudsætning for at kunne give foreninger m.fl. adgang til at bruge byrådsalen og de større mødelokaler i indgang B til kultur-, foreningsarrangementer o.lign. i aftentimerne og weekender, at der tilføres ressourcer til de ekstra opgaver, bemanning, rådighedsvagt og -tillæg det medfører.

Der skønnes at være behov for at tilføre det, der svarer til en fuldtidsmedarbejder for at kunne åbne op for foreningers anvendelse man-torsdage kl. 16.00 – 22.00 og 10 weekends om året.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Vi åbner bygningerne op for aktiviteter og foreninger udefra	0,6	0,6	0,6	0,6

Bilag 1: Lov- og cirkulæreprogrammet

Fordeling af lov- og cirkulære program (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Socialudvalget	0,6	0,6	0,5	0,5
Beskæftigelses - og Integrationsudvalget	0,4	0,3	0,3	0,3
Udvalget for Børn og Familier	-	-	-	-
Udvalget for Plan og Miljø	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	0,4	-	-	-
Voksenudvalget	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
Økonomiudvalget	-	-0,2	-0,2	-0,2
I alt	1,3	0,6	0,3	0,1

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser
Afrundingsdifferencer forekommer i 2022, 2023 og 2024

(S): Serviceudgifter

Af tabellerne nedenfor udspecificeres de love og bekendtgørelser der har effekt for Haderslev Kommune fordelt på udvalgsniveau. Beløbene kan ikke direkte henføres til tabellen ovenfor på grund af afrundinger.

Socialudvalget

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Pkt. 10 (S) Driftsomkostninger for de nye kvindekrisecenterpladser	0,617	0,617	0,617	0,617
Pkt. 12 (Central refusion) Tilpasning af central refusionsordning	-	-	-0,104	-0,104

- Pkt. 10: Driftsomkostninger for de nye kvindekrisecenterpladser
Med afsæt i finansloven for 2020 er der udmøntet midler til etablering af 96 nye pladser på kvindekrisecentre. (S)
- Pkt. 12: Fastlæggelse af regulering for 2024 af lov om social service (tilpasning af central refusionsordning)
Tilpasningen medfører en række ændringer vedrørende udsatte børn og unge, herunder afskaffelse af søskendekravet, bredere rammer for refusion og nyt refusionsknæk. Der er tale om en markant forøgelse af omfanget af refusion i den centrale refusionsordning og dermed en tilsvarende reduktion af det kommunale bloktilskud.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Pkt. 28 (S) Ændring af lov om social pension mv.	0,353	0,307	0,306	0,306

- Pkt. 28: Forslag til Lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Overførsel af myndighedsansvar for seniorpension til Seniorpensionsenheden m.v.).
Med lovforslaget overdrages kompetencen til at træffe afgørelser om seniorpension fra kommunerne til Seniorpensionsenheden. Lovforslaget har ydelseskonsekvenser og administrative konsekvenser. (S)

Udvalget for Børn og Familier

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Pkt. 38 (S) Minimumsnormering i daginstitutioner – Indsamling af data	0,048	0,029	0,029	0,029

- Pkt. 38: Minimumsnormering i daginstitutioner – Indsamling af data
Der tilføres midler til kommunerne som en foreløbig kompensation for de kommunale opgaver forbundet med at tilvejebringe data for minimumsnormeringer. Det forventes, at der vil være øget ressourceforbrug i kommunerne ifm. validering af data og tilpasning af systemer. (S)

I 2021 tildeles Udvalget for Børn og Familier 94.000 kr. Derfor tildeles udvalget beløbene ud i årene 2022 til 2025 selvom det er under bagatelgrænsen på 50.000 kr. jf. beslutningen som fremgår af afsnit 2.1.

Udvalget for Plan og Miljø

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Pkt. 41 (S) Fortsat finansiering af kommunal indsatsplanlægning efter vandforsyningslovens §13/13a	0,144	0,144	0,144	-
Pkt. 45 (S) Bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører	-0,194	-0,194	-0,194	-0,194

- Pkt. 41: Fortsat finansiering af kommunal indsatsplanlægning efter vandforsyningslovens §13/13a
Det nuværende finansieringsniveau for indsatsplanlægningen kører videre frem til 2024. Det betyder, at der i perioden 2021-2024 nu er afsat finansiering til at videreføre de nuværende opgaver vedrørende indsatsplanlægningen. (S)
- Pkt. 45: Bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører (Affaldsaktørbekendtgørelsen).
KL og Energistyrelsen er blevet enige om at kommunernes mulige gebyrindtægt som følge af de nye gebyrhjemler i affaldsaktørbekendtgørelsen vedrørende anvisninger og jordflytninger fremover vil udgøre 10,6 mio. kr. Dermed reduceres bloktilskuddet med dette beløb og gebyrindtægten rykker ind under servicerammen, der derfor reduceres tilsvarende. (S)

Udvalget for Sundhed og Forebyggelse

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
pkt. 65 (S) Sundhedsklynger	0,377	-	-	-

- Pkt. 65: Sundhedsklynger
I forlængelse af Økonomiaftalen for 2022 indgik Regeringen, Danske Regioner og KL en aftale om at etablere Sundhedsklynger, der skal skabe bedre og mere sammenhængende patientforlæg og styrke samarbejdet på tværs af sundhedsvæsenet. (S)

Voksenudvalget

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Pkt. 12 Tilpasning af den centrale refusionsordning	-	-	-0,208	-0,208
Pkt. 22 (S) Sonderemedier	-0,072	-0,072	-0,072	-0,072

- Pkt. 12: Fastlæggelse af regulering for 2024 af lov om social service (tilpasning af den centrale refusionsordning)
Tilpasningen medfører en række ændringer på det specialiserede voksenområde, herunder nedsættelse af beløbsgrænserne for refusion så de svarer til grænserne på børneområdet, forhøjelse af den højeste refusionssats og refusion efter det 67. leveår. Der er tale om en markant forøgelse af omfanget af refusion i den centrale refusionsordning og dermed en tilsvarende reduktion af det kommunale bloktilskud.
- Pkt. 22: Sonderemedier
Ankestyrelsen har afgjort, at sonderemedier er et behandlingsredskab, og skal dækkes vederlagsfrit af regionerne og kommunerne efter Sundhedsloven. Det medfører, at borgere ikke længere kan få dækkes egenbetalingen på 40 pct. til sonderemedier som merudgifter efter serviceloven. Dette medfører en negativ regulering. (S)

Økonomiudvalget

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
pkt. 7 (S) Lov om beskyttelse af whistleblowere	0,066	0,024	0,024	0,024
pkt. 48 (S) Kommunal medfinansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2022-2025	-0,238	-0,268	-0,262	-0,262
pkt. 52 (S) Digitale informationsløsninger til borgere med læsevanskeligheder	0,157	-	-	-

- Pkt. 7: Lov om beskyttelse af whistleblowere
Loven implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (whistleblowerdirektivet) og andre alvorlige lovovertrædelser. Kommunerne skal fastlægge og beskrive kommunens politik på området samt roller og ansvar. Der skal endvidere implementeres en digital platform og politik og retningslinjer skal kommunikeres til medarbejderne. (S)
- Pkt. 48: Kommunal medfinansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2022-2025
Med økonomiaftalen for 2022 er regeringen, KL og Danske Regioner blevet enige om at afsætte midler til en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2022-2025. En del af den økonomiske ramme anvendes til at videreføre og drifte eksisterende indsatser på det fællesoffentlige digitale område, herunder indsatser vedrørende cyber- og informationssikkerhed, digital inklusion, fællesoffentlig it-arkitektsamarbejde og udvikling af fællesoffentlig samtykkefunktionalitet. (S)
- Pkt. 52: Digitale informationsløsninger til borgere med læsevanskeligheder
Der afsættes midler til at tilpasse kommunernes dokumentskabende løsninger, så kommunerne kan leve op til kravene om webtilgængelighed, når de træder i kraft i juni 2023. (S)

Bilag 2: Anlæg – Investeringsoversigt fra teknisk budget inkl. periodiseringer

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Udvalget for Børn og Familier					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
301.561 Børnecenter i Fjelstrup	U	7,6	-	-	-
514.525 2 daginstitutioner i Haderslev by - Inkl. Thrigesvej	U	13,7	16,6	14,5	-
Udvalget for Kultur og Fritid					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
318.536 Renovering og opgradering af Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter	U	5,5	-	-	-
318.537 Starup Idræts- og Kulturcenter	U	4,0	-	-	-
318.537 Det blå Foreningshus	U	3,0	-	-	-
318.540 Vedsted sø	U	1,7	-	-	-
318.541 Renoverings- og facilitetspulje 2021	U	1,5	1,5	1,5	1,5
318.543 En kunstgræsbane ved HIC	U	3,6	-	-	-
364.511 Banehuset, Sommersted	U	1,0	-	-	-
Udvalget for Plan og Miljø					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
002.553 Anlægspulje til færdiggørelsesarbejder af boligudstyknings	U	0,5	0,5	0,5	0,5
015.512 Masterplan Jomfrustien (havn til by)	U	24,0	23,0	29,1	-
015.513 Forum Vojens - Vision Gram	U	1,0	1,0	1,0	-
020.503 Udvidelse af Dyrhaven	U	1,0	-	-	-
089.501 Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet	U	0,6	0,3	-	-
222.574 Anlægsprojekt Gram	U	0,4	-	-	-
222.575 Vedligehold af cykelstier	U	1,5	-	-	-
222.577 Cykelstipulje med statsrefusion, udgifter	U	5,0	5,0	5,0	-
222.577 Cykelstipulje med statsrefusion, indtægter	I	-2,0	-2,0	-2,0	-
222.578 Broer og bygværker	U	2,7	2,7	2,7	2,7
222.579 Pulje til realisering af trafiksikkerhedsplan	U	1,0	1,0	1,0	-
222.580 Pulje til udmøntning af cykelstiplan	U	2,0	2,0	2,0	-
222.581 Funktionskontrakter på veje	U	20,7	20,7	20,7	20,7
222.582 Cykelsti Nustrup - Uldal	U	0,4	6,5	-	-
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
488.521 Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	U	3,0	-	-	-
Voksenudvalget					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
018.511 Servicearealer på Højmarken i Gram	U	0,5	3,5	2,0	-
018.511 Servicearealer på Højmarken i Gram	I	-	-	-0,6	-
019.500 Opførelse af 16 Ældreboliger på Højmarken i Gram	U	-	14,5	6,1	-
527.xxx Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger	U	0,5	3,0	1,6	-
527.504 Velfærdsteknologiske løsninger	U	1,0	1,0	1,0	-
552.500 Etablering af kommunalt aflastningstilbud	U	-	3,7	-	-

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Økonomiudvalget					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
002.548 Byudvikling	U	10,9	2,5	6,1	-
003.500 Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund	U	-	1,0	1,2	-
005.509 Vojens Andelsboligforening - salgsindtægter	I	-2,7	-	-	-
005.510 Salg af jord	I	-2,0	-2,0	-	-
015.515 Centerbyer	U	2,0	-	-	-
095.510 Anlægstilskud til Brand og Redning Sønderjylland	U	1,4	1,3	1,4	1,4
650.545 Bygningsvedligeholdelse m.v.	U	33,2	33,2	32,4	32,3
650.546 DK 2020	U	1,0	1,0	1,0	-
667.506 Ikke disponerede midler (pulje)	U	-	26,0	45,0	117,1
668.510 Borgerbudgettering Haderslev /Starup	U	1,0	1,0	1,0	-
676.506 Strukturelle ændringer på borgernære områder	U	2,5	10,0	10,0	-
Landdistriktsudvalget					
<i>Teknisk budget inkl. periodiseringer</i>					
015.517 Pulje til Landsbyfornyelse, udgifter	U	6,3	2,5	2,5	-
015.517 Pulje til Landsbyfornyelse, indtægter	I	-3,8	-1,5	-1,5	-
668.508 Borgerbudgettering	U	1,3	1,3	1,3	-
668.509 Landdistriktspulje	U	1,0	1,0	1,0	-
Nettoanlæg i teknisk budget inkl. Periodiseringer		157,5	181,9	187,5	176,2
Bruttoanlæg teknisk budget inkl. Periodiseringer		168,0	187,4	191,6	176,2

Bilag 3: Anlæg – Oversigt over forslag til anlægsprojekter

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Udvalget for Børn og Familier					
<i>Supplerende budget</i>					
301.xxx Vedligeholdelsespulje - Udvalget for Børn og Familier	U	3,0	7,0	5,0	5,0
Udvalget for Kultur og Fritid					
<i>Supplerende budget</i>					
318.xxx Renoverings- og facilitetspulje UKF	U	1,0	1,0	1,0	1,0
318.xxx Skovbybanen – airfence	U	0,4	-	-	-
318.xxx Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus	U	-	0,5	-	-
031.xxx Parkeringspladser	U	1,2	2,0	-	-
318.xxx StreetDome – loftsisolering/lydregulering	U	0,4	-	-	-
031.xxx Lysrig på stadion	U	1,0	-	-	-
031.xxx Stadiongræstæppe – konventionel	U	1,1	-	-	-
318.xxx Vojens Speedway – mobiltribune	U	2,7	1,1	1,1	-
318.xxx Udbygning af Vojens Svømmehal med et varmtvandsbassin (20 mio. kr.)	U	-	-	-	-
364.xxx Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B	U	-	6,0	5,5	-
031.xxx Sydbank Park som nationalstadion	U	3,3	-	-	-
031.xxx Vojens Hallerne – tekniske installationer	U	1,2	-	-	-
318.xxx Udvidelse af regattabane til 2.000 m	U	1,3	-	-	-
031.xxx Strandsportsanlæg (Beachvolleybaner m.m.)	U	-	1,3	-	-
031.xxx Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	U	2,8	4,6	-	-
Udvalget for Plan og Miljø					
<i>Supplerende budget</i>					
015.5xx Forum Vojens og Vision Gram	U	-	-	-	1,0
222.5xx Strategisk udviklingsplan for Haderslev Bymidte, tiltag	U	-	1,5	3,0	5,0
015.512 Masterplan Jomfrustien	U	-	-	-	32,0
002.553 Anlægspulje til færdiggørelse af boligudstyknings	U	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
222.5xx Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted	U	-	0,3	-	-
222.5xx Krydsningshelle på Østergade ved Vojenshallerne (Forum Vojens)	U	-	0,5	-	-
222.5xx Tilgængelighedspulje	U	-	1,0	1,0	1,0
222.5xx Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	U	5,0	10,0	10,0	12,0
222.5xx Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
222.577 Cykelstipulje med statsrefusion (nulstilling af teknisk budget - slås sammen med pulje til udmøntning af stiplan)	U	-5,0	-5,0	-5,0	-
222.577 Cykelstipulje med statsrefusion (nulstilling af teknisk budget)	I	2,0	2,0	2,0	-
222.5xx Pulje til realisering af trafikikkerhedsplan	U	-	-	-	1,0
222.5xx Stiforbindelse fra Dyssebakken til Fuglehaven	U	-	1,5	-	-
222.5xx Stiforbindelse fra Dyssebakken til Fuglehaven	I	-	-0,5	-	-
222.5xx Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej	U	-	1,4	-	0,8
222.559 Forbedret infrastruktur Arnum	U	-	1,1	-	-
089.5xx Nedlæggelse af overflødige brandhaner	U	-	-	3,5	3,5
089.5xx Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord	U	-	3,0	3,0	3,0
089.5xx Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord	I	-	-1,0	-1,0	-1,0
050.5xx Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb	U	2,5	2,5	2,5	2,5

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
050.5xx Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
xxx.xxx Danmarks vildeste kommune	U	-	1,0	0,5	0,5
650.5xx DK2020 projekter i ny klimaplan	U	-	2,0	2,0	2,0
241.5xx Oprensning af sejlrende ved Aarø samt ombygning af høfde	U	2,2	-	-	-
241.5xx Oprensning af Haderslev Havn	U	-	9,7	-	-
222.xxx Flytning af driftsafdelingen	U	2,5	11,8	-	-
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse					
<i>Supplerende budget</i>					
485.xxx Fremtidssikring af tandplejen	U	0,2	-	41,0	-
488.xxx Nytækning af Sundhedscenter Vojens	U	2,0	-	-	-
488.521 Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	U	1,2	-	-	-
488.xxx Sundhedstilbud i Gram	U	-	1,0	-	-
Voksenudvalget					
<i>Supplerende budget</i>					
018.xxx Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården	U	-	0,9	-	-
559.034 Rammer for beskyttet beskæftigelse på Værkstedet Hjortebo	U	0,2	-	-	32,0
528.xxx Etablering af sygeplejeklinik i Gram	U	-	0,8	-	-
527.504 Velfærdsteknologiske løsninger	U	-	-	-	1,0
xxx.xxx Etablering af sygeplejeklinik i Sundhedscenter Haderslev	U	0,4	-	-	-
528.xxx Kvalitet i ældreplejen	U	2,7	-	-	-
Økonomiudvalget					
<i>Supplerende budget</i>					
003.xxx Erhvervsfremme og tiltrækning af virksomheder	U	-	2,5	5,0	5,0
002.xxx Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde, udgifter	U	1,9	1,9	1,9	1,9
002.xxx Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde, indtægter	I	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
xxx.xxx Model for geninvestering i Byudvikling	U	-	-	-	3,6
Landdistriktsudvalget					
<i>Supplerende budget</i>					
015.xxx Område- og landsbyfornyelse, Udgifter	U	6,3	6,3	6,3	8,7
015.xxx Område- og landsbyfornyelse, indtægter	I	-3,8	-3,8	-3,8	-5,2
668.xxx Borgerbudgettering	U	0,1	0,1	0,1	1,4
668.xxx Landdistriktpulje	U	-	-	-	1,0
318.xxx Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	U	6,1	-	-	-
318.xxx Kunstprojekt i landdistrikterne	U	0,5	-	-	-
Nettoanlæg supplerende budget		40,6	70,2	78,7	112,8
Bruttoanlæg supplerende budget		47,8	78,9	86,9	124,4